

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

Περιεχόμενα

I Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 222/2003 της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2003, για καθορισμό των κατ' αποκοπή τιμών κατά την εισαγωγή για τον καθορισμό της τιμής εισόδου ορισμένων οπωροκηπευτικών 1
- ★ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 223/2003 της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2003, για τις απαιτήσεις στον τομέα της επισημάνσης τις συναφείς με τον βιολογικό τρόπο παραγωγής για τις ζωοτροφές, τις σύνθετες ζωοτροφές και τις πρώτες ύλες ζωοτροφών και για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 του Συμβουλίου ⁽¹⁾ 3
- ★ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 224/2003 της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2003, για τον καθορισμό του ποσού της ενίσχυσης που αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1255/1999 του Συμβουλίου για την ιδιωτική αποθεματοποίηση του βουτύρου και της κρέμας γάλακτος και για παρέκκλιση από το άρθρο 29 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2771/1999 περί λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1255/1999 όσον αφορά τα μέτρα παρέμβασης στην αγορά του βουτύρου και της κρέμας γάλακτος 9
- ★ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 225/2003 της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2003, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2125/95 όσον αφορά τον κατάλογο των κινεζικών αρχών που είναι αρμόδιες για την έκδοση των πιστοποιητικών καταγωγής για τις κονσέρβες μανιταριών 10
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 226/2003 της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2003, για καθορισμό των δασμών κατά την εισαγωγή στον τομέα του ρυζιού 12
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 227/2003 της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2003, για τη διόρθωση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 214/2003 για αποκατάσταση του προτιμησιακού δασμού κατά την εισαγωγή μονοανθών γαρίφαλων (standard) καταγωγής Δυτικής Όχθης και Λωρίδας της Γάζας 15
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 228/2003 της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2003, για τροποποίηση του διορθωτικού στοιχείου που εφαρμόζεται στην επιστροφή για τα σιτηρά 16
- ★ Οδηγία 2003/9/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη 18

Επιτροπή

2003/81/EK:

- * Απόφαση της Επιτροπής, της 22ας Αυγούστου 2002, σχετικά με το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζει η Ισπανία στα «συντονιστικά κέντρα της Βισκαϊκής» [Ενίσχυση C 48/2001 (πρώην NN 43/2000)] ⁽¹⁾ [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2002) 3141] 26

2003/82/EK:

- * Απόφαση της Επιτροπής, της 29ης Ιανουαρίου 2003, με την οποία εγκρίνονται τα μέτρα που κοινοποιήθηκαν από το Βέλγιο σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 6 της οδηγίας 94/62/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας ⁽¹⁾ [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2003) 361] 32

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ

- * Απόφαση της Εποπτεύουσας αρχής της ΕΖΕΣ αριθ. 149/02/COL, της 26ης Ιουλίου 2002, σχετικά με μέτρα για τη θέσπιση περιβαλλοντικών φόρων (Νορβηγία) 36

I

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 222/2003 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
της 5ης Φεβρουαρίου 2003
για καθορισμό των κατ' αποκοπή τιμών κατά την εισαγωγή για τον καθορισμό της τιμής εισόδου ορισμέ-
νων οπωροκηπευτικών

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 3223/94 της Επιτροπής, της 21ης Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με τις λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος κατά την εισαγωγή οπωροκηπευτικών ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1947/2002 ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 4 παράγραφος 1,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 3223/94, σε εφαρμογή των αποτελεσμάτων των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης, προβλέπει τα κριτήρια για τον καθορισμό από την Επιτροπή των κατ' αποκοπή τιμών κατά την εισαγωγή από τρίτες χώρες, για τα προϊόντα και τις περιόδους που ορίζονται στο παράρτημά του.

- (2) Σε εφαρμογή των προαναφερθέντων κριτηρίων, οι κατ' αποκοπή τιμές κατά την εισαγωγή πρέπει να καθοριστούν, όπως αναγράφονται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Οι κατ' αποκοπή τιμές κατά την εισαγωγή που αναφέρονται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3223/94 καθορίζονται όπως αναγράφονται στον πίνακα που εμφανίζεται στο παράρτημα.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει στις 6 Φεβρουαρίου 2003.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 5 Φεβρουαρίου 2003.

Για την Επιτροπή
J. M. SILVA RODRÍGUEZ
Γενικός Διευθυντής Γεωργίας

⁽¹⁾ ΕΕ L 337 της 24.12.1994, σ. 66.

⁽²⁾ ΕΕ L 299 της 1.11.2002, σ. 17.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

του κανονισμού της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2003, για τον καθορισμό των κατ' αποκοπή τιμών κατά την εισαγωγή για τον καθορισμό τιμών εισόδου ορισμένων οπωροκηπευτικών

(σε EUR/100 χιλιόγραμμα)

Κωδικός ΣΟ	Κωδικός τρίτης χώρας ⁽¹⁾	Κατ' αποκοπή τιμή κατά την εισαγωγή
0702 00 00	052	110,2
	204	51,5
	212	123,3
	628	109,3
	999	98,6
0707 00 05	052	122,9
	999	122,9
0709 10 00	220	45,8
	999	45,8
0709 90 70	052	144,1
	204	166,7
	999	155,4
0805 10 10, 0805 10 30, 0805 10 50	052	47,3
	204	48,3
	212	39,4
	220	49,4
	624	84,4
	999	53,8
0805 20 10	204	69,8
	999	69,8
0805 20 30, 0805 20 50, 0805 20 70, 0805 20 90	052	63,8
	204	57,1
	220	73,2
	464	132,1
	600	79,0
	624	78,3
	999	80,6
0805 50 10	052	61,4
	220	69,4
	600	62,3
	999	64,4
0808 10 20, 0808 10 50, 0808 10 90	400	96,2
	404	99,4
	720	87,9
	999	94,5
0808 20 50	388	88,8
	400	116,3
	528	83,9
	720	42,5
	999	82,9

(¹) Ονοματολογία των χωρών που καθορίζεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2020/2001 της Επιτροπής (ΕΕ L 273 της 16.10.2001, σ. 6). Ο κωδικός «999» αντιπροσωπεύει «άλλες καταγωγές».

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 223/2003 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 5ης Φεβρουαρίου 2003

για τις απαιτήσεις στον τομέα της επισήμανσης τις συναφείς με τον βιολογικό τρόπο παραγωγής για τις ζωοτροφές, τις σύνθετες ζωοτροφές και τις πρώτες ύλες ζωοτροφών και για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 του Συμβουλίου

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1991, περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων στα γεωργικά προϊόντα και στα είδη διατροφής⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 473/2002 της Επιτροπής⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 1 παράγραφος 3 και το άρθρο 13 δεύτερη περίπτωση,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91, πρέπει να εκδοθεί κανονισμός που θα προβλέπει τις απαιτήσεις σχετικά με την επισήμανση και τον έλεγχο, καθώς και μέτρα προφύλαξης για τις ζωοτροφές, τις σύνθετες ζωοτροφές και τις πρώτες ύλες ζωοτροφών, κατά το μέτρο που οι απαιτήσεις αυτές σχετίζονται με τον βιολογικό τρόπο παραγωγής.
- (2) Η αγορά τροφών που προορίζονται για τα ζώα συντροφιάς και τα γουνοφόρα ζώα διαχωρίζεται από την αγορά των τροφών που προορίζονται για τα λοιπά εκτρεφόμενα ζώα. Εξάλλου, οι κανόνες επισήμανσης παραγωγής και επιθεώρησης που προβλέπονται αντιστοίχως στο άρθρο 5, στο άρθρο 6 και στα άρθρα 8 και 9 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 δεν εφαρμόζονται στα ζώα υδατοκαλλιέργειας ούτε στα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας. Συνεπώς, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο στις τροφές που προορίζονται για ζώα εκτρεφόμενα με βιολογικό τρόπο και όχι στις ζωοτροφές που προορίζονται για τα ζώα συντροφιάς, τα γουνοφόρα ζώα και τα ζώα υδατοκαλλιέργειας.
- (3) Τα ειδικά μέτρα που αφορούν την επισήμανση των τροφών που προορίζονται για τα ζώα που εκτρέφονται με βιολογικό τρόπο πρέπει να επιτρέπουν στους παραγωγούς να εξακριβώνουν τις τροφές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σύμφωνα με τις διατάξεις που αφορούν τον βιολογικό τρόπο παραγωγής. Η ένδειξη που αναφέρεται στον βιολογικό τρόπο παραγωγής δεν πρέπει να παρουσιάζεται με τρόπο που να εφιστά την προσοχή περισσότερο από την περιγραφή ή την ονομασία των ζωοτροφών που αναφέρονται αντιστοίχως στην οδηγία 79/373/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, περί εμπορίας των συνθέτων ζωοτροφών⁽³⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2002/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴⁾, και στην οδηγία 96/25/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 1996, για την κυκλοφορία των πρώτων υλών ζωοτροφών, για την τροποποίηση των οδηγιών 70/524/ΕΟΚ, 74/63/ΕΟΚ, 82/471/ΕΟΚ και 93/74/ΕΟΚ και για την κατάργηση

της οδηγίας 77/101/ΕΟΚ⁽⁵⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁶⁾.

- (4) Επιπλέον, το περιεχόμενο σε πρώτες ύλες που προέρχονται από βιολογική γεωργία, το περιεχόμενο από προϊόντα σε μεταβατικό στάδιο και το ολικό περιεχόμενο ζωοτροφών γεωργικής προέλευσης πρέπει να αναγράφονται σε βάρος επί της ξηράς ουσίας, ώστε να μπορούν οι παραγωγοί να τηρούν τις αναλογίες του ημερήσιου σιτηρεσίου που προβλέπονται στο παράρτημα Ι μέρος Β του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει επίσης να προσαρμοστεί το παράρτημα Ι μέρος Β του εν λόγω κανονισμού.
- (5) Πολλά εμπορικά σήματα προϊόντων που προορίζονται για τη διατροφή των ζώων και δεν πληρούν τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91, φέρουν ενδείξεις, οι οποίες μπορούν να θεωρηθούν από τον επιχειρηματία ως αναφορά στον βιολογικό τρόπο παραγωγής. Είναι αναγκαίο να προβλεφθεί μια μεταβατική περίοδος, για να δοθεί η δυνατότητα στους κατόχους των σημάτων αυτών να προσαρμοσθούν στους νέους κανόνες. Ωστόσο, η εν λόγω μεταβατική περίοδος πρέπει να ισχύει για τα σήματα που φέρουν τις προαναφερθείσες ενδείξεις, μόνο εφόσον έχει υποβληθεί αίτηση καταχώρησης πριν από τη δημοσίευση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1804/1999 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 1999, ο οποίος τροποποίησε, με σκοπό να συμπεριληφθεί η ζωική παραγωγή, τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91⁽⁷⁾, και εφόσον ο επιχειρηματίας ενημερώνεται δεόντως για το γεγονός ότι τα προϊόντα δεν έχουν παραχθεί με τον βιολογικό τρόπο παραγωγής.
- (6) Οι ελάχιστες απαιτήσεις ελέγχου, καθώς και τα μέτρα προφύλαξης που εφαρμόζονται στις μονάδες παρασκευής ζωοτροφών χρειάζονται την εφαρμογή ειδικών μέτρων, τα οποία πρέπει να ενταχθούν στο παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91.
- (7) Η αρχή να διαχωριστεί όλος ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στις μονάδες που παρασκευάζουν ζωοτροφές που προέρχονται από τη βιολογική γεωργία από τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται στην ίδια μονάδα για τις σύνθετες ζωοτροφές συμβατικής παραγωγής θεωρείται ως αποτελεσματικό μέσο για να εμποδιστεί η παρουσία προϊόντων και ουσιών που δεν επιτρέπονται σύμφωνα με τον τρόπο βιολογικής παραγωγής. Η αρχή αυτή θα πρέπει συνεπώς να ενσωματωθεί στις διατάξεις του παραρτήματος ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91. Η άμεση εφαρμογή της διατάξεως αυτής είναι πιθανόν να έχει σημαντική οικονομική επίπτωση στη βιομηχανία συνθέτων ζωοτροφών σε πολλά κράτη μέλη και συνεπώς στον τομέα της βιολογικής γεωργίας. Για το λόγο αυτό, και για να είναι δυνατό να προσαρμοστεί ο

⁽¹⁾ ΕΕ L 198 της 22.7.1991, σ. 1.⁽²⁾ ΕΕ L 75 της 16.3.2002, σ. 21.⁽³⁾ ΕΕ L 86 της 6.4.1979, σ. 30.⁽⁴⁾ ΕΕ L 63 της 6.3.2002, σ. 23.⁽⁵⁾ ΕΕ L 125 της 23.5.1996, σ. 35.⁽⁶⁾ ΕΕ L 234 της 1.9.2001, σ. 55.⁽⁷⁾ ΕΕ L 222 της 24.8.1999, σ. 1.

τομέας της βιολογικής παραγωγής στο νέο κανόνα των ξεχωριστών αλυσίδων παραγωγής, θα πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα παρεκκλίσεως από τη διάταξη αυτή για περίοδο πέντε ετών. Επιπλέον, το θέμα αυτό πρέπει να επανεξεταστεί σε βάθος στο εγγύς μέλλον με βάση τις άλλες πληροφορίες και την πείρα που αποκτήθηκε.

- (8) Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 πρέπει να τροποποιηθεί ανάλογα.
- (9) Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις ζωοτροφές, στις σύνθετες ζωοτροφές και στις πρώτες ύλες ζωοτροφών που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91, εφόσον τα προϊόντα αυτά φέρουν ή θα φέρουν ενδείξεις που αναφέρονται στον βιολογικό τρόπο παραγωγής. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται σε ζωοτροφές για ζώα συντροφιάς, για γουνοφόρα ζώα και για ζώα υδατοκαλλιέργειας.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, εφαρμόζονται οι ορισμοί που καθορίζονται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91.

Επιπλέον, νοούνται ως:

1. «πρώτες ύλες ζωοτροφών προερχόμενες από τη βιολογική γεωργία»: οι πρώτες ύλες ζωοτροφών που προέρχονται από τη βιολογική γεωργία ή προϊόντα που παρασκευάζονται από αυτές·
2. «πρώτες ύλες ζωοτροφών προερχόμενες από προϊόντα βιολογικής γεωργίας σε μεταβατικό στάδιο»: οι πρώτες ύλες ζωοτροφών που βρίσκονται στο στάδιο της μετατροπής ή παρασκευάζονται από αυτές.

Άρθρο 3

1. Στην επισήμανση, στη διαφήμιση ή στα εμπορικά έγγραφα που αφορούν τα προϊόντα που αναφέρονται στο άρθρο 1, μπορεί να γίνεται αναφορά στο βιολογικό τρόπο παραγωγής μόνον εφόσον:

- α) τα προϊόντα έχουν παραχθεί, παρασκευασθεί ή εισαχθεί από επιχειρηματίες που υπόκεινται στα μέτρα ελέγχου που προβλέπονται στα άρθρα 8 και 9 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91·
- β) τα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των πρώτων υλών τους και κάθε άλλης ουσίας που χρησιμοποιείται για την παρασκευή των εν λόγω προϊόντων, δεν έχουν υποβληθεί σε επεξεργασία με ιονίζουσα ακτινοβολία·
- γ) πληρούνται, εφόσον χρειάζεται, οι όροι που αναφέρονται στο παράρτημα Ι μέρος Β, σημεία 4.12, 4.13, 4.14, 4.16, 4.17 και 4.18 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91·

δ) πρώτες ύλες ζωοτροφών προερχόμενες από τη βιολογική γεωργία δεν εισέρχονται ταυτόχρονα με τις ίδιες πρώτες ύλες συμβατικής παραγωγής στη σύνθεση του προϊόντος·

ε) πρώτες ύλες ζωοτροφών προερχόμενες από προϊόντα βιολογικής γεωργίας σε μεταβατικό στάδιο, δεν εισέρχονται ταυτόχρονα με τις ίδιες πρώτες ύλες συμβατικής παραγωγής στη σύνθεση του προϊόντος.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων που προβλέπονται στα άρθρα 4 και 5, η αναφορά στο βιολογικό τρόπο παραγωγής που αναφέρεται στην παράγραφο 1 γίνεται μόνο με την ακόλουθη ένδειξη:

α) «προέρχεται από τη βιολογική γεωργία», όταν τουλάχιστον το 95 % επί της ξηράς ουσίας του προϊόντος αποτελείται από πρώτες ύλες ζωοτροφών προερχόμενες από τη βιολογική γεωργία·

β) «μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη βιολογική γεωργία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91», για τα προϊόντα που περιλαμβάνουν πρώτες ύλες προερχόμενες από τη βιολογική γεωργία ή/και πρώτες ύλες προερχόμενες από προϊόντα βιολογικής γεωργίας σε μεταβατικό στάδιο ή/και πρώτες ύλες συμβατικής παραγωγής σε διάφορες ποσότητες.

Άρθρο 4

1. Η ένδειξη που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2:

- α) πρέπει να διαχωρίζεται από τις μνείες που αναφέρονται στο άρθρο 5 της οδηγίας 79/373/ΕΟΚ ή στο άρθρο 5 παράγραφος 1 της οδηγίας 96/25/ΕΚ·
- β) δεν μπορεί να εμφανίζεται με χρώμα, σχήμα ή τύπο χαρακτηρισμών που την καθιστούν εμφανέστερη από την περιγραφή ή την ονομασία της ζωοτροφής που προβλέπονται αντιστοίχως στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 79/373/ΕΟΚ και στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας 96/25/ΕΚ·
- γ) πρέπει να συνοδεύεται, στο ίδιο οπτικό πεδίο, από μνεία εκφραζόμενη σε βάρος ξηράς ουσίας, η οποία αναφέρεται:
 - i) στο περιεχόμενο σε πρώτη(-ες) ύλη(-ες) ζωοτροφών προερχόμενες από τη βιολογική γεωργία,
 - ii) στο περιεχόμενο σε πρώτη(-ες) ύλη(-ες) ζωοτροφών προερχόμενες από προϊόντα βιολογικής γεωργίας σε μεταβατικό στάδιο,
 - iii) στο συνολικό περιεχόμενο των ζωοτροφών γεωργικής προέλευσης·
- δ) πρέπει να συνοδεύεται από τη μνεία του ονόματος ή/και του κωδικού αριθμού της αρχής ή του οργανισμού ελέγχου, στον οποίο υπάγεται ο επιχειρηματίας που πραγματοποίησε την τελευταία παρασκευή·
- ε) πρέπει να συνοδεύεται από κατάλογο των ονομασιών των πρώτων υλών για ζωοτροφές που προέρχονται από τη βιολογική γεωργία·
- στ) πρέπει να συνοδεύεται από κατάλογο των ονομασιών των πρώτων υλών για ζωοτροφές που προέρχονται από προϊόντα βιολογικής γεωργίας σε μεταβατικό στάδιο.

2. Η ένδειξη που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 μπορεί να συνοδεύεται από αναφορά στην υποχρέωση να χρησιμοποιούνται οι ζωοτροφές σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος I μέρος Β του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 που αφορούν τη σύνθεση του ημερήσιου σιτηρεσίου.

3. Η επιλογή της μνείας του ονόματος ή/και του κωδικού αριθμού της αρχής ή του οργανισμού ελέγχου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο δ), ανήκει στην αρμοδιότητα του κράτους μέλους, το οποίο κοινοποιεί τη μνεία αυτή στην Επιτροπή.

Άρθρο 5

Τα εμπορικά σήματα και οι ονομασίες πώλησης που φέρουν ένδειξη αναφερόμενη στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνον εάν τουλάχιστον το 95 % της ξηράς ουσίας του προϊόντος αποτελείται από πρώτες ύλες ζωοτροφών προερχόμενες από τη βιολογική γεωργία.

Άρθρο 6

Κατά παρέκκλιση των άρθρων 3, 4 και 5, τα εμπορικά σήματα που φέρουν ένδειξη αναφερόμενη στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 μπορούν να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται έως την 1η Ιουλίου 2006 στην επισημάνση και στη διαφήμιση των

προϊόντων, τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 1 και τα οποία δεν πληρούν τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, εάν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- α) για την καταχώρηση του σήματος υποβλήθηκε αίτηση πριν από τις 24 Αυγούστου 1999 και το σήμα είναι σύμφωνο προς την οδηγία 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽¹⁾ και
- β) το σήμα συνοδεύεται πάντοτε από σαφή, εμφανή και ευανάγνωστη ένδειξη, ότι τα προϊόντα δεν παράγονται σύμφωνα με το βιολογικό τρόπο παραγωγής που περιγράφεται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91.

Άρθρο 7

Το παράρτημα I μέρος Β και το παράρτημα III του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 τροποποιούνται σύμφωνα με το κείμενο του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 8

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από τις 6 Αυγούστου 2003.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 5 Φεβρουαρίου 2003.

Για την Επιτροπή

Franz FISCHLER

Μέλος της Επιτροπής

⁽¹⁾ ΕΕ L 40 της 11.2.1989, σ. 1.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Στο παράρτημα I, μέρος B, του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91, στο τέλος της παραγράφου 4.4 προστίθεται η ακόλουθη φράση:
«Οι ανωτέρω αριθμητικές τιμές εκφράζονται σε εκατοστιαία ποσοστά επί της ξηράς ουσίας ζωοτροφών γεωργικής προέλευσης».
2. Το παράρτημα III του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 τροποποιείται ως εξής:
 - 2.1. Το κείμενο του σημείου 2 των γενικών διατάξεων αντικαθίσταται από το εξής κείμενο:
«Οι επιχειρηματίες που ασκούν ήδη δραστηριότητα κατά την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2491/2001 υπόκεινται και στις διατάξεις που αναφέρονται στο σημείο 3 και στις διατάξεις του αρχικού ελέγχου που προβλέπεται στα μέρη Α, Β, Γ, Δ και Ε των ειδικών διατάξεων του παρόντος παραρτήματος.»
 - 2.2. Το κείμενο του σημείου 4 των γενικών διατάξεων αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
«Ο υπεύθυνος επιχειρηματίας πρέπει να γνωστοποιεί έγκαιρα στον οργανισμό ή στην αρχή ελέγχου οποιαδήποτε αλλαγή στην περιγραφή ή στα συγκεκριμένα μέτρα που αναφέρονται στο σημείο 3 και στις διατάξεις του αρχικού ελέγχου που προβλέπονται στα μέρη Α, Β, Γ, Δ και Ε των ειδικών διατάξεων του παρόντος παραρτήματος.»
 - 2.3. Στο σημείο 3 παράγραφος 3 πρώτη περίπτωση των γενικών διατάξεων, μετά από το «άρθρο 11» προστίθενται οι ακόλουθες λέξεις:
«ή/και με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 223/2003.»
 - 2.4. Στο σημείο 6, στο τέλος της δεύτερης περίπτωσης των γενικών διατάξεων, προστίθενται οι ακόλουθες λέξεις:
«και, ενδεχομένως, τη σύνθεση των συνθέτων ζωοτροφών.»
 - 2.5. Το κείμενο στο σημείο 7 στοιχείο β) των γενικών διατάξεων αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
«η ονομασία του προϊόντος ή, στην περίπτωση σύνθετων ζωοτροφών, η περιγραφή τους, που περιλαμβάνει αναφορά στη μέθοδο βιολογικής παραγωγής σύμφωνα, ανάλογα με την περίπτωση, με το άρθρο 5 του παρόντος κανονισμού ή με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 223/2003.»
 - 2.6. Ο τίτλος του μέρους Γ των ειδικών διατάξεων αντικαθίσταται από τον εξής:
«Γ. Εισαγωγή φυτών, φυτικών προϊόντων, ζώων, ζωικών προϊόντων και τροφίμων που αποτελούνται από φυτικά ή/και ζωικά προϊόντα, ζωοτροφών, σύνθετων ζωοτροφών και πρώτων υλών ζωοτροφών από τρίτες χώρες.»
 - 2.7. Προστίθεται το ακόλουθο μέρος Ε:
«Ε — ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ, ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ ΚΑΙ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ ΓΙΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ

Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται σε κάθε μονάδα που εμπλέκεται στην παρασκευή, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 3, των προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο γ), για δικό της λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων.

1. Αρχικός έλεγχος

Η πλήρης περιγραφή της μονάδας που αναφέρεται στο σημείο 3 των Γενικών Διατάξεων του παρόντος παραρτήματος πρέπει:

- να αναφέρει τις εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την παραλαβή, την παρασκευή και την αποθήκευση των προϊόντων που προορίζονται για τη διατροφή των ζώων πριν και μετά τις εργασίες,
- να αναφέρει τις εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση άλλων προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή των ζωοτροφών,
- να αναφέρει τις εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση των προϊόντων καθαρισμού και απολύμανσης,
- να αναφέρει, ενδεχομένως, την περιγραφή των σύνθετων ζωοτροφών, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 79/373/ΕΟΚ, τις οποίες σκοπεύει να παρασκευάσει ο επιχειρηματίας, καθώς και το είδος ζώου ή την κατηγορία ζώων, για τα οποία προορίζεται η σύνθετη ζωοτροφή,
- να αναφέρει, ενδεχομένως, την ονομασία των πρώτων υλών για ζωοτροφές που σκοπεύει να παρασκευάσει ο επιχειρηματίας.

Τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνει ο επιχειρηματίας και αναφέρονται στο σημείο 3 των γενικών διατάξεων του παρόντος παραρτήματος, για να διασφαλισθεί η τήρηση του κανονισμού, πρέπει να περιλαμβάνουν:

- ιδίως, τα προληπτικά μέτρα που λαμβάνονται για να μειωθούν οι κίνδυνοι μόλυνσης από μη επιτρεπόμενες ουσίες ή προϊόντα, καθώς και τα μέτρα καθαρισμού που εφαρμόζονται και τον έλεγχο της αποτελεσματικότητάς τους,
- τον προσδιορισμό κάθε πτυχής αυτών των δραστηριοτήτων που είναι καθοριστική για να διασφαλίζεται ανά πάσα στιγμή η συμμόρφωση προς τον παρόντα κανονισμό και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 223/2003 των προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1, στοιχείο γ) και παρασκευάζονται στις εν λόγω μονάδες,
- την κατάρτιση, εφαρμογή, τήρηση και ενημέρωση των κατάλληλων διαδικασιών, με βάση τις αρχές του συστήματος HACCP (ανάλυση κινδύνων και κρίσιμα σημεία ελέγχου).

Η αρχή ή ο οργανισμός ελέγχου βασίζεται στις διαδικασίες αυτές, για να αξιολογήσει, σε γενικές γραμμές, τους κινδύνους που συνδέονται με κάθε μονάδα παρασκευής και για να καταρτίσει σχέδιο ελέγχου. Το σχέδιο αυτό ελέγχου οφείλει να προβλέπει ελάχιστο αριθμό τυχαίων δειγματοληψιών συναρτήσει των εν δυνάμει κινδύνων.

2. Λογιστικά βιβλία

Για τον κατάλληλο έλεγχο των εργασιών τα λογιστικά βιβλία που αναφέρονται στο σημείο 6 των γενικών διατάξεων του παρόντος παραρτήματος πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με την προέλευση, τη φύση και τις ποσότητες των πρώτων υλών για ζωοτροφές και των προσθέτων, καθώς και πληροφορίες για τις πωλήσεις των τελικών προϊόντων.

3. Μονάδες παρασκευής

Κατά την παρασκευή των προϊόντων, ο επιχειρηματίας μεριμνά ώστε:

- α) οι ζωοτροφές που προέρχονται από βιολογικό τρόπο παραγωγής ή τα παράγωγα αυτών, οι ζωοτροφές βιολογικής γεωργίας σε μεταβατικό στάδιο ή τα παράγωγα αυτών και οι ζωοτροφές συμβατικής παραγωγής να διαχωρίζονται φυσικά με αποτελεσματικό τρόπο·
- β) όλος ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στις μονάδες που παρασκευάζουν σύνθετες ζωοτροφές που υπάγονται στον παρόντα κανονισμό να είναι τελείως χωριστός από τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται για τις σύνθετες ζωοτροφές που δεν υπάγονται στον παρόντα κανονισμό.

Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του πρώτου εδαφίου, στοιχείο β), και μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2007, οι εργασίες μπορούν να πραγματοποιούνται με τον ίδιο εξοπλισμό, υπό τον όρο ότι:

- εξασφαλίζεται ο χρονικός διαχωρισμός και διενεργείται ο κατάλληλος καθαρισμός, η αποτελεσματικότητα του οποίου έχει ελεγχθεί, πριν αρχίσει η παρασκευή των προϊόντων που υπάγονται στον παρόντα κανονισμό· ο επιχειρηματίας πρέπει να καταγράφει τις εργασίες αυτές,
- ο επιχειρηματίας μεριμνά, ώστε να εφαρμόζονται όλα τα κατάλληλα μέτρα, σε συνάρτηση με τους κινδύνους που αξιολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του στοιχείου 1, και, ενδεχομένως, εξασφαλίζει ότι τα προϊόντα που δεν είναι σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό δεν μπορούν να διατεθούν στην αγορά με ένδειξη αναφερόμενη στη βιολογική γεωργία.

Η παρέκκλιση που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο υπόκειται σε προηγούμενη έγκριση του οργανισμού ή της αρχής ελέγχου. Η έγκριση αυτή μπορεί να αφορά μία ή περισσότερες εργασίες παρασκευής.

Η Επιτροπή θα προβεί από τώρα και έως τις 31 Δεκεμβρίου 2003 στην εξέταση των διατάξεων που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β). Μετά από την εξέταση αυτή, η ημερομηνία της 31 Δεκεμβρίου 2007, μπορεί ενδεχομένως να αναθεωρηθεί.

4. Επισκέψεις ελέγχου

Επιπλέον του πλήρους ετήσιου ελέγχου, ο οργανισμός ή η αρχή ελέγχου πρέπει να πραγματοποιεί στοχοθετημένες επισκέψεις βασιζόμενες σε γενική αξιολόγηση των εν δυνάμει κινδύνων όσον αφορά τη μη συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό· ο οργανισμός ή η αρχή ελέγχου δίνει ιδιαίτερη προσοχή στα κρίσιμα σημεία ελέγχου που εφαρμόζονται από τον επιχειρηματία, για να κριθεί εάν οι εργασίες παρακολούθησης και επαλήθευσης πραγματοποιούνται όπως πρέπει· όλοι οι χώροι που χρησιμοποιούνται από τον επιχειρηματία για τη δραστηριότητά του μπορούν να επιθεωρούνται με συχνότητα ανάλογη με τους κινδύνους που συνδέονται με αυτούς.

5. Μεταφορά των προϊόντων προς άλλες μονάδες παραγωγής/παρασκευής ή χώρους αποθήκευσης

Ο επιχειρηματίας πρέπει να εξασφαλίζει ότι τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- α) κατά τη μεταφορά, οι ζωοτροφές που προέρχονται από βιολογικό τρόπο παραγωγής ή τα παράγωγα αυτών, οι ζωοτροφές βιολογικής γεωργίας σε μεταβατικό στάδιο ή τα παράγωγα αυτών και οι ζωοτροφές συμβατικής παραγωγής διαχωρίζονται φυσικά με αποτελεσματικό τρόπο·
- β) τα οχήματα ή/και οι περιέκτες, με τους οποίους μεταφέρθηκαν προϊόντα που δεν υπάγονται στον παρόντα κανονισμό, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη μεταφορά προϊόντων που υπάγονται στον παρόντα κανονισμό, μόνον εάν:
 - έχει διενεργηθεί ο κατάλληλος καθαρισμός, η αποτελεσματικότητα του οποίου έχει ελεγχθεί, πριν πραγματοποιηθεί η μεταφορά των προϊόντων που υπάγονται στον παρόντα κανονισμό· ο επιχειρηματίας πρέπει να καταγράφει τις εργασίες αυτές,
 - ο επιχειρηματίας μεριμνά, ώστε να εφαρμόζονται όλα τα κατάλληλα μέτρα, σε συνάρτηση με τους κινδύνους που αξιολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του στοιχείου 1, και, ενδεχομένως, εξασφαλίζει ότι τα προϊόντα που δεν είναι σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό δεν μπορούν να διατεθούν στην αγορά με ένδειξη αναφερόμενη στη βιολογική γεωργία,
 - ο οργανισμός ή η αρχή ελέγχου του επιχειρηματία έχει ενημερωθεί για αυτές τις εργασίες μεταφοράς και έχει συμφωνήσει. Η συμφωνία αυτή μπορεί να αφορά μία ή περισσότερες μεταφορές·
- γ) τα τελικά προϊόντα που αφορά ο παρών κανονισμός μεταφέρονται χωριστά, με τοπικό ή χρονικό διαχωρισμό, από τα λοιπά τελικά προϊόντα·
- δ) κατά τη μεταφορά, καταγράφονται η ποσότητα προϊόντων στην αρχή καθώς και οι ποσότητες που παραδόθηκαν σε κάθε παράδοση στη διάρκεια της μεταφοράς.

6. Παραλαβή των προϊόντων

Κατά την παραλαβή προϊόντος που αναφέρεται στο άρθρο 1, ο επιχειρηματίας ελέγχει τη σφράγιση των συσκευασιών ή των περιεκτών, στις περιπτώσεις που απαιτείται, και τις ενδείξεις που αναφέρονται στο σημείο 7 των γενικών διατάξεων του παρόντος παραρτήματος. Ο επιχειρηματίας πρέπει να πραγματοποιήσει διασταύρωση των στοιχείων που αναφέρονται στην επισήμανση που προβλέπεται στο σημείο 7 των γενικών διατάξεων με τα στοιχεία που αναφέρονται στα συνοδευτικά έγγραφα. Το αποτέλεσμα της επαλήθευσης αυτής πρέπει να αναφέρεται με σαφήνεια στα λογιστικά βιβλία που αναφέρονται στο σημείο 6 των γενικών διατάξεων.»

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 224/2003 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 5ης Φεβρουαρίου 2003

για τον καθορισμό του ποσού της ενίσχυσης που αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1255/1999 του Συμβουλίου για την ιδιωτική αποθεματοποίηση του βουτύρου και της κρέμας γάλακτος και για παρέκκλιση από το άρθρο 29 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2771/1999 περί λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1255/1999 όσον αφορά τα μέτρα παρέμβασης στην αγορά του βουτύρου και της κρέμας γάλακτος

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

την συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1255/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, περί κοινής οργάνωσης της αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 509/2002 της Επιτροπής⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 10,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2771/1999 της Επιτροπής⁽³⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό αριθ. 1614/2001⁽⁴⁾, προβλέπει, στο άρθρο 34 παράγραφος 2, ότι, με την επιφύλαξη του άρθρου 38 του εν λόγω κανονισμού, η ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1255/1999 για την ιδιωτική αποθεματοποίηση ορίζεται κάθε έτος. Γι' αυτό, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα πάγια έξοδα, τα καθημερινά έξοδα και οι χρηματικές δαπάνες αποθεματοποίησης, λαμβάνοντας υπόψη για τις τελευταίες την εξέλιξη του επιτοκίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.
- (2) Αυτός ο ίδιος κανονισμός προβλέπει, στο άρθρο 29 παράγραφος 1, την περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας μπορούν να γίνουν οι εργασίες εισόδου στο απόθεμα. Από την παρούσα κατάσταση της αγοράς του βουτύρου δικαιολογείται, κατ' εξαίρεση, η ημερομηνία εισόδου στο απόθεμα της 15ης Μαρτίου για τις εργασίες εισόδου στο απόθεμα των ποσοτήτων βουτύρου ή κρέμας γάλακτος που έγιναν το 2003, να οριστεί η 1η Μαρτίου.

- (3) Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής διαχείρισης γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Η ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1255/1999 καθορίζεται ως εξής, ανά τόνο βουτύρου ή ισοδυνάμου βουτύρου για τις συμβάσεις που συνήφθησαν το 2003·

- α) 24 ευρώ για τα πάγια έξοδα·
- β) 0,35 ευρώ ανά ημέρα συμβατικής αποθεματοποίησης για τα έξοδα αποθήκευσης σε ψυκτικούς θαλάμους και
- γ) ένα ποσό ανά ημέρα συμβατικής αποθεματοποίησης που υπολογίζεται με βάση το 91 % της τιμής παρεμβάσεως του βουτύρου που ισχύει την ημέρα της έναρξης της συμβατικής αποθεματοποίησης και με βάση ετήσιο επιτόκιο 2,75 %.

Άρθρο 2

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 29 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2771/1999, το 2003, οι εργασίες εισόδου στο απόθεμα μπορεί να γίνουν από την 1η Μαρτίου.

Άρθρο 3

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 5 Φεβρουαρίου 2003.

Για την Επιτροπή

Franz FISCHLER

Μέλος της Επιτροπής

⁽¹⁾ ΕΕ L 160 της 26.6.1999, σ. 48.

⁽²⁾ ΕΕ L 79 της 22.3.2002, σ. 15.

⁽³⁾ ΕΕ L 333 της 24.12.1999, σ. 11.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 214 της 8.8.2001, σ. 20.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 225/2003 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**της 5ης Φεβρουαρίου 2003****για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2125/95 όσον αφορά τον κατάλογο των κινεζικών αρχών που είναι αρμόδιες για την έκδοση των πιστοποιητικών καταγωγής για τις κονσέρβες μανιταριών**

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/96 του Συμβουλίου, της 28ης Οκτωβρίου 1996, περί κοινής οργάνωσης της αγοράς στον τομέα των μεταποιημένων προϊόντων με βάση τα οπωροκηπευτικά⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 453/2002 της Επιτροπής⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 15 παράγραφος 1,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Με προφορικό υπόμνημα της 5ης Δεκεμβρίου 2002, οι κινεζικές αρχές διαβίβασαν στην Επιτροπή έναν πλήρη ενημερωμένο κατάλογο των αρμόδιων αρχών για την έκδοση των πιστοποιητικών καταγωγής που απαιτούνται για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των κονσερβών μανιταριών που κατάγονται από τη χώρα αυτή, που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2125/95 της Επιτροπής, της 6ης Σεπτεμβρίου 1995, για το άνοιγμα και τον τρόπο διαχείρισης των δασμολογικών ποσοστώσεων που εφαρμόζονται στις κονσέρβες μανιταριών⁽³⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1286/2002⁽⁴⁾. Πρέπει, συνεπώς, να τροποποιηθεί το παράρτημα II του εν λόγω κανονισμού.
- (2) Με το ίδιο υπόμνημα, οι κινεζικές αρχές ζήτησαν από την Επιτροπή να αποδεχθεί προσωρινά κατά την αίτηση θέσεως σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Κοινότητα κινεζικών κονσερβών μανιταριών, παράλληλα με τα πιστοποιητικά καταγωγής που φέρουν τις νέες σφραγίδες και υπογραφές, τη χρήση των πιστοποιητικών καταγωγής που φέρουν τις σφραγίδες και τις υπογραφές των κινεζικών αρχών που

αναφέρονται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2125/95, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1286/2002. Για να μην διαταραχθεί η ομαλή διεξαγωγή των εισαγωγών, πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα αυτή έως τις 31 Μαΐου 2003.

- (3) Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής διαχείρισης μεταποιημένων προϊόντων με βάση τα οπωροκηπευτικά,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Το παράρτημα II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2125/95 αντικαθίσταται από το παράρτημα του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Έως τις 31 Μαΐου 2003, ένας εισαγωγέας μπορεί να υποβάλει, κατά την αίτησή του για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Κοινότητα κονσερβών μανιταριών καταγωγής Κίνας, πιστοποιητικά καταγωγής που φέρουν τις σφραγίδες και τις υπογραφές των κινεζικών αρχών που απαριθμούνται στο παράρτημα του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2125/95, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1286/2002.

Άρθρο 3Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 5 Φεβρουαρίου 2003.

Για την Επιτροπή
Franz FISCHLER
Μέλος της Επιτροπής

⁽¹⁾ ΕΕ L 297 της 21.11.1996, σ. 29.⁽²⁾ ΕΕ L 72 της 14.3.2002, σ. 9.⁽³⁾ ΕΕ L 212 της 7.9.1995, σ. 16.⁽⁴⁾ ΕΕ L 179 της 9.7.2002, σ. 21.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Κατάλογος των κινεζικών αρχών που είναι αρμόδιες για την έκδοση των πιστοποιητικών καταγωγής που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1:

— General Administration of Quality Supervision

— Entry-exit Inspection and Quarantine Bureau of the People's Republic of China in:

Beijing	Jiangxi	Shenzhen
Shanxi	Zhuhai	Ningxia
Inner Mongolia	Sichuan	Tianjin
Hebei	Chongqing	Shanghai
Liaoning	Yunnan	Ningbo
Jilin	Guizhou	Jiangsu
Shandong	Shaanxi	Guangxi
Zhejiang	Gansu	Heilongjiang
Anhui	Qinghai	Hainan
Hubei	Tibet	Henan
Guangdong	Fujian	Xinjiang
Xiamen		Hunan»

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 226/2003 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
της 5ης Φεβρουαρίου 2003
για καθορισμό των δασμών κατά την εισαγωγή στον τομέα του ρυζιού

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 3072/95 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1995, περί κοινής οργάνωσης της αγοράς ορύζης ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 411/2002 της Επιτροπής ⁽²⁾,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1503/96 της Επιτροπής, της 29ης Ιουλίου 1996, περί λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3072/95 του Συμβουλίου όσον αφορά τους δασμούς κατά την εισαγωγή στον τομέα του ρυζιού ⁽³⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1298/2002 ⁽⁴⁾, και ιδίως το άρθρο 4 παράγραφος 1,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3072/95 προβλέπει ότι, κατά την εισαγωγή των προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού, εισπράττονται οι δασμοί του κοινού δασμολογίου. Εντούτοις, για τα προϊόντα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου, ο δασμός κατά την εισαγωγή ισούται με την τιμή παρέμβασης που ισχύει για τα προϊόντα αυτά κατά την εισαγωγή προσευξημένος κατά ένα ορισμένο ποσοστό ανάλογα εάν αφορά αποφλοιωμένο ή λευκασμένο ρύζι, από τον οποίο αφαιρείται η τιμή κατά την εισαγωγή, εφόσον ο δασμός δεν υπερβαίνει το συντελεστή του κοινού δασμολογίου.
- (2) Δυνάμει του άρθρου 12 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3072/95, οι τιμές cif κατά την εισαγωγή υπολογίζονται με βάση τις αντιπροσωπευτικές τιμές για το εν λόγω προϊόν στη διεθνή αγορά ή στην κοινοτική αγορά εισαγωγής του προϊόντος.

- (3) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1503/96 έχει καθορίσει τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3072/95 όσον αφορά τους δασμούς κατά την εισαγωγή στον τομέα του ρυζιού.
- (4) Οι δασμοί κατά την εισαγωγή εφαρμόζονται έως ότου ισχύει νέος καθορισμός· ότι εξακολουθούν επίσης να ισχύουν, εάν δεν διατίθεται καμία τιμή στην πηγή αναφοράς που προβλέπεται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1503/96 κατά τη διάρκεια των δύο εβδομάδων που προηγούνται του προσεχούς καθορισμού.
- (5) Για να καταστεί δυνατή η κανονική λειτουργία του καθεστώτος των δασμών κατά την εισαγωγή, πρέπει, για τον υπολογισμό αυτό, να ληφθούν υπόψη οι τιμές της αγοράς που διαπιστώθηκαν κατά τη διάρκεια μιας περιόδου αναφοράς.
- (6) Η εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1503/96 οδηγεί στον καθορισμό των δασμών κατά την εισαγωγή, σύμφωνα με τα παραρτήματα του παρόντος κανονισμού,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Οι δασμοί κατά την εισαγωγή στον τομέα του ρυζιού που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3072/95 καθορίζονται στο παράρτημα Ι του παρόντος κανονισμού, με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει στις 6 Φεβρουαρίου 2003.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 5 Φεβρουαρίου 2003.

Για την Επιτροπή
J. M. SILVA RODRÍGUEZ
Γενικός Διευθυντής Γεωργίας

⁽¹⁾ ΕΕ L 329 της 30.12.1995, σ. 18.

⁽²⁾ ΕΕ L 62 της 5.3.2002, σ. 27.

⁽³⁾ ΕΕ L 189 της 30.7.1996, σ. 71.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 189 της 18.7.2002, σ. 8.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Εισαγωγικοί δασμοί που εφαρμόζονται στο ρύζι και στα θραύσματα ρυζιού

(σε EUR/t)

Κωδικός ΣΟ	Εισαγωγικός δασμός ⁽²⁾				
	Τρίτες χώρες (εκτός ΑΚΕ και Μπα- γκλαντές) ⁽³⁾	ΑΚΕ ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾	Μπαγκλαντές ⁽⁴⁾	Ρύζι Basmati Ινδίας και Πακιστάν ⁽⁵⁾	Αίγυπτος ⁽⁶⁾
1006 10 21	(7)	69,51	101,16		158,25
1006 10 23	(7)	69,51	101,16		158,25
1006 10 25	(7)	69,51	101,16		158,25
1006 10 27	(7)	69,51	101,16		158,25
1006 10 92	(7)	69,51	101,16		158,25
1006 10 94	(7)	69,51	101,16		158,25
1006 10 96	(7)	69,51	101,16		158,25
1006 10 98	(7)	69,51	101,16		158,25
1006 20 11	264,00	88,06	127,66		198,00
1006 20 13	264,00	88,06	127,66		198,00
1006 20 15	264,00	88,06	127,66		198,00
1006 20 17	264,00	88,06	127,66	14,00	198,00
1006 20 92	264,00	88,06	127,66		198,00
1006 20 94	264,00	88,06	127,66		198,00
1006 20 96	264,00	88,06	127,66		198,00
1006 20 98	264,00	88,06	127,66	14,00	198,00
1006 30 21	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 23	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 25	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 27	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 42	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 44	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 46	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 48	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 61	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 63	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 65	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 67	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 92	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 94	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 96	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 30 98	(7)	133,21	193,09		312,00
1006 40 00	(7)	41,18	(7)		96,00

⁽¹⁾ Για τις εισαγωγές ρυζιού καταγωγής και προελεύσεως κρατών ΑΚΕ, ο εισαγωγικός δασμός εφαρμόζεται στο πλαίσιο του καθεστώτος που καθορίζεται από τους κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 1706/98 του Συμβουλίου (ΕΕ L 215 της 1.8.1998, σ. 12) και (ΕΚ) αριθ. 2603/97 της Επιτροπής (ΕΕ L 351 της 23.12.1997, σ. 22), όπως τροποποιήθηκε.

⁽²⁾ Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1706/98 οι εισαγωγικοί δασμοί δεν εφαρμόζονται στα προϊόντα καταγωγής των κρατών της Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού, τα οποία εισάγονται απευθείας στο υπερπόντιο διαμέρισμα της Reunión.

⁽³⁾ Ο εισαγωγικός δασμός ρυζιού στο υπερπόντιο διαμέρισμα της Reunión καθορίζεται στο άρθρο 11 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3072/95.

⁽⁴⁾ Για τις εισαγωγές ρυζιού, εκτός των θραυσμάτων ρυζιού (κωδικός ΣΟ 1006 40 00), καταγωγής Μπαγκλαντές, ο εισαγωγικός δασμός εφαρμόζεται στο πλαίσιο του καθεστώτος που καθορίζεται από τους κανονισμούς (ΕΟΚ) αριθ. 3491/90 του Συμβουλίου (ΕΕ L 337 της 4.12.1990, σ. 1) και (ΕΟΚ) αριθ. 862/91 της Επιτροπής (ΕΕ L 88 της 9.4.1991, σ. 7), όπως τροποποιήθηκε.

⁽⁵⁾ Η εισαγωγή προϊόντων καταγωγής των υπερπόντιων χωρών και εδαφών απαλλάσσεται του εισαγωγικού δασμού σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της απόφασης 91/482/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 263 της 19.9.1991, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε.

⁽⁶⁾ Για το αποφλοιωμένο ρύζι της ποικιλίας Basmati, καταγωγής Ινδίας και Πακιστάν, μείωση 250 EUR/t [άρθρο 4α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1503/96, όπως τροποποιήθηκε].

⁽⁷⁾ Δασμός που καθορίζεται στο κοινό δασμολόγιο.

⁽⁸⁾ Για τις εισαγωγές ρυζιού καταγωγής και προελεύσεως Αιγύπτου, ο εισαγωγικός δασμός εφαρμόζεται στο πλαίσιο του καθεστώτος που καθορίζεται από τους κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 2184/96 του Συμβουλίου (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 1) και (ΕΚ) αριθ. 196/97 της Επιτροπής (ΕΕ L 31 της 1.2.1997, σ. 53).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Υπολογισμός των εισαγικών δασμών στον τομέα του ρυζιού

	Τύπος Paddy	Τύπος Indica		Τύπος Japonica		Θραύσματα
		Αποφλοιωμένο	Λευκασμένο	Αποφλοιωμένο	Λευκασμένο	
1. Εισαγωγικός δασμός (EUR/τόνο)	(¹)	264,00	416,00	264,00	416,00	(¹)
2. Στοιχεία υπολογισμού:						
α) Τιμή cif Arag (EUR/τόνο)	—	196,73	216,92	263,35	287,46	—
β) Τιμή fob (EUR/τόνο)	—	—	—	235,63	259,74	—
γ) Θαλάσσιοι ναύλοι (EUR/τόνο)	—	—	—	27,72	27,72	—
δ) Πηγή	—	USDA και opérateurs	USDA και opérateurs	Opérateurs	Opérateurs	—

(¹) Δασμός που καθορίζεται στο κοινό δασμολόγιο.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 227/2003 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 5ης Φεβρουαρίου 2003

για τη διόρθωση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 214/2003 για αποκατάσταση του προτιμησιακού δασμού κατά την εισαγωγή μονοανθών γαρίφαλων (standard) καταγωγής Δυτικής Όχθης και Λωρίδας της Γάζας

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4088/87 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1987, για τον καθορισμό των όρων εφαρμογής των προτιμησιακών δασμών κατά την εισαγωγή ορισμένων προϊόντων ανθοκομίας καταγωγής Ισραήλ, Ιορδανίας, Μαρόκου, Κύπρου, Δυτικής Όχθης και Λωρίδας της Γάζας ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1300/97 ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο β),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 214/2003 της Επιτροπής ⁽³⁾ στοχεύει να καταργήσει τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 24/2003 της Επιτροπής, της 6ης Ιανουαρίου 2003, για αναστολή του προτιμησιακού δασμού και επαναφορά του δασμού του κοινού δασμολογίου κατά την εισαγωγή πολυανθών γαρίφαλων (spray) καταγωγής Δυτικής Όχθης και Λωρίδας της Γάζας ⁽⁴⁾ και να επαναφέρει τον προτιμησιακό δασμό κατά την εισαγωγή των πολυανθών γαρίφαλλων (spray) καταγωγής Δυτικής Όχθης και Λωρίδας της Γάζας.
- (2) Στον τίτλο καθώς και στη διάταξη και τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 214/2003, έχει υπάρξει λάθος εφόσον γίνεται αναφορά στα «μονοανθή γαρίφαλα

(standard)» αντί στα «πολυανθή γαρίφαλα (spray)». Πρέπει, συνεπώς, να διορθωθεί ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 214/2003, με αναδρομική ισχύ σε σχέση με την εισαγωγή πολυανθών γαρίφαλων (spray) καταγωγής Δυτικής Όχθης και Λωρίδας της Γάζας,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 214/2003 διορθώνεται ως εξής:

1. Στον τίτλο και στις αιτιολογικές σκέψεις 5 και 6, οι λέξεις «μονοανθών γαρίφαλων (standard)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πολυανθών γαρίφαλων (spray)».
2. Στο άρθρο 1 παράγραφος 1, οι λέξεις «μονοανθών γαρίφαλων (standard)» αντικαθίστανται από τις λέξεις, «πολυανθών γαρίφαλων (spray)».

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται, για τις εισαγωγές πολυανθών γαρίφαλων (spray), από τις 4 Φεβρουαρίου 2003.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 5 Φεβρουαρίου 2003.

Για την Επιτροπή

J. M. SILVA RODRÍGUEZ

Γενικός Διευθυντής Γεωργίας

⁽¹⁾ ΕΕ L 382 της 31.12.1987, σ. 22.⁽²⁾ ΕΕ L 177 της 5.7.1997, σ. 1.⁽³⁾ ΕΕ L 28 της 4.2.2003, σ. 39.⁽⁴⁾ ΕΕ L 2 της 7.1.2003, σ. 29.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 228/2003 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
της 5ης Φεβρουαρίου 2003
για τροποποίηση του διορθωτικού στοιχείου που εφαρμόζεται στην επιστροφή για τα σιτηρά

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1766/92 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1992, περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα των σιτηρών ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1666/2000 ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 13 παράγραφος 8,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το διορθωτικό στοιχείο που εφαρμόζεται στην επιστροφή για τα σιτηρά καθορίσθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 38/2003 της Επιτροπής ⁽³⁾, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 198/2003 ⁽⁴⁾.
- (2) Συναρτήσει των τιμών cif και των τιμών cif αγοράς υπό προθεσμία της ημέρας αυτής και αφού ληφθεί υπόψη η προβλεπόμενη εξέλιξη της αγοράς, είναι αναγκαίο να τροποποιηθεί το διορθωτικό στοιχείο που εφαρμόζεται στην επιστροφή για τα σιτηρά, που ισχύει επί του παρόντος.

- (3) Το διορθωτικό στοιχείο καθορίζεται με την επιστροφή σύμφωνα με την ίδια διαδικασία· δύναται να τροποποιηθεί κατά το διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ δύο καθορισμών,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Το διορθωτικό στοιχείο που εφαρμόζεται στις επιστροφές που καθορίζονται εκ των προτέρων για τις εξαγωγές προϊόντων, τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ), (με εξαίρεση τη βύνη), του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1766/92, τροποποιείται σύμφωνα με το παράρτημα.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει στις 6 Φεβρουαρίου 2003.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 5 Φεβρουαρίου 2003.

Για την Επιτροπή
Franz FISCHLER
Μέλος της Επιτροπής

⁽¹⁾ ΕΕ L 181 της 1.7.1992, σ. 21.

⁽²⁾ ΕΕ L 193 της 29.7.2000, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 5 της 10.1.2003, σ. 9.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 27 της 1.2.2003, σ. 29.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

του κανονισμού της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2003, για τροποποίηση του διορθωτικού στοιχείου που εφαρμόζεται κατά την επιστροφή για τα σιτηρά

(σε EUR/t)

Κωδικός προϊόντος	Προορισμός	Τρέχων 2	1η προθεσμία 3	2η προθεσμία 4	3η προθεσμία 5	4η προθεσμία 6	5η προθεσμία 7	6η προθεσμία 8
1001 10 00 9200	—	—	—	—	—	—	—	—
1001 10 00 9400	—	—	—	—	—	—	—	—
1001 90 91 9000	—	—	—	—	—	—	—	—
1001 90 99 9000	A00	0	0	0	0	0	—	—
1002 00 00 9000	C03	- 20,00	- 20,00	- 20,00	- 20,00	- 20,00	—	—
	A05	0	0	0	0	0	—	—
1003 00 10 9000	—	—	—	—	—	—	—	—
1003 00 90 9000	A00	0	0	0	0	0	—	—
1004 00 00 9200	—	—	—	—	—	—	—	—
1004 00 00 9400	A00	0	- 0,93	- 1,86	- 2,79	- 3,72	—	—
1005 10 90 9000	—	—	—	—	—	—	—	—
1005 90 00 9000	A00	0	0	0	0	0	—	—
1007 00 90 9000	—	—	—	—	—	—	—	—
1008 20 00 9000	—	—	—	—	—	—	—	—
1101 00 11 9000	—	—	—	—	—	—	—	—
1101 00 15 9100	A00	0	0	0	0	0	—	—
1101 00 15 9130	A00	0	0	0	0	0	—	—
1101 00 15 9150	A00	0	0	0	0	0	—	—
1101 00 15 9170	A00	0	0	0	0	0	—	—
1101 00 15 9180	A00	0	0	0	0	0	—	—
1101 00 15 9190	—	—	—	—	—	—	—	—
1101 00 90 9000	—	—	—	—	—	—	—	—
1102 10 00 9500	A00	0	0	0	0	0	—	—
1102 10 00 9700	A00	0	0	0	0	0	—	—
1102 10 00 9900	—	—	—	—	—	—	—	—
1103 11 10 9200	A00	0	0	0	0	0	—	—
1103 11 10 9400	A00	0	0	0	0	0	—	—
1103 11 10 9900	—	—	—	—	—	—	—	—
1103 11 90 9200	A00	0	0	0	0	0	—	—
1103 11 90 9800	—	—	—	—	—	—	—	—

Σημ.: Οι κωδικοί των προϊόντων, καθώς και οι κωδικοί των προορισμών της σειράς «Α», ορίζονται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3846/87 της Επιτροπής (ΕΕ L 366 της 24.12.1987, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί.

Οι αριθμητικοί κωδικοί των προορισμών ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2020/2001 της Επιτροπής (ΕΕ L 273 της 16.10.2001, σ. 6).

Οι λοιποί προορισμοί ορίζονται ως εξής:

C03 Ελβετία, Λιχτενστάιν, Πολωνία, Τσεχική Δημοκρατία, Σλοβακική Δημοκρατία, Νορβηγία, Φερόες Νήσοι, Ισλανδία, Ρωσία, Λευκορωσία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κροατία, Σλοβενία, Εδάφη της πρώην Γιουγκοσλαβίας εξαιρουμένης της Σλοβενίας, της Κροατίας και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, Αλβανία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Αρμενία, Γεωργία, Αζερμπαϊτζάν, Μολδαβία, Ουκρανία, Καζακστάν, Κιργιζία, Ουζμπεκιστάν, Τατζικιστάν, Τουρκμενιστάν, Μαρόκο, Αλγερία, Τυνησία, Λιβύη, Αίγυπτος, Μάλτα, Κύπρος και Τουρκία.

ΟΔΗΓΙΑ 2003/9/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 27ης Ιανουαρίου 2003

σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 63 παράγραφος 1 σημείο 1 στοιχείο β),

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾,τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽²⁾,τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽³⁾,τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽⁴⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η κοινή πολιτική ασύλου, η οποία περιλαμβάνει ένα κοινό ευρωπαϊκό σύστημα για το άσυλο, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προοδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, ανοικτού σε εκείνους οι οποίοι, αναγκασμένοι από τις περιστάσεις, αναζητούν νομίμως προστασία στην Κοινότητα.
- (2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά την ειδική σύνοδο που πραγματοποιήθηκε στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, συμφώνησε να εργασθεί για τη θέσπιση ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος για το άσυλο, βασιζόμενου στην πλήρη και συνολική εφαρμογή της σύμβασης της Γενεύης, της 28ης Ιουλίου 1951, περί του καθεστώτος των προσφύγων, όπως συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης, της 31ης Ιανουαρίου 1967, τηρουμένης κατ' αυτόν τον τρόπο της αρχής της μη επαναπροώθησης.
- (3) Στα συμπεράσματα του Τάμπερε προβλέπεται ότι το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα για το άσυλο θα πρέπει να συμπεριλάβει βραχυπρόθεσμα κοινές ελάχιστες απαιτήσεις για τις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο.
- (4) Η θέσπιση ελάχιστων προτύπων για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο αποτελεί ένα περαιτέρω βήμα προς τη διαμόρφωση μιας ευρωπαϊκής πολιτικής ασύλου.
- (5) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και συνάδει με τις αρχές που αναγνωρίζονται, ιδίως στο Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ιδίως, η παρούσα οδηγία αποβλέπει στη διασφάλιση του πλήρους σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και στην προώθηση της εφαρμογής των άρθρων 1 και 18 του εν λόγω Χάρτη.
- (6) Όσον αφορά τη μεταχείριση των προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη δεσμεύονται από υποχρεώσεις που απορρέουν από πράξεις διεθνούς δικαίου των οποίων είναι μέρη και οι οποίες απαγορεύουν τις διακρίσεις.

- (7) Είναι σκόπιμο να θεσπισθούν ελάχιστα πρότυπα για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο, τα οποία, υπό κανονικές συνθήκες, θα επαρκούν για την εξασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου και συγκρίσιμων συνθηκών διαβίωσης σε όλα τα κράτη μέλη.
- (8) Η εναρμόνιση των συνθηκών υποδοχής των αιτούντων άσυλο θα πρέπει να συμβάλλει στον περιορισμό των δευτερογενών μετακινήσεων των αιτούντων άσυλο, οι οποίες επηρεάζονται από την ανομοιογένεια των συνθηκών υποδοχής τους.
- (9) Η υποδοχή των ομάδων που έχουν ειδικές ανάγκες θα πρέπει να σχεδιάζεται ειδικά με σκοπό την κάλυψη των αναγκών αυτών.
- (10) Η υποδοχή των αιτούντων που τελούν υπό κράτηση θα πρέπει να έχει σχεδιασθεί ειδικά με σκοπό την κάλυψη των αναγκών που οφείλονται στην κατάσταση αυτή.
- (11) Προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση των ελάχιστων διαδικαστικών εγγυήσεων που συνίστανται στην παροχή της δυνατότητας επικοινωνίας με οργανώσεις ή ομάδες προσώπων που παρέχουν νομική συνδρομή, θα πρέπει να παρέχεται πληροφόρηση στις εν λόγω οργανώσεις και ομάδες προσώπων.
- (12) Θα πρέπει να περισταλεί η δυνατότητα κατάχρησης του συστήματος υποδοχής με τον καθορισμό των περιστάσεων που δικαιολογούν τον περιορισμό ή την ανάκληση των συνθηκών υποδοχής των αιτούντων άσυλο.
- (13) Θα πρέπει να διασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα των εθνικών συστημάτων υποδοχής και της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών σε θέματα υποδοχής των αιτούντων άσυλο.
- (14) Θα πρέπει να ενθαρρύνεται ο κατάλληλος συντονισμός μεταξύ των αρμόδιων αρχών όσον αφορά την υποδοχή των αιτούντων άσυλο και οι αρμονικές σχέσεις μεταξύ των τοπικών κοινωνιών και των κέντρων φιλοξενίας.
- (15) Εξ ορισμού, τα ελάχιστα πρότυπα επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ ευνοϊκότερες διατάξεις για τους υπηκόους τρίτων χωρών και τους ανιθαγενείς που ζητούν διεθνή προστασία από ένα κράτος μέλος.
- (16) Βάσει της ίδιας λογικής, τα κράτη μέλη καλούνται επίσης να εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας κατά τις διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων που αφορούν άλλες μορφές προστασίας, εκτός από εκείνες που απορρέουν από τη σύμβαση της Γενεύης για τους υπηκόους τρίτων χωρών και τους ανιθαγενείς.
- (17) Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να αξιολογείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

⁽¹⁾ ΕΕ C 213 Ε της 31.7.2001, σ. 286.⁽²⁾ Γνώμη που διατυπώθηκε στις 25 Απριλίου 2002 (δεν έχει δημοσιευθεί ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα).⁽³⁾ ΕΕ C 48 της 21.2.2002, σ. 63.⁽⁴⁾ ΕΕ C 107 της 3.5.2002, σ. 85.

- (18) Δεδομένου ότι οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης, ήτοι η θέσπιση ελάχιστων προτύπων για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη, δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύναται, συνεπώς, λόγω των διαστάσεων και των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως εκτίθεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως εκτίθεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (19) Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας, το οποίο είναι προσαρτημένο στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε, με την από 18 Αυγούστου 2001 επιστολή του, την επιθυμία του να συμμετάσχει στη θέσπιση και την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
- (20) Σύμφωνα με το άρθρο 1 του εν λόγω πρωτοκόλλου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας. Κατά συνέπεια, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν ισχύουν για την Ιρλανδία.
- (21) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας, το οποίο είναι προσαρτημένο στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας και, συνεπώς, δεν δεσμεύεται από αυτήν, ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΣΚΟΠΟΣ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η θέσπιση ελάχιστων προτύπων για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

- α) «Σύμβαση της Γενεύης»: η σύμβαση, της 28ης Ιουλίου 1951, περί του καθεστώτος των προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967.
- β) «Αίτηση ασύλου»: η αίτηση την οποία υποβάλλει υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής και η οποία μπορεί να θεωρηθεί ως αίτηση για διεθνή προστασία από κράτος μέλος, σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης. Κάθε αίτηση διεθνούς προστασίας τεκμαίρεται ότι είναι αίτηση ασύλου, εκτός αν ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής ζητά ρητώς να του παρασχεθεί κάποια άλλη μορφή προστασίας η οποία είναι δυνατόν να ζητηθεί αυτοτελώς.

- γ) «Αιτών» ή «αιτών άσυλο»: ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση ασύλου, επί της οποίας δεν έχει ληφθεί ακόμη οριστική απόφαση.
- δ) «Μέλη της οικογένειας»: υπό την προϋπόθεση ότι η οικογένεια υπήρχε ήδη στη χώρα καταγωγής, τα ακόλουθα μέλη της οικογένειας του αιτούντος άσυλο που ευρίσκονται στο ίδιο κράτος μέλος σε σχέση με την αίτηση ασύλου:
- ο/η σύζυγος ή ο εκτός γάμου συμβιών με τον αιτούντα άσυλο στα πλαίσια σταθερής σχέσης, υπό την προϋπόθεση ότι η νομοθεσία ή η πρακτική του οικείου κράτους μέλους αντιμετωπίζει τα άγαμα ζεύγη κατά τρόπο συγκρίσιμο προς τα έγγαμα, δυνάμει της περί αλλοδαπών νομοθεσίας του,
 - τα ανήλικα τέκνα του ζεύγους που μνημονεύεται στο σημείο i) ή τα τέκνα του αιτούντος άσυλο, υπό την προϋπόθεση ότι είναι ανύπανδρα και οικονομικώς εξαρτημένα, χωρίς να έχει σημασία αν γεννήθηκαν εντός ή εκτός γάμου ή αν είναι υιοθετημένα, όπως ορίζεται από το εθνικό δίκαιο.
- ε) «Πρόσφυγας»: κάθε πρόσωπο το οποίο πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1 τμήμα Α της σύμβασης της Γενεύης.
- στ) «Καθεστώς πρόσφυγα»: το καθεστώς που χορηγεί ένα κράτος μέλος σε ένα πρόσωπο που είναι πρόσφυγας και γίνεται δεκτό υπό την ιδιότητα αυτή στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους.
- ζ) «Διαδικασίες» και «προσφυγές»: οι διαδικασίες και προσφυγές που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών.
- η) «Ασυνόδευτοι ανήλικοι»: τα πρόσωπα ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ ετών που φτάνουν στο έδαφος των κρατών μελών χωρίς να συνοδεύονται από ενήλικο υπεύθυνο για αυτά σύμφωνα με το νόμο ή το έθιμο και εφόσον κανένας ενήλικος δεν ασκεί στην πράξη την επιμέλειά τους. Ο ορισμός καλύπτει και τους ανήλικους που παύουν να συνοδεύονται μετά την είσοδό τους στο έδαφος των κρατών μελών.
- θ) «Συνθήκες υποδοχής»: η πλήρης δέσμη μέτρων που τα κράτη μέλη εφαρμόζουν προς όφελος των αιτούντων άσυλο σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.
- ι) «Υλικές συνθήκες υποδοχής»: οι συνθήκες υποδοχής που περιλαμβάνουν την παροχή στέγης, τροφής και ρουχισμού, σε είδος ή υπό μορφή οικονομικού βοηθήματος ή δελτίων, καθώς και ένα βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα.
- ια) «Κράτηση»: ο περιορισμός σε ειδικό χώρο που επιβάλλει ένα κράτος μέλος σε αιτούντα άσυλο, με αποτέλεσμα τη στέρηση της ελευθερίας κυκλοφορίας του/της.
- ιβ) «Κέντρο φιλοξενίας»: κάθε χώρος που χρησιμοποιείται για την ομαδική φιλοξενία των αιτούντων άσυλο.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής

- Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλους τους υπηκόους τρίτων χωρών και τους ανιθαγενείς που υποβάλλουν αίτηση για χορήγηση ασύλου στα σύνορα ή στο έδαφος κράτους μέλους, εφόσον τους επιτρέπεται να παραμείνουν στο έδαφος ως αιτούντες άσυλο, καθώς και στα μέλη της οικογένειάς τους, εφόσον καλύπτονται από αυτήν την αίτηση ασύλου σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση των αιτήσεων χορήγησης διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται σε αντιπροσωπίες των κρατών μελών.

3. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων της οδηγίας 2001/55/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων ⁽¹⁾.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στις διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων παροχής άλλων μορφών προστασίας εκτός από εκείνη που απορρέει από τη σύμβαση της Γενεύης σε σχέση με υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, που διαπιστώνεται ότι δεν είναι πρόσφυγες.

Άρθρο 4

Ευνοϊκότερες διατάξεις

Τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ ευνοϊκότερες διατάξεις σχετικά με τις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο και άλλων στενών συγγενών του αιτούντος που ευρίσκονται στο ίδιο κράτος μέλος όταν εξαρτώνται από αυτόν ή για ανθρωπιστικούς λόγους, υπό την προϋπόθεση ότι οι διατάξεις αυτές συμβιβάζονται με την παρούσα οδηγία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Άρθρο 5

Ενημέρωση

1. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν τους αιτούντες άσυλο, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν υπερβαίνει τις δεκαπέντε ημέρες από την υποβολή της αίτησης ασύλου στην αρμόδια αρχή, τουλάχιστον για τις τυχόν παροχές που προβλέπονται και για τις υποχρεώσεις προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται σε σχέση με τις συνθήκες υποδοχής.

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι αιτούντες άσυλο ενημερώνονται για τις οργανώσεις ή τις ομάδες προσώπων που παρέχουν ειδική νομική βοήθεια και για τις οργανώσεις οι οποίες δύνανται να συνδράμουν ή να ενημερώνουν τους αιτούντες άσυλο για τις υπάρχουσες συνθήκες υποδοχής τους, συμπεριλαμβανομένης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η κατά την παράγραφο 1 ενημέρωση παρέχεται γραπτώς και, εφόσον είναι δυνατόν, σε γλώσσα που ευλόγως εικάζεται ότι κατανοούν οι αιτούντες άσυλο. Κατά περίπτωση, η ενημέρωση αυτή μπορεί να παρέχεται και προφορικώς.

⁽¹⁾ EE L 212 της 7.8.2001, σ. 12.

Άρθρο 6

Επίσημα έγγραφα

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, εντός τριών ημερών από την υποβολή αίτησης ασύλου στην αρμόδια αρχή, χορηγείται στον αιτούντα άσυλο έγγραφο το οποίο εκδίδεται στο όνομά του/της και το οποίο πιστοποιεί ότι πρόκειται για αιτούντα άσυλο ή ότι του/της επιτρέπεται να παραμείνει στο έδαφος του κράτους μέλους επί όσο διάστημα εκκρεμεί ή εξετάζεται η αίτησή του/της.

Αν το πρόσωπο αυτό δεν μπορεί να κυκλοφορεί ελεύθερα στο σύνολο ή σε τμήμα του εδάφους του κράτους μέλους, το έγγραφο πιστοποιεί επίσης το γεγονός αυτό.

2. Τα κράτη μέλη δύνανται να αποκλείουν την εφαρμογή του παρόντος άρθρου όταν ο αιτών άσυλο κρατείται και εφόσον διαρκεί η εξέταση αίτησης ασύλου που έχει υποβληθεί στα σύνορα ή στο πλαίσιο διαδικασίας με την οποία κρίνεται το δικαίωμα του αιτούντος άσυλο να εισέλθει νομίμως στο έδαφος κράτους μέλους. Σε ειδικές περιπτώσεις, τα κράτη μέλη δύνανται, καθόσο χρόνο διαρκεί η εξέταση της αίτησης ασύλου, να παρέχουν στους αιτούντες άσυλο άλλα αποδεικτικά ισοδύναμα προς το έγγραφο που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

3. Το έγγραφο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν χρειάζεται να πιστοποιεί την ταυτότητα του αιτούντος άσυλο.

4. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα για να παρέχουν στους αιτούντες άσυλο το έγγραφο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, το οποίο πρέπει να ισχύει καθόσο χρόνο οι αιτούντες άσυλο επιτρέπεται να παραμείνουν στο έδαφος ή στα σύνορα του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

5. Τα κράτη μέλη χορηγούν στους αιτούντες άσυλο ταξιδιωτικό έγγραφο οσάκις ανακύπτουν σοβαροί ανθρωπιστικοί λόγοι οι οποίοι υπαγορεύουν την παρουσία τους σε άλλο κράτος.

Άρθρο 7

Διαμονή και ελευθερία κυκλοφορίας

1. Οι αιτούντες άσυλο μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής ή στην περιοχή την οποία τους ορίζει αυτό το κράτος μέλος. Η οριζόμενη περιοχή δεν θίγει την αναπαλλοτρίωτη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής και αφήνει αρκετά περιθώρια για την εξασφάλιση της πρόσβασης σε όλα τα πλεονεκτήματα στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν σχετικά με τη διαμονή του αιτούντος άσυλο, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, δημόσιας τάξης ή, όταν είναι αναγκαίο, για την ταχεία επεξεργασία και την αποτελεσματική παρακολούθηση της αίτησής του/της.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, παραδείγματος χάριν εάν το επιτάσσει η νομοθεσία ή η δημόσια τάξη, να περιορίζουν τον αιτούντα άσυλο σε συγκεκριμένο τόπο, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να συνδέουν την παροχή των υλικών συνθηκών υποδοχής με την πραγματική διαμονή των αιτούντων άσυλο σε συγκεκριμένο τόπο, τον οποίο καθορίζουν τα κράτη μέλη. Η σχετική απόφαση, η οποία μπορεί να είναι γενικού χαρακτήρα, πρέπει να λαμβάνεται σε ατομική βάση και θεσπίζεται από την εθνική νομοθεσία.

5. Τα κράτη μέλη προβλέπουν τη δυνατότητα να παρέχεται στους αιτούντες άσυλο προσωρινή άδεια απομάκρυνσης από τον τόπο διαμονής που αναφέρεται στις παραγράφους 2 και 4 ή/και την οριζόμενη περιοχή που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Οι αποφάσεις λαμβάνονται σε ατομική, αμερόληπτη και αντικειμενική βάση και πρέπει να αιτιολογούνται όταν είναι απορριπτικές.

Ο αιτών άσυλο δεν χρειάζεται να ζητεί άδεια προκειμένου να παρουσιασθεί στις αρχές ή να εμφανισθεί ενώπιον δικαστηρίου, εφόσον η παρουσία του είναι αναγκαία.

6. Τα κράτη μέλη ζητούν από τους αιτούντες άσυλο να γνωστοποιούν στις αρμόδιες αρχές τη διεύθυνσή τους και να τους κοινοποιούν οποιαδήποτε μεταβολή της διεύθυνσης αυτής, το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 8

Οικογένειες

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, στο μέτρο του δυνατού, τα κατάλληλα μέτρα για τη διατήρηση της ενότητας οικογενείας που ευρίσκεται στο έδαφός τους, εάν παρέχεται στους αιτούντες άσυλο στέγαση από το συγκεκριμένο κράτος μέλος. Τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται με τη συμφωνία του αιτούντος άσυλο.

Άρθρο 9

Ιατρικές εξετάσεις

Τα κράτη μέλη δύνανται να απαιτούν την υποβολή των αιτούντων άσυλο σε ιατρικές εξετάσεις για λόγους δημόσιας υγείας.

Άρθρο 10

Μαθητεία και εκπαίδευση των ανηλίκων

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στα ανήλικα τέκνα των αιτούντων άσυλο και στους ανηλίκους αιτούντες άσυλο πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα, υπό προϋποθέσεις ανάλογες με αυτές που ισχύουν για τους υπηκόους του κράτους μέλους υποδοχής, ενόσω δεν είναι εκτελεστό μέτρο απομάκρυνσης κατ' αυτών των ιδίων ή των γονέων τους. Η εκπαίδευση μπορεί να παρέχεται στα κέντρα φιλοξενίας.

Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι η πρόσβαση αυτή πρέπει να περιορίζεται στο σύστημα δημόσιας εκπαίδευσης.

Ανήλικος είναι όποιος δεν έχει ακόμη την κατά νόμο ηλικία ενηλικίωσης στο κράτος μέλος στο οποίο έχει υποβληθεί ή εξετάζεται η αίτηση ασύλου. Τα κράτη μέλη δεν ανακαλούν το δικαίωμα παρακολούθησης δευτεροβάθμιων σπουδών αποκλειστικά και μόνο λόγω ενηλικιώσεως του ανηλίκου.

2. Η πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα δεν πρέπει να καθυστερεί πέραν των τριών μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ασύλου του ανηλίκου ή των γονέων του. Το διάστημα

αυτό μπορεί να φθάνει το έτος όταν παρέχεται ειδική εκπαίδευση προκειμένου να διευκολύνεται η πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα.

3. Όταν η πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα, όπως εκτίθεται στην παράγραφο 1, είναι αδύνατη λόγω της ειδικής κατάστασης του ανηλίκου, το κράτος μέλος δύναται να προσφέρει άλλες εκπαιδευτικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 11

Απασχόληση

1. Τα κράτη μέλη καθορίζουν χρονική περίοδο, η οποία αρχίζει από την ημερομηνία που κατατίθεται η αίτηση ασύλου, κατά τη διάρκεια της οποίας ο αιτών άσυλο δεν έχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

2. Εάν ένα χρόνο μετά την υποβολή αίτησης ασύλου δεν έχει ληφθεί πρωτοβάθμια απόφαση και η καθυστέρηση αυτή δεν μπορεί να αποδοθεί στον αιτούντα, τα κράτη μέλη αποφασίζουν υπό ποιες προϋποθέσεις επιτρέπεται η πρόσβαση του αιτούντος άσυλο στην αγορά εργασίας.

3. Η πρόσβαση στην αγορά εργασίας δεν ανακαλείται κατά τη διάρκεια των διαδικασιών προσφυγής, εφόσον η προσφυγή κατά απορριπτικής απόφασης με τακτική διαδικασία έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, έως ότου κοινοποιηθεί απορριπτική απόφαση επί της προσφυγής.

4. Για λόγους σχετικούς με την πολιτική για την αγορά εργασίας, τα κράτη μέλη μπορούν να δίνουν προτεραιότητα στους πολίτες της ΕΕ και στους υπηκόους των κρατών που είναι μέρη της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο καθώς και στους νομίμως διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών.

Άρθρο 12

Επαγγελματική κατάρτιση

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν στους αιτούντες άσυλο πρόσβαση στην επαγγελματική κατάρτιση, ασχέτως του αν έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Η πρόσβαση σε επαγγελματική κατάρτιση που συνδέεται με σύμβαση απασχόλησης εξαρτάται από το κατά πόσον ο αιτών άσυλο έχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 11.

Άρθρο 13

Γενικοί κανόνες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την παροχή υλικών συνθηκών υποδοχής στους αιτούντες άσυλο όταν υποβάλλουν αίτηση ασύλου.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα ώστε οι υλικές συνθήκες υποδοχής να εξασφαλίζουν στους αιτούντες άσυλο βιοτικό επίπεδο κατάλληλο από απόψεως υγείας και ικανό να διασφαλίζει τη συντήρησή τους.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να επιτυγχάνεται αυτό το βιοτικό επίπεδο στην ειδική περίπτωση των προσώπων με ειδικές ανάγκες, σύμφωνα με το άρθρο 17, καθώς και στην περίπτωση των προσώπων που τελούν υπό κράτηση.

3. Τα κράτη μέλη δύνανται να εξαρτούν την παροχή του συνόλου ή μέρους των υλικών συνθηκών υποδοχής και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης από την προϋπόθεση ότι οι αιτούντες άσυλο δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους που να τους εξασφαλίζουν κατάλληλο βιοτικό επίπεδο από απόψεως υγείας και να καθιστούν δυνατή τη συντήρησή τους.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τους αιτούντες άσυλο να καλύπτουν πλήρως ή εν μέρει το κόστος των υλικών συνθηκών υποδοχής και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που προβλέπει η παρούσα οδηγία, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 3, όταν οι αιτούντες άσυλο διαθέτουν επαρκείς πόρους, παραδείγματος χάριν εάν έχουν εργασθεί επί εύλογο χρονικό διάστημα.

Εάν αποκαλυφθεί ότι ο αιτών άσυλο διέθετε επαρκείς πόρους για την κάλυψη των υλικών συνθηκών υποδοχής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης καθόσον χρόνο καλύπτονταν αυτές οι βασικές ανάγκες, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητούν την επιστροφή από τον αιτούντα άσυλο.

5. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής μπορούν να παρέχονται σε είδος ή υπό τη μορφή οικονομικού βοηθήματος ή δελτίων ή σε συνδυασμό αυτών των διατάξεων.

Όταν τα κράτη μέλη παρέχουν υλικές συνθήκες υποδοχής υπό μορφή βοηθήματος ή δελτίων, το ποσό τους καθορίζεται σύμφωνα με τις αρχές που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 14

Λεπτομέρειες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής

1. Σε περίπτωση που η στέγαση παρέχεται σε είδος, θα πρέπει να λαμβάνει μία από τις κατωτέρω μορφές ή να αποτελεί συνδυασμό τους:

- α) χώρο που χρησιμοποιείται προς το σκοπό της στέγασης των αιτούντων άσυλο κατά τη διάρκεια της εξέτασης αίτησης ασύλου που υποβάλλεται στα σύνορα·
- β) κέντρα φιλοξενίας που εξασφαλίζουν κατάλληλο βιοτικό επίπεδο·
- γ) ιδιωτικές κατοικίες, διαμερίσματα, ξενοδοχεία ή άλλοι χώροι προσαρμοσμένοι για τη στέγαση αιτούντων.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να εξασφαλίζεται για τους αιτούντες άσυλο, στους οποίους παρέχεται η στέγαση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχεία α), β) και γ):

- α) προστασία της οικογενειακής τους ζωής·
- β) δυνατότητα επικοινωνίας με συγγενείς, νομικούς συμβούλους και εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) και με μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) που αναγνωρίζουν τα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη αποδίδουν ιδιαίτερη προσοχή στην αποτροπή της βίας στους χώρους και τα κέντρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) και β).

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν, κατά περίπτωση, ώστε τα ανήλικα τέκνα των αιτούντων άσυλο ή οι ανήλικοι αιτούντες να διαμένουν με τους γονείς τους ή με τον ενήλικο συγγενή που έχει την επιμέλειά τους σύμφωνα με το νόμο ή το εθνικό δίκαιο.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η μεταφορά αιτούντων άσυλο από ένα χώρο στέγασης σε άλλο να πραγματοποιείται μόνον όταν είναι αναγκαία. Τα κράτη μέλη παρέχουν στους αιτούντες άσυλο τη δυνατότητα να ενημερώνουν τους νομικούς τους συμβούλους για τη μεταφορά και για τη νέα τους διεύθυνση.

5. Το προσωπικό που εργάζεται στα κέντρα φιλοξενίας πρέπει να διαθέτει κατάλληλη κατάρτιση και να δεσμεύεται από την αρχή της εμπιστευτικότητας, όπως ορίζεται στο εθνικό δίκαιο, για τις πληροφορίες τις οποίες γνωρίζει εκ της εργασίας του.

6. Τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν στους αιτούντες άσυλο να συμμετέχουν στη διαχείριση των υλικών μέσων και των άλλων παραμέτρων της ζωής στο κέντρο, μέσω μιας συμβουλευτικής επιτροπής ή ενός αντιπροσωπευτικού συμβουλευτικού οργάνου των διαμενόντων.

7. Προκειμένου να παρέχεται συνδρομή στους αιτούντες άσυλο, παρέχεται πρόσβαση στα κέντρα φιλοξενίας και στους λοιπούς χώρους στέγασης στους συνηγόρους ή νομικούς συμβούλους των αιτούντων άσυλο και στους εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή τις εξουσιοδοτημένες από αυτή μη κυβερνητικές οργανώσεις, τις οποίες έχει αναγνωρίσει το σχετικό κράτος μέλος. Περιορισμοί στην πρόσβαση αυτή μπορούν να επιβάλλονται μόνο για λόγους που σχετίζονται με την ασφάλεια των κέντρων και των χώρων και των αιτούντων άσυλο.

8. Τα κράτη μέλη μπορούν κατ' εξαίρεση να θεσπίζουν λεπτομέρειες όσον αφορά τις υλικές συνθήκες υποδοχής διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στο παρόν άρθρο, για εύλογη περίοδο η οποία είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, όταν:

- απαιτείται αρχική εκτίμηση των ειδικών αναγκών του αιτούντος άσυλο,
- δεν είναι διαθέσιμες, σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, οι υλικές συνθήκες υποδοχής οι οποίες προβλέπονται στο παρόν άρθρο,
- έχουν εξαντληθεί προσωρινά οι συνήθως διαθέσιμες δυνατότητες στέγασης,
- ο αιτών άσυλο τελεί υπό κράτηση ή υπό περιορισμό σε συνοριακό φυλάκιο.

Αυτές οι διαφορετικές συνθήκες καλύπτουν σε κάθε περίπτωση τις βασικές ανάγκες.

Άρθρο 15

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να λαμβάνουν οι αιτούντες άσυλο την απαραίτητη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η οποία περιλαμβάνει, τουλάχιστον, τις πρώτες βοήθειες και την αναγκαία θεραπεία ασθένειας.

2. Τα κράτη μέλη παρέχουν την απαραίτητη ιατρική ή άλλη συνδρομή στους αιτούντες άσυλο με ειδικές ανάγκες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ Ή ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Άρθρο 16

Περιορισμός ή ανάκληση των συνθηκών υποδοχής

1. Τα κράτη μέλη δύνανται να περιορίζουν ή να ανακαλούν τις συνθήκες υποδοχής στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν ο αιτών άσυλο:

- εγκαταλείπει τον τόπο διαμονής που έχει καθορίσει η αρμόδια αρχή χωρίς να την ενημερώσει ή, εφόσον απαιτείται, χωρίς άδεια, ή
- δεν συμμορφούται με υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων ή δεν ανταποκρίνεται σε αιτήσεις παροχής πληροφοριών ή δεν προσέρχεται, στα πλαίσια της διαδικασίας ασύλου, σε προσωπική συνέντευξη εντός εύλογης προθεσμίας που ορίζεται από το εθνικό δίκαιο, ή
- έχει υποβάλει ήδη αίτηση ασύλου στο ίδιο κράτος μέλος.

Όταν ο αιτών άσυλο εντοπισθεί ή προσέλθει αυτοβούλως στην αρμόδια αρχή, λαμβάνεται δεόντως αιτιολογημένη απόφαση, βασιζόμενη στους λόγους της εξαφάνισης, σχετικά με την ανανέωση της παροχής μερικών ή όλων των συνθηκών υποδοχής.

β) όταν ο αιτών άσυλο έχει αποκρύψει τους οικονομικούς του πόρους, και έχει, κατά συνέπεια, επωφεληθεί με τρόπο αθέμιτο από τις υλικές συνθήκες υποδοχής.

Εάν αποκαλυφθεί ότι ο αιτών άσυλο διέθετε επαρκείς πόρους για την κάλυψη των υλικών συνθηκών υποδοχής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης καθόσο χρόνο καλύπτονταν αυτές οι βασικές ανάγκες, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητούν την επιστροφή από τον αιτούντα άσυλο.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να αρνηθούν συνθήκες υποδοχής σε περιπτώσεις όπου ο αιτών άσυλο δεν έχει αποδείξει ότι η αίτηση ασύλου υπεβλήθη το συντομότερο δυνατόν, εντός ευλόγων ορίων, μετά την άφιξη στο εν λόγω κράτος μέλος.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν τις κυρώσεις που ισχύουν για τη σοβαρή παράβαση των κανόνων των κέντρων φιλοξενίας καθώς και για την επίδειξη ιδιαίτερα βίαιης συμπεριφοράς.

4. Οι αποφάσεις για τον περιορισμό, την ανάκληση ή την άρνηση των συνθηκών υποδοχής ή για κυρώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 3, λαμβάνονται σε ατομική, αντικειμενική και αμερόληπτη βάση και πρέπει να αιτιολογούνται. Οι αποφάσεις βασίζονται στην ειδική κατάσταση του συγκεκριμένου προσώπου, ιδίως όσον αφορά τα πρόσωπα τα οποία καλύπτονται από

το άρθρο 17, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν υπό οποιεσδήποτε συνθήκες την πρόσβαση σε επείγουσα ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

5. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι δεν ανακαλούνται ούτε περιορίζονται οι υλικές συνθήκες υποδοχής πριν ληφθεί απορριπτική απόφαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Άρθρο 17

Γενική αρχή

1. Κατά τη μεταφορά των διατάξεων του κεφαλαίου II περί υλικών συνθηκών υποδοχής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στην εθνική νομοθεσία, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τους την ειδική κατάσταση των ευάλωτων προσώπων, όπως οι ανήλικοι, οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι ηλικιωμένοι, οι εγκυμονούσες, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα παιδιά και τα πρόσωπα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, φυσικής ή σεξουαλικής βίας.

2. Η παράγραφος 1 ισχύει μόνο για τα πρόσωπα που διαπιστώνεται ότι έχουν ειδικές ανάγκες ύστερα από ατομική εκτίμηση της κατάστασής τους.

Άρθρο 18

Ανήλικοι

1. Το απώτερο συμφέρον του παιδιού αποτελεί το πρωταρχικό μέλημα των κρατών μελών κατά την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας σχετικά με τους ανήλικους.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την πρόσβαση σε υπηρεσίες αποκατάστασης σε ανήλικους που είναι θύματα κάθε μορφής κατάχρησης, αμέλειας, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων ή σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή που έχουν υποφέρει από ένοπλες συγκρούσεις, και εξασφαλίζουν ότι τους παρέχεται κατάλληλη ψυχολογική φροντίδα, καθώς και εξειδικευμένη θεραπεία, εφόσον απαιτείται.

Άρθρο 19

Ασυνόδευτοι ανήλικοι

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν το ταχύτερο δυνατόν μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανηλίκων από νόμιμο κηδεμόνα ή, οσάκις απαιτείται, η εκπροσώπησή τους από οργανισμό υπεύθυνο για την επιμέλεια και την ευημερία ανηλίκων ή οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη εκπροσώπηση. Πραγματοποιείται τακτικά αξιολόγηση από τις αρμόδιες αρχές.

2. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι που υποβάλλουν αίτηση ασύλου, από τη στιγμή που γίνονται δεκτοί στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής στο οποίο υποβλήθηκε ή εξετάζεται η αίτηση ασύλου έως τη στιγμή που υποχρεούνται να το εγκαταλείψουν, φιλοξενούνται:

- α) από ενήλικους συγγενείς·
- β) από ανάδοχο οικογένεια·
- γ) σε κέντρα φιλοξενίας με ειδικές ρυθμίσεις για ανήλικους·
- δ) σε άλλους χώρους φιλοξενίας κατάλληλους για ανήλικους.

Τα κράτη μέλη δύνανται να τοποθετούν ασυνόδευτους ανήλικους ηλικίας 16 ετών ή άνω σε κέντρα φιλοξενίας για ενήλικους αιτούντες άσυλο.

Στο μέτρο του δυνατού, τα αδέρφια παραμένουν μαζί, λαμβανομένου υπόψη του απώτερου συμφέροντος του εκάστοτε ανήλικου και, ιδίως, της ηλικίας και του βαθμού ωριμότητάς του. Οι αλλαγές διαμονής ασυνόδευτων ανηλικών περιορίζονται στο ελάχιστο.

3. Τα κράτη μέλη, προστατεύοντας το απώτερο συμφέρον του ασυνόδευτου ανήλικου, προσπαθούν να εντοπίζουν, το συντομότερο δυνατόν, τα μέλη της οικογένειάς του/της. Σε περίπτωση που υπάρχει κίνδυνος να απειληθεί η ζωή ή η ακεραιότητα του ανήλικου ή των στενών συγγενών του, ιδίως αν αυτοί διαμένουν στη χώρα καταγωγής, πρέπει να διασφαλίζεται ότι η συλλογή, επεξεργασία και διαβίβαση των πληροφοριών που αφορούν τα εν λόγω πρόσωπα γίνεται εμπιστευτικά, ώστε να μην διακυβεύεται η ασφάλειά τους.

4. Οι απασχολούμενοι με ασυνόδευτους ανήλικους πρέπει να διαθέτουν ή να λαμβάνουν κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τις ανάγκες των ανηλικών και να δεσμεύονται από την αρχή της εμπιστευτικότητας, όπως ορίζεται στο εθνικό δίκαιο, για τις πληροφορίες τις οποίες γνωρίζουν εκ της εργασίας τους.

Άρθρο 20

Θύματα βασανιστηρίων και βίας

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, εφόσον απαιτείται, τα πρόσωπα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές πράξεις βίας, λαμβάνουν την περιθαλψη την οποία απαιτούν οι προαναφερόμενες πράξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Άρθρο 21

Προσφυγές

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι απορριπτικές αποφάσεις όσον αφορά την παροχή πλεονεκτημάτων κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας ή οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 7, οι οποίες θίγουν ατομικά τους αιτούντες άσυλο, να μπορούν να προσβάλλονται με τις διαδικασίες που προβλέπει το εθνικό δίκαιο. Στον τελευταίο βαθμό τουλάχιστον χορηγείται η δυνατότητα προσφυγής ή επανεξέτασης ενώπιον δικαστικής αρχής.

2. Οι διαδικασίες πρόσβασης σε νομική αρωγή στις περιπτώσεις αυτές καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Άρθρο 22

Συνεργασία

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν τακτικά την Επιτροπή σχετικά με τα δεδομένα που αναφέρονται στον αριθμό των προσώπων στα οποία παρέχονται συνθήκες υποδοχής, ταξινομημένα κατά φύλο και ηλικία. Επίσης παρέχουν πλήρη στοιχεία για τον τύπο, την ονομασία και τη μορφή των εγγράφων που προβλέπονται στο άρθρο 6.

Άρθρο 23

Σύστημα προσανατολισμού, παρακολούθησης και ελέγχου

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, τηρουμένης δεόντως της συνταγματικής τους διάρθρωσης, την καθιέρωση κατάλληλου προσανατολισμού, παρακολούθησης και ελέγχου του επιπέδου των συνθηκών υποδοχής.

Άρθρο 24

Προσωπικό και πόροι

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι αρχές και οι λοιποί φορείς που εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία να έχουν λάβει την απαραίτητη βασική κατάρτιση αναφορικά με τις ανάγκες των αιτούντων άσυλο, τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών.

2. Τα κράτη μέλη παρέχουν τους αναγκαίους πόρους σε συνάρτηση με τις εθνικές διατάξεις που τίθενται σε ισχύ προκειμένου να εφαρμοσθεί η παρούσα οδηγία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 25

Εκθέσεις

Έως τις 6 Αυγούστου 2006 η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και προτείνει τις τυχόν τροποποιήσεις που είναι αναγκαίες.

Τα κράτη μέλη αποστέλλουν στην Επιτροπή όλες τις πληροφορίες που ενδείκνυνται για την κατάρτιση της έκθεσης, συμπεριλαμβανομένων των στατιστικών δεδομένων που προβλέπονται στο άρθρο 22, έως τις 6 Φεβρουαρίου 2006.

Μετά την υποβολή της έκθεσης, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση τουλάχιστον ανά πενταετία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 26

Μεταφορά στην εθνική νομοθεσία

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία έως τις 6 Φεβρουαρίου 2005. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις της αναφοράς αυτής καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 27

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 28

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Βρυξέλλες, 27 Ιανουαρίου 2003.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 22ας Αυγούστου 2002

σχετικά με το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζει η Ισπανία στα «συντονιστικά κέντρα της Βισκαϊκής» [Ενίσχυση C 48/2001 (πρώην NN 43/2000)]

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2002) 3141]

(Το κείμενο στην ισπανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2003/81/EK)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους ⁽¹⁾, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα άρθρα, και λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (1) Το 1997, το Συμβούλιο Οικονομίας και Οικονομικών Υποθέσεων ενέκρινε έναν κώδικα δεοντολογίας για τη φορολογία των επιχειρήσεων με σκοπό να αντιμετωπίσει το πρόβλημα του επιζήμιου φορολογικού ανταγωνισμού ⁽²⁾. Η Επιτροπή βάσει του συμβιβασμού που προϋπέθετε ο κώδικας αυτός, δημοσίευσε το 1998, ανακοίνωση σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων και των μέτρων σχετικά με την άμεση φορολογία των επιχειρήσεων ⁽³⁾ (που καλείται στο εξής «ανακοίνωση») στην οποία δηλώνει τη σταθερή της πρόθεση να εφαρμόσει με ιδιαίτερη αυστηρότητα και να τηρήσει την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Βάσει της ανακοίνωσης αυτής, η Επιτροπή άρχισε να εξετάζει ή να επανεξετάζει, περίπτωση προς περίπτωση, τα φορολογικά καθεστώτα που ίσχυαν στα κράτη μέλη.
- (2) Έτσι, στις 12 Φεβρουαρίου 1999, η Επιτροπή ζήτησε γραπτώς από τις ισπανικές αρχές στοιχεία σχετικά με διάφορα μέτρα μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν και τα

φορολογικά καθεστώτα που εφαρμόζονται στη χώρα των Βάσκων και τη Ναβάρρα στα «συντονιστικά κέντρα». Κανένα από τα μέτρα αυτά δεν είχε ανακοινωθεί στην Επιτροπή. Οι ισπανικές αρχές παρέσχον τις ζητηθείσες πληροφορίες με επιστολή τους της 21ης Απριλίου 1999.

- (3) Οι ισπανικές αρχές, με επιστολή τους της 22ας Ιουνίου 2000 ανακοίνωσαν στην Επιτροπή ότι τα φορολογικά καθεστώτα που είχαν θεσπιστεί για τα συντονιστικά κέντρα της Αβαλα και Γκιπούσκοα είχαν καταργηθεί.
- (4) Η Ισπανία με επιστολή της της 8ης Μαΐου 2001, ενημέρωσε την Επιτροπή ότι το φορολογικό καθεστώς που εφαρμόζονταν στα συντονιστικά κέντρα της Ναβάρρας είχε καταργηθεί και ότι στη Βισκαϊκή εξακολουθούσε να ισχύει, αλλά δεν είχε εφαρμοστεί. Δεδομένου ότι σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, δεν είχε δοθεί καμία ενίσχυση βάσει των φορολογικών καθεστώτων της Αβαλα, Γκιπούσκοα και Ναβάρρας, η Επιτροπή έπαψε να τα ερευνά και περιόρισε την έρευνά της στο φορολογικό καθεστώς που προβλεπόταν για τα συντονιστικά κέντρα της Βισκαϊκής, το οποίο εξακολουθούσε να ισχύει.
- (5) Η Επιτροπή, με επιστολή της της 11ης Ιουλίου 2001, ανακοίνωσε στην Ισπανία την απόφασή της να κινήσει σχετικά με τα συντονιστικά κέντρα της Βισκαϊκής τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης.
- (6) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ⁽⁴⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την ενίσχυση αυτή.

⁽¹⁾ ΕΕ C 304 της 30.10.2001, σ. 6.

⁽²⁾ ΕΕ C 2 της 6.1.1998, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ C 384 της 10.12.1998, σ. 3.

⁽⁴⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

- (7) Οι ισπανικές αρχές με επιστολή τους της 20ής Νοεμβρίου 2001, ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι το όργανο ειδικής νομοθεσίας της Βισκαϊκής είχε εγκρίνει νομοσχέδιο για την κατάργηση του φορολογικού καθεστώτος των συντονιστικών κέντρων.
- (8) Η Επιτροπή με επιστολές της της 18ης Μαρτίου 2002 και 8ης Απριλίου 2002, ζήτησε από την Ισπανία περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κατάργηση του φορολογικού καθεστώτος των συντονιστικών κέντρων και σχετικά με τους επωφελούμενους από το καθεστώς αυτό. Η Ισπανία με επιστολή της της 25ης Απριλίου 2002, ανακοίνωσε στην Επιτροπή ότι η οριστική κατάργηση του φορολογικού καθεστώτος των συντονιστικών κέντρων προβλεπόταν για την 30ή Απριλίου 2002, ο δε μόνος δικαιούχος είχε παραιτηθεί από την ιδιότητα του συντονιστικού κέντρου. Η Ισπανία με επιστολή της της 3ης Ιουνίου 2002, επιβεβαίωσε ότι το φορολογικό καθεστώς των συντονιστικών κέντρων είχε καταργηθεί.

II. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

- (9) Στη Βισκαϊκή είχε θεσπιστεί ένα ειδικό φορολογικό καθεστώς για τα «κέντρα διεύθυνσης συντονισμού και οικονομικών». Οι διατάξεις σχετικά με το καθεστώς αυτό διέπονται από τα άρθρα 53 και 54 του ειδικού νόμου αριθ. 3/1996, της 26ης Ιουνίου, περί φορολογίας των επιχειρήσεων, και από το ειδικό διάταγμα αριθ. 1/1997 της 10ης Ιουνίου, με το οποίο εγκρίνεται η ρύθμιση περί φορολογίας των επιχειρήσεων.
- (10) Ένα κέντρο διεύθυνσης, συντονισμού και χρηματοπιστωτικών πράξεων (που καλείται στο εξής «συντονιστικό κέντρο») είναι νομικό πρόσωπο που υπόκειται στη φορολογία των επιχειρήσεων, κύριος στόχος του οποίου είναι η διαχείριση, διεύθυνση, εποπτεία και συγκέντρωση των συναλλαγών και υπηρεσιών ομίλου επιχειρήσεων διεθνούς χαρακτήρα του οποίου αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα.
- (11) Ένας όμιλος επιχειρήσεων για να μπορεί να τύχει του φορολογικού καθεστώτος των συντονιστικών κέντρων της επαρχίας της Βισκαϊκής, πρέπει να πληροί ορισμένους όρους:
- οι ίδιοι πόροι που συγκεντρώνει ο όμιλος πρέπει να υπερβαίνουν τα 1 250 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (7,51 εκατομμύρια ευρώ)·
 - ο όμιλος πρέπει να έχει μονάδες εγκατεστημένες σε τουλάχιστον δύο χώρες της αλλοδαπής·
 - τουλάχιστον το 25 % των ιδίων πόρων του ομίλου πρέπει να αντιστοιχεί σε μονάδες που δεν βρίσκονται στην ισπανική επικράτεια·
 - ο ετήσιος κύκλος εργασιών πρέπει να υπερβαίνει τα 8 000 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (48,1 εκατομμύρια ευρώ), από τα οποία τουλάχιστον το 25 % πρέπει να αντιστοιχεί σε πράξεις που πραγματοποιούνται σε χώρες της αλλοδαπής.
- (12) Επιπλέον, ένα συντονιστικό κέντρο πρέπει:
- να απασχολεί τουλάχιστον οκτώ άτομα με πλήρες ωράριο·
- β) να πληροί έναν από τους ακόλουθους όρους:
- το εταιρικό του κεφάλαιο πρέπει να υπερβαίνει τα 250 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (1,5 εκατομμύρια ευρώ) ή οι ίδιοι πόροι του πρέπει να υπερβαίνουν τα 600 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (3,61 εκατομμύρια ευρώ), ή
 - ο ετήσιος κύκλος εργασιών του πρέπει να υπερβαίνει τα 1 000 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (6,01 εκατομμύρια ευρώ). Εάν το κέντρο πραγματοποιεί μόνο δραστηριότητες διεύθυνσης και συντονισμού, το ποσό του ετήσιου κύκλου εργασιών πρέπει να υπερβαίνει τα 150 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (0,902 εκατομμύρια ευρώ).
- (13) Σύμφωνα με το άρθρο 54 του ειδικού νόμου αριθ. 3/1996, τα συντονιστικά κέντρα μπορούν να επιλέξουν μεταξύ δύο τρόπων υπολογισμού της φορολογητέας βάσης. Η φορολογητέα βάση πρέπει να υπολογίζεται σύμφωνα με την κλασική μέθοδο, δηλαδή, σε συνάρτηση με τη διαφορά μεταξύ των φορολογήσιμων εσόδων και των αφαιρουμένων δαπανών, ή σύμφωνα με εναλλακτική μέθοδο. Με τη μέθοδο αυτή, η φορολογητέα βάση υπολογίζεται με την εφαρμογή ενός ποσοστού 25 % επί των δαπανών, αφαιρουμένων των χρηματοοικονομικών, τις οποίες έχει υποστεί το συντονιστικό κέντρο. Στο προκύπτον ποσό εφαρμόζεται το γενικό ποσοστό φορολογίας των επιχειρήσεων. Πρόκειται για την καλούμενη μέθοδο του προσαυξημένου κόστους σε περιθώριο κέρδους (cost plus).
- (14) Για να υπαχθούν τα συντονιστικά κέντρα στο καθεστώς φορολογίας, οι επιχειρήσεις πρέπει να λάβουν προηγουμένως έγκριση από τις φορολογικές αρχές, η οποία να ισχύει για χρονική περίοδο μέχρι πέντε έτη. Η έγκριση χορηγείται αυτόματα εφόσον πληρούνται οι όροι του καθεστώτος και μπορεί να ανανεωθεί κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερόμενου.

III. ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΚΙΝΗΘΗΚΕ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (15) Η Επιτροπή εξετάζοντας τα στοιχεία που υπέβαλε η Ισπανία κατά τη διάρκεια της αρχικής αξιολόγησης, έκρινε ότι ο αποκλεισμός του χρηματοοικονομικού κόστους από τον υπολογισμό των κερδών σύμφωνα με τη μέθοδο του προσαυξημένου κόστους θα μπορούσε να παράσχει πλεονέκτημα στα συντονιστικά κέντρα. Επίσης έκρινε ότι το πλεονέκτημα αυτό που παρείχετο μέσω κρατικών πόρων, παρείχετο επιλεκτικά και επηρέαζε τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Η Επιτροπή επίσης έκρινε ότι δεν μπορούσε να εφαρμοστεί καμία από τις εξαιρέσεις στην αρχική απαγόρευση χορήγησης κρατικών ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 2 και 3 της συνθήκης. Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες ως προς το συμβιβάσιμο του μέτρου με την κοινή αγορά και, κατά συνέπεια, αποφάσισε να κινήσει διαδικασία επίσημης έρευνας.

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

- (16) Λήφθηκαν οι παρατηρήσεις του οργάνου ειδικής νομοθεσίας της Βισκαϊκής, που συνοψίζονται στα στοιχεία των αιτιολογικών σκέψεων 17 έως 23.
- (17) Το καθεστώς των συντονιστικών κέντρων της Βισκαϊκής βρίσκεται σε στάδιο κατάργησης.

- (18) Τα φορολογικά μέτρα που έλαβε η Βισκαϊκή βασίζονται στην πείρα άλλων κρατών μελών. Η νομοθεσία της Βισκαϊκής σχετικά με τα συντονιστικά κέντρα στηρίχθηκε βασικά στο βελγικό καθεστώς για τα συντονιστικά κέντρα που ίσχυε τότε. Η Επιτροπή δεν είχε κινηθεί καμία διαδικασία κατά της βελγικής νομοθεσίας, στην οποία υπάχθηκαν περισσότερα από 300 συντονιστικά κέντρα. Ούτε οι αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν αργότερα στο βελγικό καθεστώς οδήγησαν σε καμία παρατήρηση από μέρους της Επιτροπής όσον αφορά την κατάταξή τους ως κρατική ενίσχυση βάσει του πρώην άρθρου 92 (νυν άρθρου 87 της συνθήκης). Εξ ου και το όργανο ειδικής νομοθεσίας της Βισκαϊκής ήταν πεπεισμένο ότι η νομοθεσία που εξέδιδε ήταν σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο.
- (19) Αν είχαν υπάρξει αμφιβολίες πριν από το 1996, σχετικά με την κατάσταση ενισχύσεων του βελγικού καθεστώτος ή σχετικά με το συμβιβασμό του με την κοινή αγορά, θα ήταν λογικό να συναχθεί ότι η Επιτροπή είχε λάβει μέτρα κατ' εφαρμογή του πρώην άρθρου 93 της συνθήκης (νυν άρθρου 88). Δεν θα ήταν παράλογο να συναχθεί ότι, με τη σιωπή της, η Επιτροπή έλαβε θέση σχετικά κατά την έννοια της νομολογίας στην υπόθεση *Lorenz* ⁽⁹⁾, εγκρίνοντας το βελγικό καθεστώς είτε διότι δεν αποτελούσε κρατική ενίσχυση είτε διότι αποτελούσε φορολογικό μέτρο σαφώς συμβιβασίμο με την κοινή αγορά. Η Επιτροπή μόνον αργότερα δήλωσε ότι το βελγικό καθεστώς δεν έπρεπε να χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση.
- (20) Αυτή η έλλειψη επιφυλάξεων από μέρους της Επιτροπής όσον αφορά το γνωστό βελγικό καθεστώς αποδεικνύεται από την ύπαρξη μίας καθ' όλα νόμιμης εμπιστοσύνης. Το όργανο ειδικής νομοθεσίας της Βισκαϊκής εκδίδοντας τη νομοθεσία αυτή δεν μπορούσε να προβλέψει ότι αυτή θα θεωρείτο ως κρατική ενίσχυση ή ακόμα λιγότερο ότι μετά από μια αρχική αξιολόγηση θα προβάλλονταν αμφιβολίες σχετικά με το συμβιβασμό της με την κοινή αγορά.
- (21) Εάν κρίνεται ότι το καθεστώς των συντονιστικών κέντρων της Βισκαϊκής αποτελεί κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά, η καθ' όλα νόμιμη αυτή εμπιστοσύνη θα εμποδίσει την Επιτροπή να απαιτήσει την ανάκτηση των ενισχύσεων που έχουν χορηγηθεί βάσει του καθεστώτος αυτού. Κατά τον ίδιο τρόπο, επίσης θα πρέπει να γίνει επίκληση της καθ' όλα νόμιμης εμπιστοσύνης του δικαιούχου του καθεστώτος όσον αφορά τη νομιμότητα της δράσης του οργάνου ειδικής νομοθεσίας της Βισκαϊκής, δεδομένου ότι κατά τη διάρκεια πολλών ετών γνώριζε την ύπαρξη του βελγικού καθεστώτος, και δεν υπήρξαν αντιρρήσεις από μέρους της Επιτροπής.
- (22) Πέρα από το θέμα της καθ' όλα νόμιμης εμπιστοσύνης, θα έπρεπε να εφαρμοστεί η αρχή της ίσης μεταχείρισης. Η Επιτροπή ταυτόχρονα με την κίνηση της διαδικασίας περί μη συμβιβάσιμου με το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης, πρότεινε στο Βέλγιο κατάλληλα μέτρα βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης, όσον αφορά το καθεστώς των

συντονιστικών του κέντρων. Τούτο σημαίνει ότι η Επιτροπή έκρινε ότι το βελγικό καθεστώς αποτελούσε ήδη υπάρχουσα ενίσχυση.

- (23) Δεδομένου ότι δεν υπάρχει κανένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό στο βελγικό καθεστώς σε σχέση με το καθεστώς της Βισκαϊκής, το οποίο να δικαιολογεί αντικειμενικά ότι το πρώτο θεωρείτο ως υπάρχουσα ενίσχυση και το δεύτερο ως νέα ενίσχυση, και τα δύο καθεστώτα θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με τον ίδιο τρόπο από μέρους της Επιτροπής. Όταν ένα καθεστώς θεωρείται ως υπάρχουσα ενίσχυση, η Επιτροπή δεν μπορεί να απαιτήσει την ανάκτηση της ενίσχυσης ακόμα και αν το χαρακτηρίσει ασυμβίβαστο με την κοινή αγορά. Είναι δύσκολο να κατανοήσει κανείς πώς δικαιολογείται μια εντολή ανάκτησης της ενίσχυσης στην περίπτωση του καθεστώτος της Βισκαϊκής, δεδομένου ότι κατ' ουσίαν πρόκειται για το ίδιο καθεστώς με το βελγικό.

V. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

- (24) Οι ισπανικές αρχές στις γραπτές τους παρατηρήσεις που παραπέμπουν στα στοιχεία που παρέσχε το όργανο ειδικής νομοθεσίας της Βισκαϊκής ανακοίνωσαν στην Επιτροπή την έκδοση νομοθεσίας της Βισκαϊκής με την οποία καταργείται το καθεστώς των συντονιστικών κέντρων. Οι ισπανικές αρχές επίσης διαβίβασαν αντίγραφο των παρατηρήσεων του οργάνου ειδικής νομοθεσίας της Βισκαϊκής, οι οποίες εκτίθενται συνοπτικά ανωτέρω. Επιπλέον, η Ισπανία βεβαίωσε ότι, παρά τις πληροφορίες που παρέσχε με την επιστολή της της 8ης Μαΐου 2001, πριν από την ημερομηνία της επιστολής μια επιχείρηση χαρακτηρίστηκε συντονιστικό κέντρο σύμφωνα με το προαναφερθέν καθεστώς, παρότι η επιχείρηση αυτή είχε παραιτηθεί του χαρακτηρισμού της ως συντονιστικού κέντρου, στις 27 Νοεμβρίου 2001.

VI. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

- (25) Η Επιτροπή αφού εξέτασε τη θέση των ισπανικών αρχών και του οργάνου ειδικής νομοθεσίας της Βισκαϊκής, επιβεβαίωσε τη θέση της, εκφράζοντάς το με την επιστολή κίνησης της διαδικασίας του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης, της 11ης Ιουλίου 2001 προς τις ισπανικές αρχές ⁽⁹⁾, ότι το συγκεκριμένο καθεστώς αποτελεί παράνομη κρατική ενίσχυση λειτουργίας που εντάσσεται στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Κρατική ενίσχυση

- (26) Ούτε οι ισπανικές αρχές ούτε το όργανο ειδικής νομοθεσίας της Βισκαϊκής έδωσαν υπό αμφισβήτηση την αρχική αξιολόγηση της Επιτροπής ότι το καθεστώς των συντονιστικών κέντρων αποτελεί κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, όπως εξηγείται στην επιστολή της Επιτροπής της 11ης Ιουλίου 2001 ⁽⁷⁾. Η Επιτροπή απέδειξε ότι στο καθεστώς φαινόταν να συντρέχουν οι τέσσερις όροι που πρέπει να πληρούνται σωρευτικά ώστε ένα μέτρο να αποτελεί κρατική ενίσχυση. Θα πρέπει να εκτεθεί συνοπτικά και να προσδιοριστεί η συγκεκριμένη αξιολόγηση ως ακολούθως:

⁽⁹⁾ Υπόθεση 120/73, *Lorenz* κατά Γερμανίας (Συλλογή 1973, σ. 1471).

⁽⁹⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

⁽⁷⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

- (27) Βάσει του καθεστώτος των συντονιστικών κέντρων, οι επιχειρήσεις που εγκρίνονται βάσει αυτού μπορούν να επιλέξουν εναλλακτική μέθοδο υπολογισμού των φορολογικών τους υποχρεώσεων. Στο πλαίσιο των τιμών μεταβίβασης⁽⁸⁾, οι φορολογικές αρχές μπορούν να εφαρμόσουν αυτές τις εναλλακτικές μεθόδους για να βεβαιωθούν ότι στις συναλλαγές μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων εφαρμόζεται η αρχή της τήρησης των κανονικών όρων της αγοράς. Βάσει της αρχής αυτής, τα φορολογητέα κέρδη που αντιστοιχούν σε πράξεις μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων πρέπει να καταλογίζονται κατά τον ίδιο τρόπο ως αν οι συναλλαγές είχαν πραγματοποιηθεί μεταξύ ανεξαρτήτων μερών υπό κανονικές συνθήκες αγοράς. Στο πλαίσιο των τιμών μεταβίβασης, ο διεθνής κανόνας, δηλαδή η αρχή της τήρησης των κανονικών συνθηκών της αγοράς, καθορίζεται στο άρθρο 9 της φορολογικής συμφωνίας του ΟΟΣΑ σχετικά με το εισόδημα και το κεφάλαιο, το οποίο αναπτύσσεται στις οδηγίες περί τιμών μεταβίβασης του ΟΟΣΑ, του 1995. Δεδομένου ότι η ανάλυση αυτή απαιτεί να ληφθούν υπόψη ειδικά γεγονότα και συνθήκες, οι οδηγίες του ΟΟΣΑ δεν υποδεικνύουν τη χρησιμοποίηση σταθερών περιθωρίων.
- (28) Όπως αναφέρεται στο σημείο 9 της ανακοίνωσης⁽⁹⁾, μπορεί να παρέχεται πλεονέκτημα, με τη μείωση του φορολογικού βάρους της επιχείρησης, ιδιαίτερα μέσω της μείωσης της φορολογικής βάσης. Το καθεστώς των συντονιστικών κέντρων της Βισκαϊκής παρέχει στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να επιλέξουν τη μέθοδο του προσαυξημένου κόστους για να υπολογίσουν τη φορολογητέα τους βάση. Η μέθοδος αυτή μπορεί να σημαίνει μείωση του καταβαλλόμενου φόρου όταν δεν αντικατοπτρίζει την οικονομική πραγματικότητα των συναλλαγών. Ανάλογα με τη φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, η εφαρμογή της μεθόδου του προσαυξημένου κόστους και η εφαρμογή σταθερών ποσοστών μπορούν να οδηγήσουν σε χαμηλότερη αξιολόγηση της οικονομικής πραγματικότητας και κατά συνέπεια, καταβολή χαμηλότερων φόρων από ό,τι με την παραδοσιακότερη μέθοδο της συγκρίσιμης μη συσχετιζόμενης τιμής (comparable unrelated price, «CUP»). Ο κίνδυνος αυτός είναι ιδιαίτερα υψηλός όταν η επιχείρηση πραγματοποιεί συναλλαγές μεγάλης προστιθέμενης αξίας. Εξ ου και οι φορολογικές αρχές έχουν την υποχρέωση να βεβαιωθούν ότι η εφαρμοζόμενη μέθοδος του προσαυξημένου κόστους είναι η κατάλληλη για την επιχείρηση ή ότι πρόκειται, όπως στην περίπτωση αυτή, για τον συγκεκριμένο τομέα, ώστε οι καταβαλλόμενοι φόροι να είναι ισοδύναμοι με τα αποτελέσματα της παραδοσιακότερης μεθόδου (CUP).
- (29) Το καθεστώς των συντονιστικών κέντρων της Βισκαϊκής παρέχει τη δυνατότητα αποκλεισμού του χρηματοοικονομικού κόστους από τον υπολογισμό της φορολογητέας βάσης. Τούτο καθιστά πιο πιθανό το γεγονός ότι οι φόροι που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις είναι κατώτεροι από αυτούς που προκύπτουν από την παραδοσιακή μέθοδο (CUP). Η διαφορά θα είναι ακόμα μεγαλύτερη εάν η κύρια λειτουργία του συντονιστικού κέντρου συνίσταται στην πραγματοποίηση χρηματοοικονομικών συναλλαγών. Ούτε οι ισπανικές αρχές ούτε το όργανο ειδικής νομοθεσίας της Βισκαϊκής υπέβαλαν καμία απόδειξη ότι το επίπεδο φορολογίας που προκύπτει από την εφαρμογή της μεθόδου του
- προσαυξημένου κόστους που προβλέπεται από το καθεστώς είναι ισοδύναμο με την κλασική μέθοδο. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συνάγει ότι το καθεστώς παρέχει πλεονέκτημα στα συντονιστικά κέντρα και στους όμιλους που ανήκουν σε αυτά.
- (30) Η μείωση αυτή της φορολογητέας βάσης εκφράζεται με χαμηλότερες φορολογικές εισπράξεις για την Βισκαϊκή, πράγμα που ισοδυναμεί με χρησιμοποίηση κρατικών πόρων.
- (31) Το καθεστώς επηρεάζει τον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών στο μέτρο που οι όμιλοι που ανήκουν στα συντονιστικά κέντρα πρέπει να πραγματοποιήσουν τουλάχιστον το 25 % του κύκλου εργασιών τους σε δύο χώρες της αλλοδαπής. Έτσι, είναι πιθανό οι επιχειρήσεις που υπάγονται στο καθεστώς να ανήκουν σε τομείς στους οποίους το ενδοκοινοτικό εμπόριο είναι ιδιαίτερα έντονο. Ενισχύοντας την οικονομική θέση των ομάδων αυτών, το μέτρο στρεβλώνει ή απειλεί να στρεβλώσει το διακοινοτικό εμπόριο.
- (32) Επιπλέον, το καθεστώς εφαρμόζεται επιλεκτικά. Μπορούν να γίνουν δεκτές στο καθεστώς αυτό των συντονιστικών κέντρων οι επιχειρήσεις που συγκεντρώνουν τα κριτήρια που καθορίζονται στον ειδικό νόμο αριθ. 3/1996.
- (33) Ούτε οι ισπανικές αρχές ούτε το όργανο ειδικής νομοθεσίας της Βισκαϊκής εξήγησαν γιατί είναι αναγκαία τα συγκεκριμένα φορολογικά μέτρα για την ορθή λειτουργία και την αποτελεσματικότητα του ισπανικού φορολογικού συστήματος και, κατά συνέπεια, δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση [σημείο 23 της ανακοίνωσης⁽¹⁰⁾].

Συμβιβάσιμο

- (34) Ούτε οι ισπανικές αρχές ούτε το όργανο ειδικής νομοθεσίας της Βισκαϊκής, έδωσαν υπό αμφισβήτηση την αξιολόγηση που πραγματοποίησε η Επιτροπή με την επιστολή της της 11ης Ιουλίου 2001⁽¹¹⁾, σύμφωνα με την οποία δεν θα πρέπει να εφαρμοστεί στην παρούσα περίπτωση καμία από τις εξαιρέσεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 87, που επιτρέπουν να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά. Η Επιτροπή δεν έχει, λοιπόν, κανέναν λόγο να αλλάξει την αξιολόγησή της, που συνοψίζεται σαφώς στις αιτιολογικές σκέψεις 35 έως 39.
- (35) Στο μέτρο που το καθεστώς των συντονιστικών κέντρων αποτελεί κρατική ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, το συμβιβάσιμο ή όχι πρέπει να αξιολογηθεί βάσει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης.
- (36) Οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφος 2 που αναφέρονται σε ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα οι οποίες χορηγούνται σε μεμονωμένους καταναλωτές, σε ενισχύσεις που προορίζονται για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα και ενισχύσεις που χορηγούνται σε ορισμένες περιοχές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, δεν εφαρμόζονται στην παρούσα περίπτωση.

⁽⁸⁾ Οι τιμές μεταβίβασης είναι οι τιμές στις οποίες μια επιχείρηση μεταβιβάζει αγαθά ή παρέχει υπηρεσίες στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

⁽⁹⁾ Βλέπε υποσημείωση 3.

⁽¹⁰⁾ Βλέπε υποσημείωση 3.

⁽¹¹⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

(37) Ούτε μπορεί να εφαρμοστεί η εξαίρεση του άρθρου 87 παράγραφος 3, που αναφέρεται σε ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση.

(38) Ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι το καθεστώς των συντονιστικών κέντρων αποτελεί σχέδιο κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας της Ισπανίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο β). Ούτε έχει ως αντικείμενο την προώθηση του πολιτισμού ή τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο δ).

(39) Το καθεστώς των συντονιστικών κέντρων πρέπει να εξεταστεί βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) που επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον. Οι φορολογικές διευκολύνσεις που παρέχονται από το καθεστώς αυτό στα συντονιστικά κέντρα δεν σχετίζονται με επενδύσεις, με τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης ή με ειδικά σχέδια. Απλώς ελαφρύνουν το βάρος που κανονικά πρέπει να αναλάβουν οι επιχειρήσεις για τη διεξαγωγή της δραστηριότητάς τους, και έτσι θα πρέπει να θεωρηθούν ως κρατική ενίσχυση λειτουργίας, τα οφέλη της οποίας παύουν όταν αποσυρθεί η ενίσχυση. Σύμφωνα με επαναλαμβανόμενη τακτική της Επιτροπής, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτό το είδος ενίσχυσης προωθεί την ανάπτυξη ορισμένων δραστηριοτήτων ή ορισμένων οικονομικών περιοχών.

Νόμιμη εμπιστοσύνη

(40) Όταν η κρατική ενίσχυση που χορηγείται παράνομα κηρύσσεται ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά, κανονικά ζητείται η επιστροφή της από μέρους των δικαιούχων. Με την επιστροφή της ενίσχυσης αποκαθίσταται κατά το δυνατό η ισχύουσα ανταγωνιστική θέση πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης. Ωστόσο, στο άρθρο 14 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, με τον οποίο θεσπίζονται οι εφαρμοστικές διατάξεις του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ ⁽¹²⁾, (νυν άρθρο 88) ορίζεται ότι «η Επιτροπή δεν θα απαιτήσει την ανάκτηση της ενίσχυσης αν αυτό αντίκειται προς γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου». Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου και την πρακτική λήψης αποφάσεων της ίδιας της Επιτροπής, εάν η δράση της Επιτροπής προκαλεί νόμιμη εμπιστοσύνη στο δικαιούχο του μέτρου ενίσχυσης ότι αυτή έχει χορηγηθεί σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, μια εντολή ανάκτησης της ενίσχυσης σημαίνει παραβίαση της γενικής αρχής του κοινοτικού δικαίου.

(41) Στην απόφαση που εξεδόθη στην υπόθεση Van den Bergh & Jurgens ⁽¹³⁾, το Δικαστήριο απεφάνθη τα ακόλουθα:

«Από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου συνάγεται ότι κάθε επιχειρηματίας, τον οποίο κάποιο όργανο έκανε να ελπίζει βάσιμα, έχει τη δυνατότητα να επικαλεστεί την

αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Όταν εξάλλου ένας προνοητικός και ενημερωμένος επιχειρηματίας είναι σε θέση να προβλέψει τη θέσπιση κοινοτικού μέτρου ικανού να βλάψει τα συμφέροντά του, δεν μπορεί να επικαλεστεί τα οφέλη από τέτοια αρχή, αφού θεσπιστεί το μέτρο αυτό.»

(42) Η Επιτροπή στην απόφασή της 2001/168/EKAX, της 31ης Οκτωβρίου 2000, σχετικά με τους ισπανικούς νόμους περί φορολογίας των επιχειρήσεων ⁽¹⁴⁾, επεσήμανε τις ομοιότητες μεταξύ του συγκεκριμένου ισπανικού καθεστώτος και του γαλλικού καθεστώτος που είχε εγκρίνει γιατί δεν αποτελούσε ενίσχυση βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ (νυν άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ).

(43) Στην παρούσα περίπτωση η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το καθεστώς των συντονιστικών κέντρων της Βισκαϊκής μοιάζει αρκετά με το καθεστώς που είχε θεσπίσει το Βέλγιο με το βασιλικό διάταγμα αριθ. 187, της 30ής Δεκεμβρίου 1982, σχετικά με τη φορολογική μεταχείριση των συντονιστικών κέντρων. Και τα δύο καθεστώτα έχουν ως αντικείμενο δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του ίδιου ομίλου και τα δύο χρησιμοποιούν μεθόδους προσαυξημένου κόστους για τον καθορισμό της φορολογητέας βάσης. Η Επιτροπή στην απόφασή της της 2ας Μαΐου 1984 έκρινε ότι το καθεστώς αυτό δεν αποτελούσε ενίσχυση βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ (νυν άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ). Παρότι η απόφαση αυτή δεν δημοσιεύθηκε, παρέμεινε το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν είχε προβάλει αντιρρήσεις σχετικά με το βελγικό καθεστώς των συντονιστικών κέντρων τόσο στη XIV έκδοση ανταγωνισμού όσο και σε μια απάντηση σε κοινοβουλευτική ερώτηση ⁽¹⁵⁾.

(44) Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η απόφασή της σχετικά με το βελγικό καθεστώς των συντονιστικών κέντρων είναι προγενέστερη από την έναρξη ισχύος του καθεστώτος των συντονιστικών κέντρων της Βισκαϊκής. Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης, ότι ο μόνος δικαιούχος του καθεστώτος είχε χαρακτηριστεί συντονιστικό κέντρο πριν από την απόφαση της Επιτροπής της 11ης Ιουλίου 2001 να κινήσει τη διαδικασία επίσημης έρευνας ⁽¹⁶⁾. Επιπλέον, ο μόνος αυτός δικαιούχος παραιτήθηκε από τα δικαιώματά που του παρείχε το καθεστώς πριν ολοκληρωθεί η παρούσα διαδικασία επίσημης έρευνας. Ως εκ τούτου, το επίχειρημα του οργάνου ειδικής νομοθεσίας της Βισκαϊκής ότι τόσο αυτό όσο και ο δικαιούχος του καθεστώτος είχαν νόμιμη εμπιστοσύνη ότι, με το να κριθεί ασυμβίβαστο προς την κοινή αγορά το καθεστώς των συντονιστικών κέντρων της Βισκαϊκής, θα απετρεπότο η Επιτροπή από το να ζητήσει την ανάκτηση της χορηγηθείσας ενίσχυσης, είναι πειστικό. Η νόμιμη αυτή εμπιστοσύνη καλύπτει τις επιχειρήσεις που έχουν λάβει άδεια βάσει του καθεστώτος πριν από την κίνηση της διαδικασίας επίσημης έρευνας όσον αφορά τις ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

⁽¹²⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

⁽¹³⁾ Υπόθεση C-265/85, Van den Bergh en Jurgens BV κατά Επιτροπής (Συλλογή 1987, σ. 1155, αιτιολογική σκέψη 44).

⁽¹⁴⁾ ΕΕ L 60 της 1.3.2001, σ. 57.

⁽¹⁵⁾ Γραπτή ερώτηση αριθ. 1735/90 (ΕΕ C 63 της 11.3.1991).

⁽¹⁶⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

Ίση μεταχείριση

- (45) Το όργανο ειδικής νομοθεσίας της Βισκαϊκής υποστηρίζει ότι το καθεστώς των συντονιστικών κέντρων της Βισκαϊκής έπρεπε να έχει αποτελέσει αντικείμενο πρότασης κατάλληλων μέτρων κατ'εφαρμογή του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης, δεδομένου ότι κατά τον τρόπο αυτό θα είχε λάβει την ίδια μεταχείριση με το βελγικό καθεστώς των συντονιστικών κέντρων. Ωστόσο, το επιχείρημα αυτό προϋποθέτει ότι η Επιτροπή διαθέτει ένα διακριτικό περιθώριο το οποίο δεν έχει. Στην υπόθεση *Piaggio* ⁽¹⁷⁾, το Δικαστήριο απεφάνθη ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να θεωρήσει ότι το συγκεκριμένο καθεστώς αποτελούσε ισχύουσα ενίσχυση γιατί δεν είχε ανακοινωθεί σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης.
- (46) Στην παρούσα περίπτωση, η νομοθεσία της Βισκαϊκής με την οποία θεσπίζεται το καθεστώς των συντονιστικών κέντρων δεν είχε ανακοινωθεί στην Επιτροπή πριν από την έναρξη ισχύος της. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρήσει ότι πρόκειται για καθεστώς ήδη υφισταμένων ενισχύσεων.

VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- (47) Η Επιτροπή πρέπει να συναγάγει ότι το καθεστώς των συντονιστικών κέντρων της Βισκαϊκής αποτελεί κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης και ότι δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστεί καμία από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου. Η Επιτροπή κρίνει, επίσης, ότι η Ισπανία εφήρμοσε το εν λόγω καθεστώς κατά παράβαση του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης. Ωστόσο, η Επιτροπή παρατηρεί ότι στις 30 Απριλίου 2002 εξεδόθη η απαιτούμενη νομοθεσία για την κατάργηση του καθεστώτος και ότι

οι διατάξεις αυτές άρχισαν να ισχύουν στις 9 Μαΐου 2002 ⁽¹⁸⁾. Η Επιτροπή επίσης παρατηρεί ότι η μόνη επιχείρηση που είχε λάβει άδεια κατ'εφαρμογή του καθεστώτος παραιτήθηκε από τα δικαιώματά της στις 27 Νοεμβρίου 2001. Τόσο οι ισπανικές αρχές όσο και ο μόνος δικαιούχος του καθεστώτος είχαν νόμιμη εμπιστοσύνη ότι το καθεστώς δεν αποτελούσε κρατική ενίσχυση. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν πρέπει να απαιτήσει την επιστροφή της ενίσχυσης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η κρατική ενίσχυση που χορηγήθηκε παράνομα από την Ισπανία υπό μορφή καθεστώτος ενισχύσεων που θεσπίστηκε κατ'εφαρμογή των άρθρων 53 και 54 του ειδικού περιφερειακού νόμου της Βισκαϊκής αριθ. 3/1996, της 26ης Ιουνίου 1996, περί φορολογίας των επιχειρήσεων, και αναπλύχθηκε με το ειδικό περιφερειακό διάταγμα της Βισκαϊκής αριθ. 81/1997, της 10ης Ιουνίου 1997, είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Ισπανίας.

Βρυξέλλες, 22 Αυγούστου 2002.

Για την Επιτροπή

Mario MONTI

Μέλος της Επιτροπής

⁽¹⁷⁾ Υπόθεση C-295/97 *Piaggio* κατά *Ifitalia* και λοιποί (Συλλογή 1999, σ. I-3735).

⁽¹⁸⁾ Βλέπε ειδικό περιφερειακό νόμο αριθ. 42/2002 της 30ής Απριλίου 2002 (Επίσημη Εφημερίδα της Βισκαϊκής αριθ. 87, της 9ης Μαΐου 2002).

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 29ης Ιανουαρίου 2003

με την οποία εγκρίνονται τα μέτρα που κοινοποιήθηκαν από το Βέλγιο σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 6 της οδηγίας 94/62/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2003) 361]

(Τα κείμενα στην ολλανδική και τη γαλλική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2003/82/EK)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

την οδηγία 94/62/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 6,

Ύστερα από διαβούλευση με την επιτροπή που έχει ιδρυθεί σύμφωνα με το άρθρο 21 της οδηγίας 94/62/EK,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Οδηγία 94/62/EK

Στόχος της οδηγίας 94/62/EK σχετικά με τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας, η οποία βασίζεται στο άρθρο 95 (πρώην άρθρο 100 Α) της συνθήκης, είναι να εναρμονιστούν τα διάφορα εθνικά μέτρα που αφορούν τη διαχείριση των συσκευασιών και των απορριμμάτων συσκευασίας προκειμένου, αφενός, να αποτραπούν ή να μειωθούν οι σχετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, επιτυγχάνοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος, και, αφετέρου, να διασφαλιστεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να αποφευχθούν εμπόδια στο εμπόριο καθώς και στρεβλώσεις και περιορισμοί του ανταγωνισμού εντός της Κοινότητας. Προς το σκοπό αυτό, στο άρθρο 6 παράγραφος 1 της οδηγίας ορίζονται, μεταξύ άλλων, ποσοτικοί στόχοι που πρέπει να επιτευχθούν από τα κράτη μέλη για την ανάκτηση και ανακύκλωση απορριμμάτων συσκευασίας.

Στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας ορίζεται ότι, το αργότερο έως την 30ή Ιουνίου 2001, πρέπει να ανακτάται το 50 % τουλάχιστον και το 65 % το πολύ του βάρους των απορριμμάτων συσκευασίας. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο β), στο πλαίσιο του γενικού αυτού ποσοτικού στόχου και εντός της ίδιας προθεσμίας, πρέπει να ανακυκλώνεται το 25 % τουλάχιστον και το 45 % το πολύ του βάρους του συνόλου των υλικών συσκευασίας που περιέχονται στα απορρίμματα συσκευασίας, και οπωσδήποτε το 15 % κατά βάρος κάθε χωριστού υλικού συσκευασίας.

Με το άρθρο 6 παράγραφος 6 της οδηγίας θεσπίζεται διαδικασία παρακολούθησης για να εξασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ διαφόρων στρατηγικών που επιλέγουν τα κράτη μέλη, ιδίως για να εξασφαλι-

στεί ότι οι στόχοι που θα οριστούν σε κάθε κράτος μέλος δεν θα παρεμποδίσουν τα άλλα κράτη μέλη να συμμορφωθούν με την οδηγία ή δεν συνιστούν στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς.

Με βάση αυτή τη διάταξη, η Επιτροπή πρέπει να επικυρώνει τα μέτρα αυτά ύστερα από κατάλληλο έλεγχο.

2. Το κοινοποιηθέν μέτρο

2.1. Ιστορικό

Στο Βέλγιο, το ομοσπονδιακό κράτος έχει αρμοδιότητα να μεταφέρει στην εθνική νομοθεσία την οδηγία 94/62/EK μόνον όσον αφορά ζητήματα σχετιζόμενα με τα προϊόντα (για παράδειγμα το άρθρο 9 και το παράρτημα II). Ο καθορισμός των στόχων για την ανάκτηση και ανακύκλωση των υλικών συσκευασίας που περιέχονται στα απορρίμματα συσκευασίας, οι οποίοι ορίζονται στο άρθρο 6 της οδηγίας 94/62/EK, έγκειται αποκλειστικώς στην αρμοδιότητα των περιφερειών του Βελγίου.

Για να εξασφαλιστεί η συνοχή και η συνεπής μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογή της οδηγίας 94/62/EK, και ιδίως του άρθρου 6, οι τρεις περιφέρειες του Βελγίου θεώρησαν αναγκαίο να συνάψουν, στις 30 Μαΐου 1996, συμφωνία συνεργασίας σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση απορριμμάτων συσκευασίας (εφεξής καλούμενη «συμφωνία συνεργασίας») ⁽²⁾.

Στο άρθρο 3 παράγραφος 2 της συμφωνίας συνεργασίας του 1996 καθορίζονται οι ακόλουθοι στόχοι ανακύκλωσης και ανάκτησης οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν από τους εμπλεκόμενους οικονομικούς παράγοντες, και στις τρεις περιφέρειες του Βελγίου, δηλαδή τη Φλάνδρα, τη Βαλονία και τις Βρυξέλλες, όσον αφορά τόσο τα οικιακά όσο και τα βιομηχανικά απορρίμματα συσκευασίας:

	Ανακύκλωση	Ανάκτηση	Ελάχιστο ποσοστό ανακύκλωσης κατά βάρος για κάθε είδος απορριμμάτων συσκευασίας
1998	Ελάχιστο: 45 %	Ελάχιστο: 70 %	15 %
1999	Ελάχιστο: 50 %	Ελάχιστο: 80 %	15 %

⁽²⁾ Σε αυτήν ορίζεται ότι οι οικονομικοί παράγοντες (συσκευαστές και χρήστες συσκευασιών, καθώς και εισαγωγείς προϊόντων που έχουν συσκευαστεί εκτός Βελγίου) είναι υποχρεωμένοι, είτε οι ίδιοι είτε με ανάθεση σε τρίτο (άρθρο 7 παράγραφος 1 της συμφωνίας συνεργασίας), να παραλαμβάνουν και να ανακυκλώνουν/ανακτούν υλικά συσκευασίας που περιέχονται σε απορρίμματα συσκευασίας που έχουν δημιουργηθεί στην αγορά (άρθρο 6 της συμφωνίας συνεργασίας), καθώς και να επιτύχουν ποσοτικούς στόχους ανακύκλωσης και ανάκτησης (άρθρο 3 παράγραφος 2 της συμφωνίας συνεργασίας).

⁽¹⁾ ΕΕ L 365 της 31.12.1994, σ. 10.

Η συμφωνία συνεργασίας κοινοποιήθηκε από τις βελγικές αρχές στις 13 Ιουλίου 1996 σε συμμόρφωση με το άρθρο 6 παράγραφος 6 και επιβεβαιώθηκε με την απόφαση 1999/652/EK της Επιτροπής⁽¹⁾.

2.2. Αναθεώρηση της συμφωνίας συνεργασίας

Την 1η Αυγούστου 2001, οι βελγικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή ένα σχέδιο αναθεώρησης της συμφωνίας συνεργασίας, στο πλαίσιο της διαδικασίας που ορίζεται στην οδηγία 83/189/EK του Συμβουλίου⁽²⁾. Στόχος του κοινοποιηθέντος μέτρου είναι η αύξηση των στόχων ανακύκλωσης και ανάκτησης που καθορίστηκαν με το άρθρο 3 της συμφωνίας συνεργασίας του 1996.

Το αναθεωρημένο άρθρο 3 της συμφωνίας συνεργασίας θα πρέπει να προβλέπει τους ακόλουθους στόχους:

	Ανακύκλωση	Ανάκτηση	Ελάχιστο ποσοστό ανακύκλωσης κατά βάρος για κάθε είδος απορριμμάτων συσκευασίας
2000	50 %	80 %	15 %
2001	60 %	80 %	20 %
2002	65 %	85 %	25 %
2003	70 %	90 %	30 %

Οι αναθεωρημένοι αυτοί στόχοι βασίζονται σε ανάλυση κόστους-οφέλους που διεξήγαγαν οι βελγικές αρχές.

Στο άρθρο 3 παράγραφος 2 προβλέπεται ότι η μέθοδος υπολογισμού για την επίτευξη αυτών των στόχων ανακύκλωσης και ανάκτησης θα καθοριστεί από τη διαπεριφερειακή επιτροπή για τις συσκευασίες (Interregionale Verpakingscommissie)⁽³⁾. Περαιτέρω αναφέρεται ότι ο συνολικός στόχος ανάκτησης ισούται με το άθροισμα του επιτευχθέντος στόχου ανακύκλωσης, της ανακύκλωσης οργανικών ουσιών και της ανάκτησης ενέργειας, και ότι η μηχανική ανακύκλωση μπορεί να συνυπολογιστεί για την επίτευξη του στόχου ανακύκλωσης. Από την 1η Ιανουαρίου 2003, η διαπεριφερειακή επιτροπή για τις συσκευασίες θα διατυπώσει νέες προτάσεις για τους συνολικούς στόχους ανακύκλωσης και ανάκτησης που θα ισχύουν από το 2003. Αυτοί οι μελλοντικοί στόχοι θα εξαρτηθούν από την εξέλιξη των δυναμιכוτήτων ανακύκλωσης και ανάκτησης και από τους τρόπους επιλεκτικής συλλογής.

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι η αναθεωρημένη συμφωνία συνεργασίας δεν θα έχει αναδρομική ισχύ. Οι αυξημένοι στόχοι θα ισχύουν από τη στιγμή δημοσίευσης της αναθεωρημένης συμφωνίας συνεργασίας στην επίσημη εφημερίδα του Βελγίου.

3. Γνώμες

Στο άρθρο 6 παράγραφος 6 της οδηγίας ορίζεται ότι η Επιτροπή λαμβάνει απόφαση, αφού ελέγξει τα μέτρα σε συνεργασία με τα κράτη μέλη. Προς το σκοπό αυτό, η Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη των κρατών μελών επί της κοινοποίησης, στο πλαίσιο της επιτροπής που συστήθηκε βάσει του άρθρου 21 της οδηγίας 94/62/EK (εφεξής «επιτροπή του άρθρου 21»).

Μια πρώτη ανταλλαγή απόψεων πραγματοποιήθηκε στη συνεδρίαση της εν λόγω επιτροπής της 6ης Φεβρουαρίου 2002. Τα κράτη μέλη κλήθηκαν να αποστείλουν γραπτές παρατηρήσεις στην Επιτροπή. Κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής της 6ης Φεβρουαρίου 2002, η αντιπροσωπεία του Βελγίου εξήγησε την άποψή της ότι δεν δημιουργείται πρόβλημα εάν το Βέλγιο θέσει υψηλότερους εθνικούς στόχους για την ανακύκλωση των συσκευασιών. Κατά τη γνώμη τους, οι εξαγωγικές αγορές είναι ικανές να απορροφήσουν τις πρόσθετες ποσότητες απορριμμάτων συσκευασίας και επομένως δεν θα υπάρξουν προβλήματα δυναμικότητας τα οποία θα απέτρεπαν την Επιτροπή να αποδεχθεί τη βελγική πρόταση. Η Γαλλία αμφισβήτησε αυτήν την παραδοχή και ανέφερε ότι ενδεχομένως να αντιταχθεί στην πρόταση για υψηλότερους εθνικούς στόχους του Βελγίου. Η Ισπανία και η Ιταλία διατύπωσαν επίσης μια γενική ανησυχία για τις επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά τυχόν υψηλότερων εθνικών στόχων.

Στις 29 Απριλίου 2002, η Γαλλία υπέβαλε γραπτές παρατηρήσεις για την κοινοποίηση του Βελγίου στην Επιτροπή. Οι γαλλικές αρχές διατύπωσαν τη συγκεκριμένη ανησυχία ότι τα αυξημένα ποσοστά ανακύκλωσης της αναθεωρημένης συμφωνίας συνεργασίας μπορούν να οδηγήσουν σε προβλήματα δυναμικότητας στο γαλλικό κλάδο ανακύκλωσης γυαλιού. Δεδομένου ότι το Βέλγιο δεν διαθέτει πλέον εγκαταστάσεις ανακύκλωσης γυαλιού⁽⁴⁾, θα εξάγει τις προς ανακύκλωση ποσότητες γυαλιού στις εγκαταστάσεις ανακύκλωσης των γειτονικών χωρών, συμπεριλαμβανομένης της Γαλλίας. Στη Γαλλία, η δυναμικότητα ανακύκλωσης γυαλιού είναι περιορισμένη. Η αύξηση των εξαγωγών γυαλιού προς τη Γαλλία θα μπορούσε να δημιουργήσει προβλήματα δυναμικότητας στη Γαλλία. Επιπλέον, το γυαλί που εξάγει το Βέλγιο είναι φτηνότερο από το γαλλικό. Συνεπώς, οι γαλλικές αρχές εξέφρασαν την ανησυχία τους ότι το μέτρο του Βελγίου ενδέχεται να προκαλέσει στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς και να παρεμποδίσει τη Γαλλία να επιτύχει τις υποχρεώσεις της στο πλαίσιο της οδηγίας.

Στις 15 Μαΐου 2002, η Επιτροπή ζήτησε από το Βέλγιο να διευκρινίσει ορισμένα στοιχεία της κοινοποίησής του. Σε απάντηση σε αυτό το αίτημα, η Επιτροπή έλαβε πρόσθετες πληροφορίες από τις βελγικές αρχές στις 20 Ιουνίου 2002.

Κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής του άρθρου 21, της 25ης Ιουλίου 2002, η Επιτροπή παρουσίασε μια επισκόπηση των πληροφοριών που της διαβίβασαν οι βελγικές αρχές και των ανησυχιών των γαλλικών αρχών. Ορισμένα άλλα κράτη μέλη, ιδίως η Ιταλία και η Ισπανία, ανέφεραν τις αμφιβολίες τους ως προς το εάν το Βέλγιο διαθέτει την κατάλληλη δυναμικότητα ανακύκλωσης γυαλιού. Το Βέλγιο διευκρίνισε ότι απώλεσε τη δυναμικότητα ανακύκλωσης γυαλιού που διέθετε, λόγω ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά.

⁽⁴⁾ Όπως ανέφεραν οι βελγικές αρχές στην κοινοποίησή τους, η κατάσταση για το γυαλί στη βελγική αγορά έχει αλλάξει από την εποχή της κοινοποίησης της αρχικής συμφωνίας συνεργασίας το 1996. Πράγματι, ο όμιλος Verlipack, η μοναδική βελγική επιχείρηση ανακύκλωσης του γυαλιού που εναποθέτουν τα νοικοκυριά, με δυνατότητα ανακύκλωσης περίπου 160 000 τόνων γυαλιού ετησίως, έπαυσε να λειτουργεί το 1999. Οι βελγικές αρχές ωστόσο ανέφεραν το επιχείρημα ότι δεν θα παρουσιαστούν προβλήματα δυναμικότητας στον κλάδο του γυαλιού, επειδή τα γειτονικά κράτη μέλη διαθέτουν επαρκή ικανότητα ανακύκλωσης.

⁽¹⁾ ΕΕ L 257 της 2.10.1999, σ. 20.

⁽²⁾ ΕΕ L 109 της 26.4.1983, σ. 8. Η εν λόγω οδηγία αντικαταστάθηκε από την οδηγία 98/34/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 204 της 21.7.1998, σ. 37).

⁽³⁾ Για το 2001, η μέθοδος υπολογισμού είναι ταυτόσημη με τη μέθοδο υπολογισμού του 1996.

II. ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Σε αυτή την περίπτωση, το Βέλγιο ζήτησε παρέκκλιση από το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) της οδηγίας 94/62/EK. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 6 της οδηγίας, ένα κράτος μέλος επιτρέπεται να υπερβαίνει τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) εάν διαθέτει προς το σκοπό αυτό τις κατάλληλες δυναμικότητες ανακύκλωσης και ανάκτησης. Τα μέτρα πρέπει να λαμβάνονται χάριν υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος, υπό την προϋπόθεση ότι δεν προκαλούν στρεβλώσεις στην εσωτερική αγορά και δεν παρεμποδίζουν τη συμμόρφωση των άλλων κρατών μελών με την οδηγία. Επίσης δεν επιτρέπεται να αποτελούν αυθαίρετο μέσο διάκρισης ή συγκεκαλυμμένο περιορισμό του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών.

Στη συνέχεια η Επιτροπή θα εκτιμήσει εάν το μέτρο που κοινοποίησε το Βέλγιο βρίσκεται σε συμμόρφωση με τις ανωτέρω προϋποθέσεις.

α) Κατάλληλες δυνατότητες ανάκτησης και ανακύκλωσης

Η απαίτηση αυτή ερμηνεύεται από την Επιτροπή ως μη επιβάρυνση στα κράτη μέλη πλήρη αυτάρκεια στο θέμα της ανακύκλωσης και ανάκτησης. Τα κράτη μέλη έχουν επίσης τη δυνατότητα να αναζητήσουν διέξοδο στις δυναμικότητες που διαθέτουν άλλα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες προκειμένου να εκπληρώσουν τους στόχους τους ως προς την ανακύκλωση και ανάκτηση. Τούτο καθιστά ωστόσο δύσκολη την ακριβή ποσοτικοποίηση των διαθέσιμων δυναμικοτήτων, δεδομένου ότι η ανακύκλωση λαμβάνει χώρα σε μια ανοικτή διεθνή αγορά.

Το κριτήριο αυτό χρησιμεύει επίσης για να εξασφαλιστεί ότι τα μέτρα που λαμβάνονται από ένα κράτος μέλος δεν έχουν ως αποτέλεσμα προβλήματα συμμόρφωσης άλλων κρατών μελών με την οδηγία και κατά συνέπεια θα πρέπει να εφαρμοστεί σε συνδυασμό με τα άλλα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 6. Στην πράξη, η συμμόρφωση με αυτό το κριτήριο αποτελεί ένδειξη συμμόρφωσης με τα κατωτέρω αναφερόμενα κριτήρια στα στοιχεία β) και γ). Συγκεκριμένα, σε περίπτωση καθορισμού στόχων που υπερβαίνουν τους καθοριζόμενους στο άρθρο 6 παράγραφος 1, θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι δεν αποβαίνουν εις βάρος των προγραμμάτων συλλογής και ανακύκλωσης σε άλλα κράτη μέλη.

Από τις συζητήσεις με τα άλλα κράτη μέλη προέκυψε ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν αμφιβολίες σχετικά με το εάν το Βέλγιο διαθέτει τις κατάλληλες δυναμικότητες ανάκτησης και ανακύκλωσης γυαλιού και η Γαλλία διατύπωσε ανησυχίες ως προς τις δικές της δυναμικότητες ανακύκλωσης γυαλιού. Οι βελγικές αρχές δήλωσαν ότι δεν υπάρχουν προβλήματα δυναμικότητας επειδή υπάρχουν επαρκείς δυναμικότητες ανακύκλωσης στις παραμεθόριες περιοχές των γειτονικών του χωρών (ιδίως της Γερμανίας, των Κάτω Χωρών και της Γαλλίας). Το κυριότερο, κατά την άποψή τους, μια περιοριστική εφαρμογή του κριτηρίου που προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 6 της οδηγίας 94/62/EK αντιβαίνει στην εσωτερική αγορά, δεδομένου ότι το Βέλγιο απώλεσε τη δυναμικότητα ανακύκλωσης γυαλιού που διέθετε ακριβώς λόγω του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Επιπλέον, το κοινοποιηθέν μέτρο δεν έχει αρνητική επίπτωση επειδή, στην πράξη, οι προτεινόμενοι στόχοι έχουν ήδη επιτευχθεί. Το 1999, ο επιτετραμμένος φορέας για τα οικιακά απόβλητα του Βελγίου ανακοίνωσε ποσοστό ανακύκλωσης 73 % και ο επιτετραμμένος φορέας για τα βιομηχανικά απόβλητα ανακοίνωσε ποσοστό ανακύκλωσης 77,9 %. Όσον αφορά την τιμή του

βελγικού γυαλιού, οι βελγικές αρχές διευκρίνισαν ότι η τιμή του βελγικού γυαλιού καθορίζεται με δημόσιο διαγωνισμό. Βάσει αυτών των διαγωνισμών, φαίνεται ότι από το 2002 οι εξαγωγές προς τη Γαλλία θα ελαττωθούν και θα αυξηθούν οι εξαγωγές προς τις Κάτω Χώρες και τη Γερμανία.

Πρέπει να σημειωθεί ότι από την τελευταία τροποποίηση του 1996, η κατάσταση στη βελγική αγορά γυαλιού έχει αλλάξει επειδή το σημαντικότερο κέντρο ανακύκλωσης του Βελγίου σταμάτησε να λειτουργεί λόγω ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Ωστόσο, η κατάσταση για τις μεταλλικές συσκευασίες, τα μη σιδηρούχα μέταλλα, τη μηχανική ανακύκλωση συνθετικών υλικών και τις συσκευασίες από χαρτί και χαρτόνι στη βελγική αγορά δεν έχει αλλάξει από την κοινοποίηση του 1996. Για αυτά τα υλικά, το Βέλγιο διαθέτει επαρκή δυναμικότητα ανακύκλωσης στο έδαφός του.

Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι εφόσον δεν υπάρχει υποχρέωση ανακύκλωσης των συσκευασιών εντός μιας χώρας, το μέτρο πρέπει να αντιμετωπισθεί στο πλαίσιο μιας συνολικής εκτίμησης της ευρωπαϊκής ή/και της παγκόσμιας αγοράς για τα ανακυκλωμένα υλικά. Επομένως, εφόσον δεν υπάρχει γενικός κορεσμός της αγοράς λόγω τεχνικών περιορισμών και περιορισμών οφειλόμενων στην αγορά που δεν μπορούν να ξεπεραστούν με πρόσθετη χρηματοδότηση, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι υπάρχουν διαθέσιμες οι κατάλληλες δυναμικότητες, ανεξαρτήτως εάν βρίσκονται εντός ή εκτός του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους. Γενικά, φαίνεται ότι αυτό ισχύει για τους στόχους που προβλέπει το Βέλγιο. Εντούτοις, εμφανίζονται κάποια σημάδια κορεσμού της αγοράς γυαλιού. Από τις διαθέσιμες πληροφορίες ωστόσο, είναι αδύνατον να εξαχθεί ένα γενικό συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν οι κατάλληλες δυναμικότητες για μεγαλύτερες ποσότητες υλικού.

β) Πιθανές στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς

Στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς συμβαίνουν όταν υψηλά ποσοστά ανακύκλωσης συνοδεύονται από υψηλό βαθμό χρηματοδότησης μέσω π.χ. τελών αδείας, με αποτέλεσμα χαμηλότερες τιμές των δευτερογενών υλικών. Εάν σε μια άλλη χώρα το επίπεδο φιλοδοξίας είναι χαμηλότερο και δίνεται λιγότερη χρηματοδότηση, τα δευτερεύοντα υλικά εγχώριας συλλογής θα είναι ακριβότερα από τα εισαγόμενα υλικά. Εάν, επιπλέον, οι δυναμικότητες ανακύκλωσης είναι περιορισμένες, ενδέχεται οι χώρες με χαμηλές φιλοδοξίες να συναντούν δυσκολίες στην εξεύρεση αγοράς για τα δικά τους συλλεγθέντα υλικά.

Από τις συζητήσεις με τα άλλα κράτη μέλη προέκυψε ότι ορισμένα κράτη μέλη φοβούνται μήπως υπάρξουν στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς. Οι βελγικές αρχές δηλώνουν ότι παρόμοιος κίνδυνος δεν υπάρχει δεδομένου του μικρού μεγέθους της βελγικής αγοράς και της προοδευτικής εφαρμογής του κοινοποιηθέντος μέτρου. Στην πράξη, το κοινοποιηθέν μέτρο δεν έχει καμία επίπτωση επειδή το ποσοστό ανακύκλωσης γυαλιού που έχει ήδη επιτύχει το Βέλγιο είναι πολύ υψηλότερο από το προτεινόμενο με το κοινοποιηθέν μέτρο (το Βέλγιο ανέφερε ποσοστό ανακύκλωσης των συσκευασιών γυαλιού 87,5 % για το 2001). Η ανακύκλωση γυαλιού ανατίθεται βάσει δημοσίων διαγωνισμών, μέσω των οποίων καθορίζεται η τιμή του βελγικού γυαλιού. Τέλος, φαίνεται ότι έχει επιτευχθεί η μέγιστη ικανότητα συλλογής στη βελγική αγορά και επομένως στο μέλλον αναμένεται ότι το ποσό συλλεγόμενου γυαλιού δεν θα αυξηθεί σημαντικά.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι το μικρό μέγεθος της βελγικής αγοράς δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως επιχειρήματα για διακριτική μεταχείριση σε σχέση με μεγαλύτερες χώρες. Παρομοίως, τα υφιστάμενα υψηλά ποσοστά ανακύκλωσης και η μικρή πιθανότητα μεγαλύτερης αύξησής τους δεν αποκλείουν να υπάρχουν ήδη στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς. Ωστόσο, δεδομένου ότι η ανακύκλωση γυαλιού ανατίθεται βάσει δημοσίων διαγωνισμών, μπορεί να θεωρηθεί ότι η τιμή είναι ίση με την τιμή στην ευρωπαϊκή ή/και την παγκόσμια αγορά υαλοθραύσματος. Επομένως, το επίπεδο χρηματοδότησης δεν αναμένεται να είναι σημαντικά διαφορετικό από αυτό άλλων χωρών. Είναι συνεπώς δύσκολο να προσδιοριστεί με επαρκή βαθμό βεβαιότητας εάν οι βελγικοί στόχοι έχουν ή πρόκειται να έχουν στρεβλωτικές επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά.

Βάσει αυτών, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι δεν διαθέτει επαρκή στοιχεία που να τεκμηριώνουν ότι οι στόχοι ανακύκλωσης και ανάκτησης που έχει θέσει το Βέλγιο θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε πιθανές στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς.

γ) Μη παρεμπόδιση της συμμόρφωσης άλλων κρατών με την οδηγία

Στόχος του κριτηρίου αυτού είναι να εκτιμηθεί εάν ένα εθνικό μέτρο παρεμποδίζει άλλα κράτη μέλη να συμμορφωθούν με τους στόχους της οδηγίας. Όπως αναφέρεται στο στοιχείο β), αυτό μπορεί να συμβεί εάν παρέχεται υψηλή χρηματοδότηση σε μια χώρα, ενώ σε άλλες χώρες το επίπεδο χρηματοδότησης είναι χαμηλότερο, και εάν οι δυναμικότητες ανακύκλωσης είναι περιορισμένες.

Για την αξιολόγηση των κοινοποιηθέντων μέτρων με βάση αυτό το κριτήριο θα πρέπει κατ' αρχήν να ληφθεί υπόψη η γνώμη των κρατών μελών στα οποία θα μπορούσε να διακυβευθεί η συμμόρφωση προς τους στόχους της οδηγίας λόγω μέτρων που έχουν καθοριστεί από άλλα κράτη μέλη. Η Γαλλία ανέφερε ότι το κοινοποιηθέν μέτρο θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του εν λόγω κράτους μέλους που απορρέουν από την οδηγία, όσον αφορά το γυαλί.

Όπως και στο σκεπτικό του στοιχείου β) η Επιτροπή δεν διαθέτει επαρκώς σαφή στοιχεία ότι το μέτρο που κοινοποίησε το Βέλγιο θα μπορούσε να οδηγήσει σε παρεμπόδιση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις αυτού του κράτους μέλους που απορρέουν από την οδηγία.

δ) Δεν αποτελούν αυθαίρετο μέσο διάκρισης

Τα μέτρα του Βελγίου εφαρμόζονται χωρίς διάκριση για όλα τα απορρίμματα συσκευασίας, ανεξαρτήτως εάν προέρχονται από εγχώρια ή εισαγόμενα προϊόντα. Από τις συζητήσεις με τα άλλα κράτη μέλη δεν προέκυψε ότι το μέτρο του Βελγίου θα μπορούσε να αποτελεί οιοδήποτε αυθαίρετο μέσο διάκρισης.

ε) Μη συγκαλυμμένος περιορισμός του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών

Το κριτήριο αυτό αφορά ενδεχόμενους περιορισμούς σε εισαγωγές προϊόντων από άλλα κράτη μέλη και έμμεση προστασία της εγχώριας παραγωγής. Τα απορρίμματα συσκευασίας στα οποία αναφέρε-

ται το βελγικό μέτρο είναι εμπορεύματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 28 έως 30 της συνθήκης ΕΚ και, κατά συνέπεια, μέτρα που λαμβάνονται στον τομέα της διαχείρισης απορριμμάτων ενδέχεται επίσης, υπό ορισμένες συνθήκες, να περιορίζουν το εμπόριο ή να προστατεύουν την εγχώρια παραγωγή. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, το περιεχόμενο του βελγικού μέτρου και η εφαρμογή του δεν φαίνεται να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το μέτρο που κοινοποίησε το Βέλγιο προκαλεί περιορισμούς στο εμπόριο.

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Επιτροπή, με βάση τις πληροφορίες που παρέσχε το Βέλγιο και τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων των κρατών μελών που περιγράφονται ανωτέρω, συμπεραίνει ότι το μέτρο που κοινοποίησε το Βέλγιο σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 6 της οδηγίας 94/62/ΕΚ πρέπει να επικυρωθεί, δεδομένου πως διαπίστωσε ότι:

- υπάρχουν διαθέσιμες επαρκείς δυναμικότητες ανάκτησης και ανακύκλωσης του συλλεγόμενου βάσει των βελγικών στόχων υλικού,
- το μέτρο δεν οδηγεί σε στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς,
- το μέτρο δεν παρεμποδίζει τη συμμόρφωση άλλων κρατών μελών με την οδηγία,
- το μέτρο δεν συνιστά αυθαίρετο μέσο διάκρισης,
- το μέτρο δεν συνιστά συγκαλυμμένο περιορισμό του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών.

Πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι έχουν αναφερθεί σημεία κορεσμού της αγοράς του συλλεγόμενου υαλοθραύσματος. Το Βέλγιο ενθαρρύνεται να παρακολουθεί την αγορά γυαλιού με ιδιαίτερη προσοχή και να εξασφαλίζει ότι τα επίπεδα συλλογής στο Βέλγιο δεν υπερβαίνουν τις δυναμικότητες της αγοράς γυαλιού,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Επικυρώνεται το κοινοποιηθέν από το Βέλγιο μέτρο που υπερβαίνει το μέγιστο στόχο ανάκτησης και ανακύκλωσης, ο οποίος ορίζεται αντιστοίχως στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) της οδηγίας 94/62/ΕΚ.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο του Βελγίου.

Βρυξέλλες, 29 Ιανουαρίου 2003.

Για την Επιτροπή

Margot WALLSTRÖM

Μέλος της Επιτροπής

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΖΕΣ

αριθ. 149/02/COL

της 26ης Ιουλίου 2002

σχετικά με μέτρα για τη θέσπιση περιβαλλοντικών φόρων
(Νορβηγία)

Η ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο ⁽¹⁾, και ιδίως τα άρθρα 61 έως 63,τη συμφωνία μεταξύ των χωρών της ΕΖΕΣ σχετικά με τη σύσταση Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 24 και το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου 3,τους διαδικαστικούς και ουσιαστικούς κανόνες στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων ⁽³⁾, ιδίως το κεφάλαιο 15 ⁽⁴⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Διαδικασία

Με την απόφαση της 23ης Μαΐου 2001, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ εξέδωσε νέες περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές (βλέπε την απόφαση αριθ. 152/01/COL). Σύμφωνα με το σημείο 69 των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, η Αρχή προτείνει στα κράτη της ΕΖΕΣ, ως κατάλληλο μέτρο βάσει του άρθρου 1 παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, να προσαρμόσουν τα υφιστάμενα σε αυτά καθεστάτα ενισχύσεων υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος, ώστε να καταστούν συμβίβασιμα με τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές πριν από την 1η Ιανουαρίου 2002.

Με επιστολή της Αρχής με ημερομηνία 23 Μαΐου 2001 (έγγραφο 01-3596-D), η νορβηγική κυβέρνηση ενημερώθηκε σχετικά με την έκδοση των νέων κατευθυντήριων γραμμών και κλήθηκε να δηλώσει ότι συμφωνεί με τα ενδεδειγμένα μέτρα. Με επιστολή του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας με ημερομηνία 6 Ιουλίου 2001, την οποία η Αρχή έλαβε και καταχώρισε στις 10 Ιουλίου 2001 (έγγραφο 01-5475-A), η νορβηγική κυβέρνηση δήλωσε ότι συμφωνεί με τα ενδεδειγμένα μέτρα.

Η εφαρμογή των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών αποτέλεσε αντικείμενο επανειλημμένων συζητήσεων μεταξύ εκπροσώπων της Αρχής και των νορβηγικών αρχών (ήτοι στο πλαίσιο διμερών συνεδριάσεων τον Απρίλιο, Ιούνιο και Σεπτέμβριο του 2001).

⁽¹⁾ Στο εξής «συμφωνία για τον ΕΟΧ».

⁽²⁾ Στο εξής «συμφωνία περί Εποπτείας και Δικαστηρίου».

⁽³⁾ Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή και ερμηνεία των άρθρων 61 και 62 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ και του άρθρου 1 του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου που εκδόθηκαν από την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ στις 19 Ιανουαρίου 1994 (ΕΕ L 231 της 3.9.1994· συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 32 της 3.9.1994 όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση της Αρχής αριθ. 370/01/COL της 28ης Νοεμβρίου 2001 (ΕΕ C 34 της 7.2.2002, σ. 15)· στο εξής αναφέρεται ως «κατευθυντήριες γραμμές της Αρχής για τις κρατικές ενισχύσεις».

⁽⁴⁾ Κεφάλαιο 15 των κατευθυντήριων γραμμών της Αρχής για τις κρατικές ενισχύσεις όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, που εγκρίθηκαν με την απόφαση 152/01/COL της 23ης Μαΐου 2001, και δημοσιεύθηκαν στην ΕΕ L 237 της 6.9.2001, σ. 16, στο εξής «περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές».

Με επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών με ημερομηνία 31 Ιανουαρίου 2002, την οποία η Αρχή έλαβε και καταχώρισε στις 5 Φεβρουαρίου 2002 (έγγραφο 02-1004-A), η νορβηγική κυβέρνηση ενημέρωσε την Αρχή για τα μέτρα που θα εφαρμοστούν και υπέβαλε τις παρατηρήσεις της όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις νέες περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές.

Με επιστολή με ημερομηνία 28 Φεβρουαρίου 2002, η Αρχή βεβαίωσε τη λήψη αυτής της επιστολής (έγγραφο 02-1539-D). Η Αρχή, αφού εκτίμησε τα προσκομισθέντα στοιχεία, υπογράμμισε ότι τα διάφορα υφιστάμενα καθεστώτα δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι τηρούν τις απαιτήσεις των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών. Από την άποψη αυτή, η Αρχή παρατήρησε ότι η νορβηγική κυβέρνηση αναγνωρίζει αυτό το γεγονός και ενημέρωσε την Αρχή σχετικά με τα σχέδιά της για επανόρθωση της κατάστασης. Ωστόσο, η Αρχή θεώρησε ότι τα σχέδια και οι προθέσεις που αναφέρει η νορβηγική κυβέρνηση δεν ήταν επαρκή, εφόσον δεν περιλαμβάνουν συγκεκριμένες προτάσεις ή δεσμεύσεις που θα εξασφάλιζαν την πλήρη συμμόρφωση με τις νέες περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές από την 1η Ιανουαρίου 2002.

Έχοντας αναφέρει τις βασικές αμφιβολίες της όσον αφορά το συμβιβάσιμο ορισμένων παρεκκλίσεων από περιβαλλοντικούς φόρους με τις περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές, η Αρχή κάλεσε τη νορβηγική κυβέρνηση να υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις για ενδεδειγμένα μέτρα εφαρμογής και δεσμεύσεις που θα εξασφαλίζουν ότι, από την καθορισθείσα ημερομηνία, πληρούνται οι απαιτήσεις των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών. Επιπλέον, η νορβηγική κυβέρνηση κλήθηκε να προσκομίσει συμπληρωματικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης αιτιολόγησης των εν λόγω μέτρων ενίσχυσης βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Οι προτάσεις, οι δεσμεύσεις και τα συμπληρωματικά στοιχεία έπρεπε να φθάσουν στην Αρχή εντός δύο μηνών από τη λήψη της επιστολής με ημερομηνία 28 Φεβρουαρίου 2002.

Η Αρχή τόνισε ότι, ελλείψει συγκεκριμένων προτάσεων, δεσμεύσεων και συμπληρωματικών στοιχείων που ζητήθηκαν από την Αρχή εντός της καθορισθείσας προθεσμίας, αποφάσισε να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας.

Με επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών με ημερομηνία 15 Μαΐου 2002, την οποία η Εποπτεύουσα Αρχή έλαβε και καταχώρισε στις 24 Μαΐου 2002 (έγγραφο 02-3995-A), η νορβηγική κυβέρνηση προσκόμισε συμπληρωματικά στοιχεία. Ενημέρωσε μεταξύ άλλων την Αρχή σχετικά με την εντολή ομάδας εργασίας που συστάθηκε προκειμένου να εκτιμήσει τις επιπτώσεις των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών για το νορβηγικό σύστημα φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας. Η ομάδα εργασίας κλήθηκε να υποβάλει προκαταρκτική έκθεση έως την 1η Ιουλίου 2002. Στο πλαίσιο αυτό, η νορβηγική κυβέρνηση ζήτησε από την Αρχή να χορηγήσει συμπληρωματικό χρόνο προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις απαιτήσεις των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο με ημερομηνία 5 Ιουλίου 2002, οι νορβηγικές αρχές έστειλαν στην Αρχή αντίγραφο (στη νορβηγική γλώσσα) προκαταρκτικής έκθεσης της ομάδας εργασίας.

Η Αρχή σημειώνει ότι δεν ενημερώθηκε επίσημα από τη νορβηγική κυβέρνηση σχετικά με τη συγκεκριμένη έκθεση, και ότι η νορβηγική κυβέρνηση ούτε εξέφρασε τις απόψεις της σχετικά με τα συμπεράσματα της έκθεσης ούτε εξήγησε την περαιτέρω προσέγγισή της όσον αφορά τα πορίσματα της έκθεσης. Ας σημειωθεί επίσης ότι η έκθεση έφθασε στην Αρχή αφού είχε λήξει η προθεσμία προσκόμισης στοιχείων και υποβολής προτάσεων. Υπό το πρίσμα αυτών των περιστάσεων, η Αρχή δεν έλαβε υπόψη το περιεχόμενο της προκαταρκτικής έκθεσης κατά την εκτίμηση των διάφορων φορολογικών μέτρων.

Περιγραφή των μέτρων ενίσχυσης

Η ακόλουθη περιγραφή βασίζεται εν μέρει στα στοιχεία που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση και εν μέρει στα στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Αρχή.

Η Αρχή εκφράζει τη δυσaréσκεία της για το γεγονός ότι η νορβηγική κυβέρνηση δεν υπέβαλε αντίγραφα των σχετικών νομικών διατάξεων που διέπουν τα διάφορα υπό εξέταση φορολογικά μέτρα. Επιπλέον, η Αρχή παρατηρεί ότι, ακόμα και αν κάλεσε ειδικά τη νορβηγική κυβέρνηση να υποβάλει δικαιολογητικά έγγραφα βάσει των οποίων η Αρχή θα ελέγξει τη δομή και τη λογική του νορβηγικού συστήματος περιβαλλοντικών φόρων, συμπεριλαμβανομένων όλων των σχετικών εγγράφων αναφοράς σχετικά με τους στόχους που επιδιώκουν οι περιβαλλοντικοί φόροι και οι διάφορες απαλλαγές, καμία τέτοια πληροφόρηση δεν προσκομίστηκε από τη νορβηγική κυβέρνηση.

Φόρος κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας

Ο φόρος κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας επιβλήθηκε για πρώτη φορά το 1971. Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση (βλέπε την περιγραφή στην επιστολή της 31ης Ιανουαρίου 2001), ο στόχος του φόρου ήταν να εξασφαλιστεί ορθολογικότερη χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας και να οδηγήσει τοιούτοτρόπως σε θετικά περιβαλλοντικά αποτελέσματα που άλλως δεν θα επέρχονταν.

Ο φόρος καλύπτει το σύνολο της εγχώριας χρήσης ηλεκτρικής ενέργειας, υπό ορισμένες απαλλαγές και, έως το 1993, μειωμένους συντελεστές για διάφορες βιομηχανίες. Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, θεσπίστηκαν απαλλαγές και μειωμένοι συντελεστές προκειμένου να αντισταθμιστούν οι απώλειες ανταγωνιστικότητας. Από την άποψη αυτή, η νορβηγική κυβέρνηση προσκόμισε στοιχεία σχετικά με την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από τις βιομηχανίες που καλύπτει η απαλλαγή και σχετικά με το αυξημένο κόστος για τις συγκεκριμένες βιομηχανίες σε περίπτωση κατάργησης της απαλλαγής από το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας.

Από το 1990, όλοι οι χρήστες στο Finnmark και σε επτά δήμους στο Βόρειο Troms (Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy και Storfjord) απαλλάχθηκαν από το φόρο. Η απαλλαγή ισχύει τόσο για την κατανάλωση νοικοκυριών όσο και για όλες τις εμπορικές δραστηριότητες.

Έως το 1992, ο φόρος κάλυπτε το σύνολο της βιομηχανίας, αλλά ορισμένοι τομείς επωφελήθηκαν από μειωμένους συντελεστές (αυτό ίσχυε για το σύνολο ή μέρος των βιομηχανικών κλάδων έντασης ενέργειας ⁽¹⁾ καθώς και τη βιομηχανία χαρτιού και πολτού). Το 1993, οι εν λόγω βιομηχανικοί κλάδοι απαλλάχθηκαν πλήρως. Από την 1η Ιανουαρίου 1994, η απαλλαγή επεκτάθηκε στο σύνολο της μεταποιητικής βιομηχανίας, στον εξορυκτικό κλάδο και τον κλάδο καλλιέργειας θερμοκηπίου. Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, εγκαταλείφθηκε ο περιορισμός της απαλλαγής σε εμπορικούς κλάδους έντασης ενέργειας, εφόσον ο ορισμός ήταν ασαφής και δεν ήταν δυνατή η υποστήριξή του. Από το 1997, επιχειρήσεις της αγοράς εργασίας που δραστηριοποιούνται στη βιομηχανική παραγωγή απαλλάχθηκαν επίσης από το φόρο. Άλλοι βιομηχανικοί κλάδοι υπόκεινται στο φόρο.

Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, η φορολογική βάση διευρύνθηκε, από την 1η Ιανουαρίου 2001, προκειμένου να καλύψει τη χρησιμοποίηση ηλεκτρικής ενέργειας σε κτίρια διοίκησης της μεταποιητικής βιομηχανίας και των επιχειρήσεων του εξορυκτικού τομέα. Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, η τροποποίηση αυτή οδήγησε σε μία κατάσταση όπου μόνον η ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιείται σε διαδικασίες παραγωγής απαλλασσόταν από το φόρο. Για να οριστεί ένα κτίριο ως «κτίριο διοίκησης» πρέπει το 80 % του χώρου του να χρησιμοποιείται για διοικητικούς σκοπούς. Αυτό σημαίνει ότι εάν οι δραστηριότητες παραγωγής καταλαμβάνουν άνω του 20 % του χώρου, η ηλεκτρική ενέργεια που παρέχεται στο συγκεκριμένο κτίριο δεν πρέπει να υπόκειται στο φόρο. Αυτό, σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, θεωρείτο ως ο μόνος πρακτικός ορισμός.

Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, οι υφιστάμενες φορολογικές απαλλαγές (ήτοι τομεακές και περιφερειακές παρεκκλίσεις) καλύπτουν περίπου το 45 % της συνολικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας και περίπου το 70 % της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας σε όλες τις βιομηχανίες στη Νορβηγία.

Ο ακόλουθος πίνακας παρέχει επισκόπηση των φορολογικών συντελεστών και απαλλαγών που ισχύουν από το 1993, βάσει των στοιχείων που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση.

Πίνακας 1: Φόρος ηλεκτρικής ενέργειας σε øre ανά kWh (εκφραζόμενος σε τιμές του 2002)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Φορολογικός συντελεστής	5,60	6,12	6,09	6,14	6,34	6,34	6,41	8,95	11,47	9,30
Μειωμένος συντελεστής	2,80 ⁽¹⁾	— ⁽²⁾	—		—	—	—	—	—	—
Απαλλαγές	Βιομηχανικοί κλάδοι έντασης ενέργειας, βιομηχανία χαρτιού και πολτού και θερμοκήπια	Απαλασσομένη μεταποιητική βιομηχανία και εξορυκτικός τομέας	Όπως το 1994	Όπως το 1994	Η απαλλαγή επεκτάθηκε προκειμένου να συμπεριλάβει εταιρείες της αγοράς εργασίας που δραστηριοποιούνται στη βιομηχανική παραγωγή	Όπως το 1997	Όπως το 1997 ⁽³⁾	Όπως το 1999	Όπως το 1999, εξαιρουμένης όμως της ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιείται σε κτίρια διοίκησης από την απαλλαγή	

⁽¹⁾ Η νορβηγική κυβέρνηση επισημαίνει ότι η μεταποιητική βιομηχανία και ο εξορυκτικός τομέας κατέβαλαν μόνο 2,3 øre ανά kWh.

⁽²⁾ Η μεταποιητική βιομηχανία και ο εξορυκτικός τομέας απαλλάχθηκαν, από την 1η Ιανουαρίου 1994, πλήρως από το φόρο.

⁽³⁾ Ωστόσο, σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, καταργήθηκε η απαλλαγή για χρήστες με ηλεκτρικούς λέβητες.

⁽¹⁾ Οι βασικοί βιομηχανικοί κλάδοι έντασης ενέργειας είναι οι κλάδοι αλουμινίου και σιδηροκράματος.

Επιπλέον, η νορβηγική κυβέρνηση προσκόμισε στοιχεία σχετικά με τα έσοδα και υπολόγισε τα απολεσθέντα φορολογικά έσοδα βάσει του φόρου κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Τα απολεσθέντα φορολογικά έσοδα υπολογίζονται ως έσοδα τα οποία αποποιείται το κράτος λόγω φορολογικών απαλλαγών ή μειώσεων. Για το σκοπό αυτών των υπολογισμών, δεν λαμβάνονται υπόψη πιθανές αλλαγές της συμπεριφοράς που προκαλεί κατάργηση φορολογικής απαλλαγής.

Πίνακας 2: Φόρος κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας: Έσοδα και απολεσθέντα φορολογικά έσοδα εκφρασμένα σε εκατομμύρια NOK

	1999	2000	2001	2002
Έσοδα	3 267	4 205	6 530	6 206
Απολεσθέντα φορολογικά έσοδα λόγω τομεακών απαλλαγών	2 735	3 940	5 595	4 605
Απολεσθέντα φορολογικά έσοδα λόγω περιφερειακής απαλλαγής	100	140	190	160

Η Αρχή σημειώνει ότι οι σχετικές νομικές διατάξεις που διέπουν το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας φαίνεται να ορίζουν ως γενικό κανόνα ότι το σύνολο της εγχώριας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας υπόκειται σε φορολογία ⁽¹⁾. Αφετέρου, οι σχετικές διατάξεις διατυπώνουν απαλλαγές από ορισμένες βιομηχανίες ή περιοχές ⁽²⁾. Οι τομεακές παρεκκλίσεις ορίζονται με αναφορά στη στατιστική κατάταξή τους.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, το πεδίο της απαλλαγής αποσαφηνίζεται/περιορίζεται περαιτέρω, έτσι ώστε η ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιείται σε κτίρια διοίκησης δεν καλύπτεται από την απαλλαγή ⁽³⁾.

Φόρος CO₂

Ο φόρος CO₂ σε ορυκτέλαια και βενζίνη επιβλήθηκε το 1991 και στον άνθρακα και το κωκ το 1992. Όταν ο φόρος επιβλήθηκε για πρώτη φορά, αποτελούσε αναπόσπαστο στοιχείο των υφιστάμενων συστημάτων ειδικών φόρων κατανάλωσης σε ορυκτέλαια, βενζίνη, άνθρακα και κωκ. Ως μέρος της μεταρρύθμισης του πράσινου φόρου το 1999, ο φόρος CO₂ προτάθηκε ως ξεχωριστός φόρος στη νομοθεσία. Ο συντελεστής του φόρου CO₂ στα ορυκτέλαια ορίστηκε σε 0,490 NOK ανά λίτρο ⁽⁴⁾. Ο συντελεστής του φόρου CO₂ σε άνθρακα και κωκ αυξήθηκε, την περίοδο μεταξύ 1994 και 2002, από 0,410 σε 0,490 (2002) NOK ανά kg.

Ο φόρος που επιβάλλεται στον άνθρακα και το κωκ καλύπτει προϊόντα που χρησιμοποιούνται για ενεργειακούς σκοπούς. Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, η χρήση άνθρακα και κωκ ως πρώτων υλών ή αναπαραγωγικών μέσων σε βιομηχανικές διεργασίες, απαλλάσσεται από το φόρο CO₂. Αυτή η απαλλαγή εγκρίθηκε το 1992 όταν επιβλήθηκε ο φόρος CO₂ στον άνθρακα και το κωκ. Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, ο άνθρακας και το κωκ χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες ή αναπαραγωγικά μέσα στην παραγωγή καρβιδίων, σιδηροκραμάτων και πρωτογενούς αλουμινίου και μαγνησίου. Οι συγκεκριμένοι βιομηχανικοί κλάδοι χαρακτηρίζονται επίσης από ένταση ενέργειας και δεν θα ήταν βιώσιμοι χωρίς την απαλλαγή. Στην επιστολή της με ημερομηνία 31 Ιανουαρίου 2002, η νορβηγική κυβέρνηση ανέφερε ότι ο ρόλος της απαλλαγής ήταν ότι οι διαθέσιμες τεχνικές βασίζονταν στη χρήση ανθρακούχου υλικού και ότι οι εν λόγω παραγωγοί ήταν εκτεθειμένοι στο διεθνή ανταγωνισμό.

Επιπλέον, ο φόρος CO₂ δεν επιβάλλεται στον άνθρακα και το κωκ που χρησιμοποιούνται για ενεργειακούς σκοπούς στη παραγωγή τσιμέντου και Ieca. Η απαλλαγή αυτή καθιερώθηκε το 1992, όταν άρχισε να ισχύει ο φόρος. Ο λόγος της απαλλαγής είναι, σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, ότι πιθανά υποκατάστατα μεγάλης κλίμακας του άνθρακα και του κωκ θα ήταν ασύμφορα και ότι ο συγκεκριμένος βιομηχανικός κλάδος θα ήταν εκτεθειμένος στο διεθνή ανταγωνισμό.

Η βιομηχανία χαρτιού και πολτού καταβάλλει, από τον Ιανουάριο του 1993, μειωμένο συντελεστή 0,245 NOK ανά λίτρο.

⁽¹⁾ Βλέπε την απόφαση του νορβηγικού κοινοβουλίου σχετικά με το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας στο πλαίσιο του κρατικού προϋπολογισμού για το 2002, Vedtak om forbruksavgift på elektrisk kraft, 28 Νοεμβρίου 2001, παράγραφος 1 καθώς και στο κεφάλαιο 3 του κανονισμού για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, παράγραφος 3.12.1.

⁽²⁾ Βλέπε την απόφαση του νορβηγικού κοινοβουλίου σχετικά με το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας στο πλαίσιο του κρατικού προϋπολογισμού για το 2002, Vedtak om forbruksavgift på elektrisk kraft, 28 Νοεμβρίου 2001, παράγραφος 1 καθώς και στο κεφάλαιο 3 του κανονισμού για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, παράγραφος 3.12.4.

⁽³⁾ Κεφάλαιο 3 του κανονισμού για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, παράγραφος 3.12.5.

⁽⁴⁾ Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση, ο εκφρασμένος σε NOK συντελεστής 2002 δεν έχει αλλάξει από το 1994.

Η νορβηγική κυβέρνηση έχει προσκομίσει στοιχεία όσον αφορά τα έσοδα και τα απολεσθέντα φορολογικά έσοδα βάσει του φόρου CO₂ ⁽¹⁾.

Πίνακας 3: Έσοδα από το φόρο CO₂ και απολεσθέντα φορολογικά έσοδα σε εκατομμύρια NOK ⁽¹⁾

	1999	2000	2001	2002
Έσοδα	6 904	6 567	6 600	7 018
Απολεσθέντα φορολογικά έσοδα	2 125	2 175	2 230	2 270

⁽¹⁾ Η νορβηγική κυβέρνηση εξήγησε ότι τα στοιχεία υπολογίστηκαν χρησιμοποιώντας το φόρο CO₂ σε ορυκτέλαια με συντελεστή 0,49 NOK ανά λίτρο ως δείκτη σύγκρισης.

Η Αρχή σημειώνει ότι βάσει των σχετικών νομικών διατάξεων που διέπουν το φόρο CO₂, ορισμένες χρήσεις των φορολογητέων προϊόντων απαλλάσσονται από το φόρο. Σύμφωνα με την παράγραφο 3.6.3 του κεφαλαίου 3 του κανονισμού για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, προϊόντα που χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες δικαιούνται επιστροφής φόρου στο βαθμό που οι εκπομπές CO₂ στην ατμόσφαιρα είναι μικρότερες από την περιεκτικότητα του αντίστοιχου προϊόντος σε διοξείδιο του άνθρακα. Σύμφωνα με την παράγραφο 3.6.4 του κεφαλαίου 3 του κανονισμού για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, ο άνθρακας και το κωκ που χρησιμοποιούνται ως αναπαραγωγικά μέσα απαλλάσσονται από το φόρο. Η απαλλαγή καλύπτει μόνο την ποσότητα των προϊόντων που απαιτούνται για τη διαδικασία μείωσης. Επιπλέον, απαλλάσσονται από το φόρο ο άνθρακας και το κωκ που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή σκυριάς (κλίνκερ) σε συνδυασμό με την παραγωγή τσιμέντου και leca (συσσωμάτωμα αργίλου).

Επιπλέον, η υπηρεσία τελωνείων και ειδικών φόρων κατανάλωσης εξέδωσε επεξηγηματικές σημειώσεις για τις προαναφερόμενες απαλλαγές που απεικονίζουν περαιτέρω τη βάση των υπό εξέταση απαλλαγών ⁽²⁾.

Όσον αφορά τη χρήση άνθρακα και κωκ ως πρώτων υλών για βιομηχανικές διεργασίες, οι σημειώσεις αναφέρουν ότι όταν ο άνθρακας και το κωκ αποτελούν μέρος του κατεργασμένου προϊόντος, είτε μόνιμο είτε προσωρινό, κατά τρόπο που να μην συνεπάγεται εκπομπές CO₂ ή οι εκπομπές είναι χαμηλότερες από τις αντίστοιχες μιας κανονικής καύσης, η χρήση άνθρακα και κωκ απαλλάσσεται από φόρο. Αυτό ισχύει στην περίπτωση που ο άνθρακας και το κωκ χρησιμοποιούνται μεταξύ άλλων ως πρώτες ύλες για την παραγωγή ηλεκτροδίων από γραφίτη και μάζας ηλεκτροδίων και π.χ. με την παραγωγή ανθρακασβεστίου.

Όσον αφορά τη χρήση άνθρακα και κωκ ως αναπαραγωγικών μέσων σε βιομηχανικές διεργασίες, οι σημειώσεις αναφέρουν ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, ο άνθρακας και το κωκ αποτελούν απαραίτητο μέρος της χημικής διεργασίας, αλλά δεν περιλαμβάνονται ως μέρος του κατεργασμένου προϊόντος. Στις περιπτώσεις αυτές το επίπεδο των εκπομπών CO₂ είναι συγκρίσιμο με εκπομπές από χρήση άνθρακα και κωκ για ενεργειακούς σκοπούς. Ο λόγος της απαλλαγής υποστηρίζεται ότι είναι η μη ύπαρξη εναλλακτικών υλών για τις συγκεκριμένες διεργασίες εκτός του άνθρακα και του κωκ.

Η νορβηγική κυβέρνηση προσκόμισε στοιχεία σχετικά με τις εκπομπές CO₂ που προκαλούν οι διάφορες βιομηχανίες καθώς και εκτιμήσεις όσον αφορά το κόστος λόγω του φόρου CO₂.

Φόρος SO₂

Το 1970 επιβλήθηκε φόρος στα ορυκτέλαια. Η νορβηγική κυβέρνηση εξήγησε ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό αριθ. 2 της 17ης Σεπτεμβρίου 1976 ⁽³⁾, το σύνολο ή μέρος του φόρου θα μπορούσε επιστραφεί κατόπιν σχετικής αίτησης, εάν αποδεικνυόταν ότι οι εκπομπές από τη χρήση του προϊόντος ήταν μικρότερες από την περιεκτικότητα σε θείο. Όλοι οι χρήστες ορυκτελαίων είχαν το δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση επιστροφής. Αυτό δείχνει, σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, ότι ο φόρος SO₂ είναι πράγματι στοχοθετημένος στο εκπεμπόμενο διοξείδιο του θείου.

⁽¹⁾ Όσον αφορά την έννοια των «απολεσθέντων φορολογικών εσόδων», βλέπε την επεξήγηση ανωτέρω.

⁽²⁾ Toll- og avgiftsdirektoratets kommentarer Fritak for industriell bruk, kull og koks (jf. Stortingets vedtak om CO₂-avgift § 3 nr.1 bokstav d og § 3 nr.4 bokstav a, jf. forskriften §§ 3.6.3 og 3.6.4).

⁽³⁾ Η Αρχή σημειώνει ότι ο συγκεκριμένος κανονισμός δεν της υποβλήθηκε.

Από το 1993, ο φόρος βασιζόταν στην περιεκτικότητα του πετρελαίου σε θείο και αυξανόταν ανάλογα με το ποσοστό της περιεκτικότητας σε θείο. Η φορολογική βάση κάλυπτε το πετρέλαιο πολλαπλών χρήσεων, το πετρέλαιο θέρμανσης, το παραφινέλαιο (solar oil), το πετρέλαιο ντήζελ κίνησης αυτοκινήτων και λοιπών χρήσεων ή οποιοδήποτε άλλο πετρέλαιο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως καύσιμο πετρέλαιο. Το 1999, ο φόρος βάσει του θείου που επιβαλλόταν σε ορυκτέλαια άλλαξε σε φόρο SO₂.

Ταυτόχρονα, η φορολογική βάση διευρύνθηκε ώστε να συμπεριλάβει τον άνθρακα και το κωκ. Ωστόσο, οι εκπομπές SO₂ που οφείλονταν στη χρήση άνθρακα και κωκ υπόκειντο σε μειωμένο συντελεστή. Ο κανονισμός αριθ. 961 της 18ης Δεκεμβρίου 1998 για το φόρο θείου στα ορυκτά προϊόντα⁽¹⁾ πρόβλεπε την εφαρμογή διαφοροποιημένου φόρου ανάλογα με τις διάφορες κατηγορίες άνθρακα και κωκ, με βάση την υποτιθέμενη περιεκτικότητα σε θείο. Μετά τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του φόρου SO₂, το καθεστώς επιστροφής βάσει του κανονισμού αριθ. 2 της 17ης Σεπτεμβρίου 1976 (βλέπε ανωτέρω) διευρύνθηκε προκειμένου να καλύψει και τα νέα προϊόντα που υπόκεινται στο φόρο.

Το πεδίο εφαρμογής του φόρου διευρύνθηκε περαιτέρω το 1999, προκειμένου να συμπεριλάβει και τις εκπομπές SO₂ από διυλιστήρια πετρελαίου. Για να αποφευχθεί πιθανή διπλή φορολογία, εφαρμόστηκε ο κανονισμός αριθ. 961 της 18ης Δεκεμβρίου 1998 παράγραφος 1 αριθ. 3 για το φόρο θείου στα ορυκτά προϊόντα. Η διάταξη αυτή ορίζει ότι, εάν τα ήδη φορολογούμενα προϊόντα που προκαλούν την εκπομπή καλύπτονται από το φόρο, ο προηγούμενος φόρος πρέπει να αφαιρείται από το φόρο που καταβάλλεται για την εκπομπή. Ως εκ τούτου, στο βαθμό που τα διυλιστήρια πετρελαίου χρησιμοποιούσαν ορυκτέλαια κατά τη διαδικασία διύλισης η τροποποίηση του 1999 ήταν στην πραγματικότητα απλώς τεχνική. Από την έμμεση φορολογία για εκπομπές μέσω του καθεστώτος επιστροφής, ο φόρος έγινε άμεσος ως φόρος εκπομπών. Έτσι τα διυλιστήρια πετρελαίου επιλέχθηκαν ως υποψήφιοι όταν θεωρήθηκε ορθολογικότερη η επιβολή άμεσου φόρου SO₂ για τις εκπομπές από το διυλιστήριο. Κατά την άποψη της νορβηγικής κυβέρνησης, μόνο στο βαθμό που οι εκπομπές προκαλούνταν από πηγές που στο παρελθόν δεν υπόκειντο σε φόρο, ο φόρος εκπομπών για διυλιστήρια πετρελαίου μπορεί να θεωρηθεί ως νέος φόρος. Επειδή τα διυλιστήρια πετρελαίου χρησιμοποιούν ακατέργαστο πετρέλαιο για την παραγωγή προϊόντων ορυκτελαίου, υπάρχουν εκπομπές από τη διαδικασία καθαυτή. Ωστόσο, το ακατέργαστο πετρέλαιο δεν υπόκειται σε φόρο ως προϊόν και έτσι δεν αποτελεί μέρος του καθεστώτος επιστροφής.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση, ο βασικός φορολογικός συντελεστής SO₂ στα ορυκτέλαια μειώθηκε από 0,084 (2002) NOK ανά λίτρο το 1994 σε 0,070 (2002) NOK ανά λίτρο το 2002. Ο συντελεστής του φόρου SO₂ για τον άνθρακα και το κωκ καθώς και τα διυλιστήρια πετρελαίου μειώθηκε από 3,24 (2002) NOK ανά kg SO₂ το 1999 σε 3,14 (2002) NOK ανά kg το 2002.

Από την 1η Ιανουαρίου 2002, καταργήθηκε ο φόρος SO₂ για τη χρήση άνθρακα και κωκ και για τα διυλιστήρια πετρελαίου. Η νορβηγική κυβέρνηση εξήγησε ότι ο συγκεκριμένος κλάδος, που καλυπτόταν στο παρελθόν από το φόρο SO₂, θα ρυθμιζόταν αντ' αυτού μέσω αδειών εκπομπών σύμφωνα με το διάταγμα περί ελέγχου της ρύπανσης. Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, η κατάργηση του φόρου πρέπει να εξεταστεί βάσει των δεσμεύσεων που ανέλαβε το νορβηγικό κράτος στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου του Γκέτεμποργκ του 1999, που ορίζει το ανώτατο όριο για τις νορβηγικές εκπομπές SO₂ σε 22 000 τόνους το 2010. Η νορβηγική κυβέρνηση εξήγησε ότι, για να επιτευχθεί αυτό το όριο εκπομπών, οι νορβηγικές εκπομπές SO₂ πρέπει να μειωθούν κατά 7 000 τόνους. Οι υπολογισμοί της νορβηγικής αρχής ελέγχου της ρύπανσης έδειξαν ότι η μείωση αυτή έχει επιτευχθεί κατά το βέλτιστο τρόπο από τη μεταποιητική βιομηχανία. Για το σκοπό αυτό, στις 19 Σεπτεμβρίου 2001, υπογράφηκε κοινή δήλωση προθέσεων μεταξύ του υπουργού περιβάλλοντος και της ομοσπονδίας νορβηγικών μεταποιητικών βιομηχανιών (PIL), εξ ονόματος επιχειρήσεων στους ακόλουθους τομείς: διυλιστήρια πετρελαίου, χημικά/κεραμικά υλικά, τσιμέντο, σιδηροκράματα και αλουμίνιο.

Η νορβηγική κυβέρνηση ανέφερε ότι στον περιβαλλοντικό τομέα υπάρχουν διάφορα είδη μέσων ή μέτρων που πρέπει να εξεταστούν προκειμένου να επιλεγεί το πλέον αποτελεσματικό για την επίτευξη του καθορισθέντος στόχου, όπου η επιβολή φόρου είναι ένα από αυτά. Στην πρόταση της κυβέρνησης αριθ. 54 (1997-1998), εξετάστηκαν ορισμένα μέτρα προκειμένου να μειωθούν οι συνολικές εκπομπές SO₂ και επιλέχθηκε η εφαρμογή φόρου για τη χρήση άνθρακα και κωκ με μειωμένο συντελεστή. Ωστόσο, μελέτη που δημοσίευσε η νορβηγική αρχή ελέγχου της ρύπανσης έδειξε ότι, με αυτό το μειωμένο συντελεστή, επιτυγχάνεται μόνον αμελητέα μείωση των εκπομπών. Ως εκ τούτου, ο φόρος καταργήθηκε και θεσπίστηκαν άλλα μέτρα, όπως η συμφωνία προθέσεων που συνήφθη με την PIL.

(¹) Η Αρχή σημειώνει ότι ο συγκεκριμένος κανονισμός δεν της υποβλήθηκε.

Βάσει της συμφωνίας προθέσεων, η ομοσπονδία νορβηγικών μεταποιητικών βιομηχανιών δηλώνει εξ ονόματος των εταιρειών που απαριθμούνται σε παράρτημα της συμφωνίας ⁽¹⁾, ότι θα αναπτύξουν τεχνολογία και θα κατασκευάσουν εγκαταστάσεις καθαρισμού που θα μειώσουν τις εκπομπές SO₂ της Νορβηγίας τουλάχιστον κατά 5 000 τόνους. Επιπλέον, η PIL θα διατυπώσει συγκεκριμένες προτάσεις σχετικά με τον τρόπο επίτευξης μιας τέτοιας μείωσης των εκπομπών και παράλληλα θα υποβάλει προτάσεις σχετικά με τον τρόπο επίτευξης συνολικής μείωσης κατά 7 000 τόνους.

Η συμφωνία ορίζει επίσης ότι οι εκπομπές από μεμονωμένες δραστηριότητες θα ρυθμίζονται από τη νορβηγική αρχή ελέγχου της ρύπανσης (SFT) μέσω χορήγησης αδειών σύμφωνα με το διάταγμα περί ελέγχου της ρύπανσης σε συνδυασμό με την εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας για τον ολοκληρωμένο έλεγχο της ρύπανσης (η οδηγία IPPC) για την υφιστάμενη βιομηχανία που πρέπει να καταστούν λειτουργικές, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας, έως τις 30 Οκτωβρίου 2007. Στο βαθμό που το επιτρέπει το διάταγμα περί ελέγχου της ρύπανσης, οι αρμόδιες για την προστασία του περιβάλλοντος αρχές προτίθενται να σχεδιάσουν την έκδοση αδειών κατά τρόπο που η βιομηχανία να έχει τη δυνατότητα να ικανοποιεί τις απαιτήσεις μείωσης μέσω της συνεργασίας για τη λήψη κοινών μέτρων για μείωση των εκπομπών σε περιπτώσεις που ο κλάδος το βρίσκει πιο αποτελεσματικό. Οι άδειες εκπομπής θα παρέχουν επίσης κανόνες σχετικά με τους λεπτομερέστερους όρους κοινής εφαρμογής, μεταξύ άλλων ότι πληρούνται οι απαιτήσεις της οδηγίας IPPC για τη χρησιμοποίηση της ΒΔΤ ⁽²⁾ στις μεμονωμένες εγκαταστάσεις. Επιπλέον, οι άδειες εκπομπής πρέπει να είναι διατυπωμένες σύμφωνα με τις απαιτήσεις για τις εναλλακτικές μεθόδους φορολογικών διευκολύνσεων που περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες γραμμές της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ όσον αφορά την περιβαλλοντική στήριξη.

Σύμφωνα με τη συμφωνία προθέσεων, η PIL πρέπει να υποβάλει προτάσεις μεθοδολογίας για τον υπολογισμό/μέτρηση των εκπομπών SO₂ από μεμονωμένες εταιρείες έως τον Ιούνιο του 2002.

Η νορβηγική κυβέρνηση δήλωσε ότι προτίθετο, σύμφωνα με το διάταγμα περί ελέγχου της ρύπανσης, να καταστήσει τον κανονισμό το βασικό εργαλείο για τη μείωση των εκπομπών SO₂ από βιομηχανικές διεργασίες έως τη λήξη της προθεσμίας λήψης μέτρων για μείωση των εκπομπών, το αργότερο έως το 2010. Τοιούτοτρόπως, οι νομικά δεσμευτικές υποχρεώσεις θα περιλαμβάνονται στις άδειες των εταιρειών. Ομοίως, η κυβέρνηση ανέλαβε να υποβάλει πρόταση στο νορβηγικό κοινοβούλιο σχετικά με κατάργηση του φόρου εκπομπών SO₂ από τη χρήση άνθρακα και κωκ και από τα διυλιστήρια από την 1η Ιανουαρίου 2002.

Τέλος αναφέρεται ότι η συμφωνία με την PIL πρέπει να θεωρηθεί ως συμφωνία προθέσεων που δεν δεσμεύει νομικά τα μέρη. Οι νορβηγικές αρχές υποστηρίζουν επίσης ότι η συγκεκριμένη συμφωνία είναι σύμφωνη με τις κατευθυντήριες αρχές της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ όσον αφορά την περιβαλλοντική στήριξη.

Με σκοπό την εφαρμογή της συμφωνίας προθέσεων, η PIL δημιούργησε το λεγόμενο περιβαλλοντικό ταμείο μεταποιητικών βιομηχανιών. Το ταμείο είναι οργανωμένο ως ανεξάρτητο ταμείο καταπιστεύματος. Κάθε μεμονωμένη συμμετέχουσα εταιρεία έχει υπογράψει μία συμφωνία εφαρμογής με το ταμείο. Το σημαντικότερο στοιχείο της εν λόγω συμφωνίας είναι ότι οι εταιρείες αναλαμβάνουν να καταβάλουν ένα ποσό στο ταμείο που αντιστοιχεί με τον παρόντα φόρο SO₂. Οι πόροι του ταμείου θα χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση εγκαταστάσεων καθαρισμού κατά προτεραιότητα ανάλογα με το κόστος, μέχρις ότου επιτευχθεί ο στόχος της συμφωνίας προθέσεων.

Βάσει των στοιχείων που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση, ο ακόλουθος πίνακας παρέχει επισκόπηση των εσόδων και των απολεσθέντων φορολογικών εσόδων ⁽³⁾ βάσει του φόρου SO₂.

Πίνακας 4: Φορολογικά έσοδα και απολεσθέντα φορολογικά έσοδα σε εκατομμύρια NOK

	1999	2000	2001	2002
Έσοδα	344	117	140	98
Απολεσθέντα φορολογικά έσοδα	540	525	540	600

⁽¹⁾ Οι τομείς που απαριθμούνται στο παράρτημα είναι: διυλιστήρια πετρελαίου, χημικά/κεραμικά υλικά, τσιμέντο, σιδηροκράματα και αλουμίνιο.

⁽²⁾ «Βέλτιστη διαθέσιμη τεχνική».

⁽³⁾ Για επεξήγηση της έννοιας των «απολεσθέντων φορολογικών εσόδων», βλέπε ανωτέρω.

Η νορβηγική κυβέρνηση παρείχε επίσης στοιχεία για τις εκπομπές SO₂ που προκλήθηκαν από τη χρήση άνθρακα και κωκ και τα διυλιστήρια πετρελαίου, καθώς και εκτιμήσεις όσον αφορά το κόστος λόγω του φόρου SO₂.

II. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης

Η Αρχή επισημαίνει ότι η παρούσα απόφαση περιορίζεται στην εκτίμηση του κατά πόσον η νορβηγική κυβέρνηση τηρούσε τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα ενδεδειγμένα μέτρα που πρότεινε η Αρχή και αποδέχθηκε η νορβηγική κυβέρνηση. Συνεπώς, η παρούσα έρευνα αφορά αποκλειστικά την εξέταση του συμβιβασμού με τις διατάξεις του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας ΕΟΧ σε συνδυασμό με τις νέες περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές των καθεστώτων ενίσχυσης που καλύπτουν την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2002.

Η παρούσα έρευνα καλύπτει αποκλειστικά μέτρα ενισχύσεων υπό μορφή απαλλαγών από το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας, παρεκκλίσεων από το φόρο CO₂ καθώς και μέσω της μερικής κατάργησης του φόρου SO₂. Όσον αφορά άλλα μέτρα που κοινοποιήθηκαν από τη νορβηγική κυβέρνηση με επιστολή με ημερομηνία 31 Ιανουαρίου 2002, η Αρχή επιφυλάσσεται του δικαιώματος να εκτιμήσει αυτά τα μέτρα σε μεταγενέστερο στάδιο.

Κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ

Η νορβηγική κυβέρνηση, σε επιστολή με ημερομηνία 15 Μαΐου 2002, ισχυρίζεται ότι, αντίθετα προς τις απόψεις που εκφράζονται στην επιστολή με ημερομηνία 31 Ιανουαρίου 2002, ορισμένα από τα εν λόγω μέτρα μπορούν να θεωρηθούν ως ευρισκόμενα εκτός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ. Η Αρχή κλήθηκε να επανεξετάσει τα μέτρα αυτά με βάση την ερμηνεία της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης όσον αφορά τους περιβαλλοντικούς φόρους που έδωσε η νορβηγική κυβέρνηση.

Η νορβηγική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι από την πρακτική της Επιτροπής⁽¹⁾ και τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου⁽²⁾ προκύπτει ότι είναι στη διακριτική ευχέρεια του κράτους του ΕΟΧ να αποφασίσει ποια προϊόντα υπόκεινται σε φόρο και ποια συγκεκριμένη χρήση ορισμένων προϊόντων πρέπει να υπόκειται σε φόρο. Η νορβηγική κυβέρνηση εκφράζει την άποψη ότι μέτρα που περιορίζονται σε συγκεκριμένο παράγοντα εισροής ή συγκεκριμένη χρήση ορισμένων προϊόντων, η συγκεκριμένη συμπεριφορά, είναι γενικού χαρακτήρα. Τέτοιου είδους μέτρα δεν παρέχουν ευνοϊκή μεταχείριση σε ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένους κλάδους παραγωγής. Όσον αφορά πιθανή αιτιολόγηση των μέτρων, υπό το πρίσμα των στόχων που επιδιώκουν τα εν λόγω μέτρα, η νορβηγική κυβέρνηση παραπέμπει στη νομολογία και την πρόταση της Επιτροπής για οδηγία του Συμβουλίου σχετικά με αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου για τη φορολογία ενεργειακών προϊόντων, που απεικονίζουν τις περιστάσεις υπό τις οποίες η ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση θεωρήθηκε στην ουσία ως αιτιολογημένη από τη φύση και το γενικό καθεστώς του υπό εξέταση φορολογικού συστήματος⁽³⁾.

(¹) Από την άποψη αυτή, η νορβηγική κυβέρνηση παραπέμπει, ιδίως, στην απόφαση της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 2002, όσον αφορά την απαλλαγή διπλής χρήσης από το φόρο για τις κλιματικές μεταβολές στο Ηνωμένο Βασίλειο (κρατική ενίσχυση C 18/2001 και C 19/2001) καθώς και στην απόφαση της Επιτροπής όσον αφορά τη μεταρρύθμιση στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας στη Δανία (κρατική ενίσχυση 416/99).

(²) Από την άποψη αυτή, η νορβηγική κυβέρνηση παραπέμπει στις ακόλουθες υποθέσεις: απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 2ας Ιουλίου 1974, υπόθεση 173/73, Ιταλία κατά Επιτροπής [1974] Συλλογή 709, απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 2ας Φεβρουαρίου 1988, συνεκδικασθείσες υποθέσεις 67, 68 και 70/85, van der Kooy κατά Επιτροπής [1988] Συλλογή 219, απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 17ης Ιουνίου 1999, υπόθεση C-75/97, Βέλγιο κατά Επιτροπής (Maribel bis/ter) [1999] Συλλογή I-3671 και απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 8ης Νοεμβρίου 2001, υπόθεση C-143/99, Adria Wien Pipeline.

(³) Εκτός από την προαναφερόμενη νομολογία, η νορβηγική κυβέρνηση αναφέρει την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 22ας Νοεμβρίου 2001, υπόθεση C-53/00, Ferring.

Δυνάμει του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οιαδήποτε μορφή από τα κράτη μέλη της ΕΚ, τα κράτη μέλη της ΕΖΕΣ ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής, είναι ασυμβίβαστες με τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των συμβαλλομένων μερών συναλλαγές».

Οι κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ καλύπτουν «... μέτρα που, υπό διάφορους μορφές, μετριάζουν τις επιβαρύνσεις που συνήθως περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό μιας επιχείρησης και που, χωρίς συνεπώς να συνιστούν επιδοτήσεις υπό την αυστηρή έννοια του όρου, είναι παρεμφερούς χαρακτήρα και έχουν τις ίδιες επιπτώσεις ...» ⁽¹⁾.

Συνεπώς, ένα σύστημα βάσει του οποίου οι δημόσιες αρχές χορηγούν σε ορισμένες επιχειρήσεις φορολογικές απαλλαγές πράγμα που συνεπάγεται ελάφρυνση μέρους του κόστους και τους παρέχει οικονομικά οφέλη που βελτιώνουν την ανταγωνιστική θέση τους συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, εφόσον η ενίσχυση δύναται να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών συναλλαγές και να νοθεύσει τον ανταγωνισμό.

Η θέσπιση περιβαλλοντικών φόρων δεν εξετάζεται καθ'αυτή από το άρθρο 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ, στο βαθμό που υπάρχουν γενικά μέτρα που δεν παρέχουν ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένων εταιρειών ή βιομηχανικών τομέων ⁽²⁾. Απαλλαγές από ένα γενικό φόρο εμπίπτουν, ωστόσο, στο πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης διάταξης, εφόσον είναι στοχοθετημένες σε ορισμένες εταιρείες ή βιομηχανικούς τομείς, και χωρίς αυτές οι απαλλαγές να αιτιολογούνται από τη φύση ή το γενικό καθεστώς του εν λόγω φορολογικού συστήματος ⁽³⁾.

Ως πρώτο βήμα, και κατά την εκτίμηση του κατά πόσον ένα μέτρο είναι στοχοθετημένο σε ορισμένες εταιρείες ή βιομηχανικούς τομείς, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τόσο οι νομικές διατάξεις που διέπουν το φορολογικό μέτρο όσο και οι επιπτώσεις του ⁽⁴⁾. Συνεπώς, ένα μέτρο δύναται να είναι επιλεκτικό εάν οι νομικές διατάξεις περιορίζουν σαφώς τα φορολογικά οφέλη σε ορισμένους βιομηχανικούς τομείς. Ελλείψει σαφών διατάξεων, το μέτρο δύναται να παραμένει επιλεκτικό εάν η εφαρμογή ορισμένων κριτηρίων που αναφέρονται στις φορολογικές διατάξεις ή ο ορισμός του πεδίου εφαρμογής των εν λόγω φορολογικών μέτρων οδηγεί απλώς σε ορισμένους, σαφώς ευπροσδιόριστους, βιομηχανικούς τομείς που επωφελούνται στην πραγματικότητα από ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση.

Η εκτίμηση του κατά πόσον ορισμένα μέτρα συνιστούν απαλλαγές ή παρεκκλίσεις από ένα γενικό κανόνα/κοινό σύστημα έχει, ως σημείο εκκίνησης, τη δομή δεδομένου φορολογικού μέτρου: βάσει των νομικών διατάξεων που διέπουν τα εν λόγω φορολογικά μέτρα, πρέπει να καθοριστεί κατά πόσον υπάρχουν γενικοί κανόνες βάσει των οποίων χορηγούνται οι απαλλαγές ⁽⁵⁾. Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι η ονομασία των εν λόγω μέτρων δεν είναι αποφασιστική ⁽⁶⁾. Για το χαρακτηρισμό ως παρεκκλίση δεν είναι καθοριστικό το κατά πόσον ένα ειδικό μέτρο έχει σχεδιαστεί ως απαλλαγή ή ως περιορισμός του πεδίου εφαρμογής του μέτρου. Αυτό που πρέπει να εκτιμηθεί είναι κατά πόσον το υπό εξέταση μέτρο συνιστά παρέκκλιση, δυνάμει της πραγματικής φύσης του, από το γενικό σύστημα εντός του οποίου τίθεται ⁽⁷⁾. Η εκτίμηση πρέπει να βασίζεται στους στόχους που επιδιώκουν τα υπό εξέταση μέτρα.

⁽¹⁾ Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 17ης Ιουνίου 1999, υπόθεση C-75/97, Βέλγιο κατά Επιτροπής, (Maribel bis/ter) [1999] Συλλογή I-3671, παράγραφος 23.

⁽²⁾ Βλέπε το σημείο 17B.3.1. παράγραφος 1 του κεφαλαίου 17B των κατευθυντήριων γραμμών της Αρχής για τις κρατικές ενισχύσεις σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις σε μέτρα για την άμεση φορολογία των επιχειρήσεων.

⁽³⁾ Βλέπε το σημείο 17B.3.1. παράγραφος 4 του κεφαλαίου 17B των κατευθυντήριων γραμμών της Αρχής για τις κρατικές ενισχύσεις. Βλέπε επίσης την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 2ας Ιουλίου 1974, υπόθεση 173/73, Ιταλία κατά Επιτροπής, [1974] Συλλογή 709, παράγραφος 15.

⁽⁴⁾ Από την άποψη αυτή, πρέπει να επισημανθεί ότι το άρθρο 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ «... δεν προβαίνει σε διάκριση μεταξύ μέτρων κρατικής παρέμβασης με αναφορά στις αιτίες ή τους στόχους τους, αλλά τα ορίζει σε σχέση με τις επιπτώσεις τους», «Maribel bis/ter», παράγραφος 25. Βλέπε επίσης απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 29ης Φεβρουαρίου 1996, υπόθεση C-56/93, Βέλγιο κατά Επιτροπής [1996] Συλλογή I-723, παράγραφος 79.

⁽⁵⁾ Βλέπε το σημείο 17B.3.1. παράγραφος 4 του κεφαλαίου 17B των κατευθυντήριων γραμμών της Αρχής για τις κρατικές ενισχύσεις.

⁽⁶⁾ Βλέπε τη γνώμη του γενικού εισαγγελέα Ruiz-Jarabo Colomer της 17ης Σεπτεμβρίου 1998, υπόθεση C-6/97, Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής [1999] Συλλογή I-2981, παράγραφος 27 υποσημείωση 17: «Αυτό που έχει σημασία δεν είναι η τυπική ονομασία του μέτρου (απαλλαγή, μείωση, πριμοδότηση, έκπτωση, ελάφρυνση κ.λπ.) αλλά η φύση του ως φορολογικής διάταξης που δημιουργεί μια εξαιρετική κατάσταση υπέρ ενός ή περισσότερων φορολογητέων προσώπων».

⁽⁷⁾ Βλέπε τη γνώμη του γενικού εισαγγελέα Darmon της 17ης Μαρτίου 1992, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-72 και 73/91 [1993] Συλλογή I-887, παράγραφος 50.

Η Αρχή υπενθυμίζει ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποφάνθηκε στην υπόθεση *Adria Wien* ότι, κατά την εκτίμηση του κατά πόσον εφαρμόζονται οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, «το μόνο ζήτημα που πρέπει να αποφασηθεί είναι κατά πόσον, βάσει συγκεκριμένου προβλεπόμενου από το νόμο καθεστώτος, ένα κρατικό μέτρο ευνοεί ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένους κλάδους παραγωγής κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης σε σύγκριση με άλλες επιχειρήσεις που βρίσκονται σε συγκρίσιμη νομική και πραγματική κατάσταση υπό το πρίσμα του στόχου που επιδιώκει το εν λόγω μέτρο»⁽¹⁾.

Ως δεύτερο βήμα, πρέπει να εξακριβωθεί κατά πόσον υπάρχει αιτιολόγηση για τη συγκεκριμένη απαλλαγή βάσει της φύσης ή του γενικού καθεστώτος αυτού του συστήματος⁽²⁾. Κατά την εκτίμηση πιθανής αιτιολόγησης όσον αφορά περιβαλλοντικά φορολογικά μέτρα, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις πτυχές της περιβαλλοντικής πολιτικής στις οποίες βασίζεται η υπό εξέταση εθνική νομοθεσία και πρέπει να εξετάζεται κατά πόσο, λαμβανομένων υπόψη αυτών των πτυχών, αιτιολογείται μία διαφορετική μεταχείριση των οικονομικών παραγόντων ή κατά πόσον επιχειρήσεις/τομείς που επωφελούνται από τα φορολογικά πλεονεκτήματα συμβάλλουν επίσης στις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις τις οποίες ο εν λόγω φόρος αποσκοπεί να αμβλύνει⁽³⁾.

Τέλος, η Αρχή επισημαίνει ότι, κατ' αρχήν, το ενδιαφερόμενο κράτος της ΕΖΕΣ οφείλει να σχεδιάσει τα περιβαλλοντικά φορολογικά συστήματα που θεωρεί ενδεδειγμένα. Το στοιχείο αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία του κράτους της ΕΖΕΣ να αποφασίσει ποια προϊόντα και δραστηριότητες πρέπει να συμπεριληφθούν στο πεδίο εφαρμογής ενός ειδικού περιβαλλοντικού φορολογικού συστήματος. Ωστόσο, ασκώντας την ελευθερία του όσον αφορά τον καθορισμό του εθνικού συστήματος περιβαλλοντικών φόρων, το συγκεκριμένο κράτος της ΕΖΕΣ πρέπει να εξασφαλίσει ότι, προκειμένου να μην υπάρχει αντίθεση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις του ΕΟΧ, μέτρα που ωφελούν ορισμένους βιομηχανικούς τομείς είναι σύμφωνα με τους περιβαλλοντικούς στόχους στους οποίους βασίζονται τα εν λόγω φορολογικά μέτρα. Η ενδιαφερόμενη κυβέρνηση οφείλει να προσκομίσει στοιχεία που θα επιτρέψουν στην Αρχή να ελέγξει κατά πόσον τα ληφθέντα εθνικά φορολογικά μέτρα μπορούν να θεωρηθούν ως εφαρμογή των στόχων που ενυπάρχουν στο εν λόγω φορολογικό σύστημα.

Στο πλαίσιο αυτό η Αρχή προέβη σε εκτίμηση των διάφορων φορολογικών μέτρων.

Φόρος ηλεκτρικής ενέργειας

Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, από την 1η Ιανουαρίου 2001, το εν λόγω προτιμσιακό φορολογικό μέτρο δεν μπορεί να θεωρηθεί απαλλαγή από το σύστημα φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας για συγκεκριμένο τομέα της οικονομίας (μεταποίηση και εξορυκτικός τομέας), σε αντίθεση π.χ. με τον τομέα των υπηρεσιών. Ο φόρος πρέπει να θεωρηθεί ως φόρος του οποίου το πεδίο εφαρμογής περιορίζεται στην κάλυψη της συνολικής χρήσης ηλεκτρικής ενέργειας εκτός της ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιείται για την παραγωγή.

Η νορβηγική κυβέρνηση εξέφρασε την άποψη ότι η διάκριση που εξαρτάται από τη συγκεκριμένη χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας σε αντίθεση με τη διάκριση σύμφωνα με συγκεκριμένους βιομηχανικούς τομείς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά ενίσχυση.

Βάσει των σχετικών κανόνων, όπως θεσπίζονται στον κανονισμό για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης (κεφάλαιο 3) που περιγράφεται ανωτέρω, η Αρχή εκφράζει την άποψη ότι το σύστημα που διέπει το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας είναι σήμερα σχεδιασμένο κατά τρόπο που ο γενικός κανόνας είναι ότι το σύνολο της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας υπόκειται σε φορολογία. Το επιχείρημα της νορβηγικής κυβέρνησης ότι ο γενικός κανόνας στον οποίο βασίζεται το ισχύον σύστημα φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας είναι ότι μόνον η ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιείται για σκοπούς εκτός των διαδικασιών παραγωγής υπόκειται σε φορολογία δεν φαίνεται να υποστηρίζεται από τους προαναφερόμενους σχετικούς κανόνες. Οι κανόνες αυτοί ορίζουν σαφώς ότι ορισμένες βιομηχανίες, που καθορίζονται με αναφορά στην κατάταξή τους από την κεντρική στατιστική υπηρεσία της Νορβηγίας, απαλλάσσονται από το φόρο. Αυτός ο ορισμός του πεδίου απαλλαγής οδηγεί σε ορισμένους βιομηχανικούς τομείς που δεν επωφελούνται από την απαλλαγή καιτοι μπορεί να μην αποκλείεται ότι και εντός αυτών των τομέων η ηλεκτρική ενέργεια χρησιμοποιείται για διαδικασίες παραγωγής.

Από τη σχετική νομολογία προκύπτει σαφώς ότι οι απαλλαγές που ορίζονται με αναφορά σε συγκεκριμένους τομείς πρέπει να θεωρούνται ως επιλεκτικά μέτρα που δεν μπορούν, κατ' αρχήν, να αιτιολογούνται από τη φύση ή τη λογική του εν λόγω φορολογικού συστήματος⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 8ης Νοεμβρίου 2001, υπόθεση C-143/99, *Adria Wien Pipeline* [2001] Συλλογή I-8365, παράγραφος 41.

⁽²⁾ Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 2ας Ιουλίου 1974, *Ιταλία κατά Επιτροπής*, υπόθεση 173/73 [1974] Συλλογή 709, παράγραφος 15.

⁽³⁾ Βλέπε την απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Νοεμβρίου 2001, υπόθεση C-53/00, *Ferring SA κατά Agencecentrale des organismesdesécurité sociale (ACOSS)* [2001] Συλλογή I-9067, παράγραφοι 17 έως 22.

⁽⁴⁾ Στην απόφαση *Adria Wien*, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι «... οποιαδήποτε αιτιολόγηση για τη χορήγηση πλεονεκτημάτων σε επιχειρήσεις των οποίων η δραστηριότητα συνίσταται κυρίως στην παραγωγή δεν πρέπει να αναζητείται στη φύση ή στο γενικό καθεστώς του συστήματος φορολογίας ...», παράγραφος 49. Επιπλέον, στην υπόθεση *Maribel*, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι «ο περιορισμός των αυξημένων μειώσεων σε ορισμένους τομείς κατέστησε αυτά τα μέτρα μείωσης επιλεκτικά, έτσι ώστε πληρούσαν τον όρο των ειδικών χαρακτηριστικών ...», παράγραφοι 28 έως 31.

Επιπλέον, η Αρχή δεν είναι πεπεισμένη ότι οι απαλλαγές απεικονίζουν την επιλογή της νορβηγικής κυβέρνησης να επιβάλει φόρο μόνο σε ορισμένες κατηγορίες κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Όπως αναφέρει η ίδια η νορβηγική κυβέρνηση (βλέπε την επιστολή με ημερομηνία 31 Ιανουαρίου 2002), οι απαλλαγές για διάφορους βιομηχανικούς κλάδους εισήχθησαν προκειμένου να αντισταθμιστούν απώλειες ανταγωνιστικότητας. Η Αρχή σημειώνει επίσης ότι η νορβηγική κυβέρνηση δεν έχει εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο ο περιορισμός της απαλλαγής βάσει του οποίου η ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιείται σε κτίρια διοίκησης υπόκειται στο φόρο διασφαλίζει πράγματι ότι μόνον η ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιείται για διαδικασίες παραγωγής επωφελείται από τη φορολογική απαλλαγή. Από την άποψη αυτή, η Αρχή σημειώνει ειδικότερα ότι η νορβηγική κυβέρνηση δεν έχει δώσει κανέναν ορισμό του τι θεωρεί ως διαδικασίες παραγωγής και τι ως διοικητικούς σκοπούς. Επιπλέον, η Αρχή έχει αμφιβολίες κατά πόσον θα ήταν σύμφωνο με τους στόχους που επιδιώκει κατ' ουσία ο φόρος ηλεκτρικής ενέργειας, συγκεκριμένα τη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, την εξαίρεση της χρήσης ηλεκτρικής ενέργειας για ορισμένους σκοπούς όπως η χρήση ηλεκτρικής ενέργειας για διαδικασίες παραγωγής σε αντίθεση με άλλες χρήσεις.

Τέλος, είναι σαφές από τη νομολογία ότι η διαφοροποιημένη σε περιφερειακή βάση εφαρμογή φορολογικών μέτρων συνιστά επιλεκτικό μέτρο που εξετάζεται από το άρθρο 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ (¹).

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εκτιμήσεων, και βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της η Αρχή, η τελευταία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι απαλλαγές από το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας για ορισμένους βιομηχανικούς κλάδους και περιοχές, που καθορίζονται στην παράγραφο 3.12.4 του κεφαλαίου 3 του κανονισμού για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, θα μπορούσαν να συνιστούν επιλεκτικό μέτρο πράγμα που φαίνεται να παρεκκλίνει από το γενικό σύστημα φορολογίας της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι παρεκκλίσεις αυτές συνεπάγονται οικονομικό όφελος για τις επιχειρήσεις που καλύπτονται από τις απαλλαγές, εφόσον οι εταιρείες ελαφρύνονται από επιβαρύνσεις που καλύπτονται συνήθως από τους προϋπολογισμούς τους. Το πλεονέκτημα αυτό χορηγείται μέσω κρατικών πόρων ενώ το κράτος υφίσταται απώλεια κρατικών εσόδων. Βάσει των στοιχείων που προσκόμισαν οι νορβηγικές αρχές, η απώλεια φορολογικών εσόδων λόγω των τομεακών και περιφερειακών απαλλαγών για το 2002 εκτιμήθηκε σε 4 605 εκατομμύρια και 160 εκατομμύρια NOK, αντιστοίχως (²). Οι δικαιούχοι εταιρείες ασκούν οικονομική δραστηριότητα σε αγορές στις οποίες υπάρχουν ή θα μπορούσαν να υπάρχουν συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών ή στις οποίες θα επιθυμούσαν να εγκατασταθούν εταιρείες από άλλες χώρες του ΕΟΧ. Ως εκ τούτου, οι απαλλαγές νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό και μπορούν να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

Συνεπώς, οι παρεκκλίσεις από το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας για ορισμένους βιομηχανικούς κλάδους και περιοχές μπορούν να θεωρηθούν ότι συνιστούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Φόρος CO₂

Παρέκλιση για τον άνθρακα και το κωκ που χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες ή αναπαραγωγικά μέσα

Η νορβηγική κυβέρνηση εξέφρασε την άποψη ότι οι παρεκκλίσεις από το φόρο CO₂ για τον άνθρακα και το κωκ που χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες και για τον άνθρακα και το κωκ που χρησιμοποιούνται ως αναπαραγωγικά μέσα μπορεί να εμπίπτουν εκτός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Η νορβηγική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι αμφότερες οι παρεκκλίσεις καθορίστηκαν από συγκεκριμένη χρήση των εν λόγω προϊόντων και όχι ως απαλλαγή/μείωση για ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένους κλάδους παραγωγής. Η παρέκκλιση αυτή ήταν ανοικτή για όλες τις επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν άνθρακα και κωκ για το σκοπό αυτό. Σε μια τέτοια κατάσταση, η νορβηγική κυβέρνηση εξέφρασε την άποψη ότι η φορολογική απαλλαγή για ορισμένες χρήσεις των προϊόντων θα μπορούσε να θεωρηθεί ως επιλεκτική σε περίπτωση που ορισμένες επιχειρήσεις δεν επωφελούνταν από τη φορολογική απαλλαγή ακόμα και αν χρησιμοποιούσαν επίσης τα προϊόντα για τους σκοπούς που περιγράφονται στη ρήτρα απαλλαγής.

Εναλλακτικά, η νορβηγική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι τουλάχιστον η παρέκκλιση για τη χρήση άνθρακα και κωκ ως πρώτων υλών μπορεί να αιτιολογηθεί από την ακολουθούμενη βασική αρχή.

(¹) Απόφαση του Δικαστηρίου της ΕΖΕΣ της 20ής Ιουλίου 1999 όσον αφορά το διαφοροποιημένο σε περιφερειακή βάση φόρο κοινωνικής ασφάλισης που ισχύει στη Νορβηγία, υπόθεση E-6/98, κυβέρνηση της Νορβηγίας κατά Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ[1999] Έκθεση του Δικαστηρίου της ΕΖΕΣ, σ. 74.

(²) Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, τα στοιχεία αυτά προέρχονται από το Budsjettnstilling S. αριθμός 1 (2001-2002).

Η νορβηγική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ο στόχος του φόρου CO₂ ήταν η μείωση των εκπομπών CO₂. Ο φόρος επιβλήθηκε σε προϊόντα ορυκτελαίου που χρησιμοποιούνται για ενεργειακούς σκοπούς. Στο βαθμό που ορισμένες χρήσεις προϊόντων ορυκτελαίου εξαιρουμένων των χρήσεων για ενεργειακούς σκοπούς δεν οδηγούν σε εκπομπές CO₂, οι απαλλαγές/επιστροφές μπορούν να θεωρηθούν ως αιτιολογημένες από τη λογική του εν λόγω μέτρου.

Από την άποψη αυτή, η νορβηγική κυβέρνηση αναφέρει ότι η μεταποίηση άνθρακα και κωκ στο τελικό προϊόν προκαλεί αμελητέες ή και καθόλου εκπομπές CO₂. Αυτό οφείλεται σαφώς είτε στη χαμηλή θερμοκρασία (4 500 °C) είτε στην έλλειψη οξυγόνου στη συγκεκριμένη διεργασία. Δεδομένου ότι σκοπός του φόρου είναι να στοχοθετηθούν οι εκπομπές CO₂, η παρέκκλιση για τη χρήση άνθρακα και κωκ ως πρώτων υλών αιτιολογείται, κατά την άποψη της νορβηγικής κυβέρνησης, από το βασικό επιδιωκόμενο στόχο.

Κατά την άποψη της νορβηγικής κυβέρνησης, ο βασικός στόχος για την επιβολή φόρου στη χρήση άνθρακα και κωκ ήταν εν μέρει η μείωση της χρήσης αυτών των προϊόντων για ενεργειακούς σκοπούς, και εν μέρει η αποφυγή του κινδύνου μετατροπής από τη χρήση ορυκτελαίων, που ήδη υπόκεινται σε φόρο, στη χρήση των μη υποκείμενων σε φόρο άνθρακα και κωκ. Λαμβάνοντας υπόψη αυτούς τους στόχους, η νορβηγική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η παρέκκλιση για τη χρήση άνθρακα και κωκ ως πρώτων υλών και αναπαραγωγικών μέσων, που δεν χρησιμοποιούνται για ενεργειακούς σκοπούς, θα μπορούσε να θεωρηθεί αιτιολογημένη. Επιπλέον, η νορβηγική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι καθώς δεν γνωρίζει άλλα εναλλακτικά προϊόντα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη συγκεκριμένη διαδικασία, αμφότερες οι παρεκκλίσεις μπορεί να θεωρηθούν αιτιολογημένες επίσης για τους ίδιους λόγους.

Η Αρχή παρατηρεί ότι η δυνατότητα επιστροφής για τον άνθρακα και το κωκ που χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες καθώς και η απαλλαγή για τον άνθρακα και το κωκ που χρησιμοποιούνται ως αναπαραγωγικά μέσα δεν καθορίζονται σε σχέση με ένα συγκεκριμένο βιομηχανικό τομέα. Ωστόσο, φαίνεται ότι ο άνθρακας και το κωκ χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για ειδικούς σκοπούς συγκεκριμένων βιομηχανικών κλάδων. Συνεπώς, οι απαλλαγές που περιορίζονται σε αυτούς τους σκοπούς ωφελούν κατ' ανάγκη μόνο αυτές τις βιομηχανίες. Επιπλέον, η Αρχή παρατηρεί ότι η νορβηγική κυβέρνηση φαίνεται να θεωρεί αυτές τις απαλλαγές ως στοχοθετημένες σε ειδικούς βιομηχανικούς κλάδους, συγκεκριμένα στην παραγωγή καρβιδίων, σιδηροκραμάτων και πρωτογενούς αλουμινίου και μαγνησίου και αναφέρει ότι οι βιομηχανίες αυτές δεν θα ήσαν βιώσιμες χωρίς την απαλλαγή⁽¹⁾.

Η Αρχή δεν αποκλείει στο παρόν στάδιο ότι ορισμένες απαλλαγές/μειώσεις μπορούν να θεωρηθούν ως αιτιολογημένες σε περιπτώσεις που αποδεικνύεται ότι ορισμένες χρήσεις του εν λόγω φορολογητέου προϊόντος δεν συμβάλλουν στις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις τις οποίες ο εν λόγω φόρος αποσκοπεί να αμβλύνει.

Η Αρχή σημειώνει, ωστόσο, ότι η νορβηγική κυβέρνηση δεν προσκόμισε επαληθεύσιμα στοιχεία σχετικά με τις εκπομπές CO₂ από τη χρήση άνθρακα και κωκ ως πρώτων υλών στους διάφορους βιομηχανικούς κλάδους που καλύπτονται από την απαλλαγή. Επιπλέον, η νορβηγική κυβέρνηση δεν εξήγησε τον τρόπο με τον οποίο ο μηχανισμός επιστροφής που θεσπίζεται βάσει της παραγράφου 3.6.3 σημείο 1 του κεφαλαίου 3 του κανονισμού για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης εφαρμόζεται στην πράξη. Συνεπώς, η Αρχή δεν ήταν σε θέση να διαπιστώσει κατά πόσον η απαλλαγή εφαρμόζεται με τρόπο που θα την περιόριζε σε διεργασίες που δεν προκαλούν εκπομπές CO₂.

Όσον αφορά τις απαλλαγές από το φόρο CO₂ για άνθρακα και κωκ που χρησιμοποιούνται ως αναπαραγωγικά μέσα (βλέπε την παράγραφο 3.6.4 του κεφαλαίου 3 του κανονισμού για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης), η Αρχή σημειώνει ότι, σύμφωνα με τις επεξηγηματικές σημειώσεις που εξέδωσε η διεύθυνση τελωνείων και ειδικών φόρων κατανάλωσης, η χρήση άνθρακα και κωκ ως απαραίτητων μερών της χημικής διεργασίας συνεπάγεται εκπομπές CO₂ σε παρεμφερές επίπεδο συγκριτικά προς εκπομπές από τη χρήση άνθρακα και κωκ για ενεργειακούς σκοπούς. Συνεπώς, η απαλλαγή φαίνεται να είναι σε αντίφαση με τους στόχους του φόρου CO₂, συγκεκριμένα την επιβολή φόρου σε προϊόντα που προκαλούν εκπομπές CO₂. Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, ο λόγος για την απαλλαγή ήταν ότι δεν υπήρχαν εναλλακτικές ύλες για τέτοιες διεργασίες εκτός του άνθρακα και του κωκ.

Από την άποψη αυτή, η Αρχή σημειώνει ότι η νορβηγική κυβέρνηση δεν προσκόμισε περαιτέρω στοιχεία που θα επέτρεπαν στην Αρχή να ελέγξει κατά πόσον οι συγκεκριμένοι βιομηχανικοί κλάδοι που επωφελούνται από την απαλλαγή βρίσκονται σήμερα σε μία κατάσταση όπου θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι δεν υπήρχαν εναλλακτικές ύλες για τις εν λόγω βιομηχανικές διεργασίες. Επιπλέον, η νορβηγική κυβέρνηση δεν εξήγησε τους λόγους για τους οποίους έπρεπε να μην επιβληθούν, υπό τις περιστάσεις αυτές, οι φόροι CO₂.

Από τις περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές προκύπτει ότι τα μέτρα ενίσχυσης σε σχέση με περιβαλλοντικούς φόρους πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις βασικές αρχές των στόχων περιβαλλοντικής πολιτικής κατά την εκτίμηση του συμβιβασμού με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων του ΕΟΧ. Η βασική αρχή που αναφέρεται στις κατευθυντήριες αρχές είναι η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει». Ομοίως, και σύμφωνα με το άρθρο 19 των κατευθυντήριων γραμμών, «... οι ενισχύσεις δεν πρέπει πλέον να χρησιμοποιούνται για να αναπληρώνουν την εσωτερική τους δαπάνη. Προκειμένου οι περιβαλλοντικές απαιτήσεις να λαμβάνονται υπόψη μακροπρόθεσμα, οι τιμές πρέπει να αντικατοπτρίζουν με ακρίβεια τις δαπάνες και οι δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να είναι πλήρως εσωτερικευμένες».

⁽¹⁾ Η Αρχή λαμβάνει επίσης υπόψη το έγγραφο της νορβηγικής κυβέρνησης για την πολιτική για τις κλιματικές μεταβολές, όπου στον πίνακα 2 αναφέρονται «τομείς απαλασσόμενοι φόρου: ... άνθρακας και κωκ για σκοπούς μεταποίησης (βιομηχανία σιδηροκράματος, καρβιδίου και αλουμινίου)» (υπογράμμιση στο παρόν έγγραφο).

Υπό το πρίσμα των προαναφερόμενων εκτιμήσεων, η Αρχή εκφράζει αμφιβολίες κατά πόσον η επιστροφή του φόρου CO₂ για τον άνθρακα και το κωκ που χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες και η απαλλαγή για τον άνθρακα και το κωκ που χρησιμοποιούνται ως αναπαραγωγικά μέσα μπορούν να αιτιολογούνται στην ουσία από τη φύση και τη λογική του φορολογικού συστήματος. Επιπλέον, η Αρχή σημειώνει ότι η νορβηγική κυβέρνηση ανέφερε σε επιστολή με ημερομηνία 31 Ιανουαρίου 2002, ότι οι βιομηχανικοί κλάδοι που επωφελούνται από τις απαλλαγές ήσαν κλάδοι έντασης ενέργειας που ήσαν εκτεθειμένοι στο διεθνή ανταγωνισμό και δεν θα ήσαν βιώσιμοι χωρίς τις απαλλαγές. Αυτό φαίνεται να δείχνει ότι ο βασικός λόγος για τις απαλλαγές δεν είναι εγγενής του υπό εξέταση φορολογικού συστήματος.

Η απαλλαγή για τη χρήση άνθρακα και κωκ για ενεργειακούς σκοπούς στη βιομηχανία τσιμέντου και leca

Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, ο λόγος για την απαλλαγή της χρήσης άνθρακα και κωκ για ενεργειακούς σκοπούς στη βιομηχανία τσιμέντου και leca ήταν, αφενός, ότι ευρείας κλίμακας υποκατάστατα του άνθρακα και του κωκ θα ήταν ασύμφορα, και, αφετέρου, ότι ο συγκεκριμένος κλάδος ήταν εκτεθειμένος στο διεθνή ανταγωνισμό. Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, θα μπορούσε να αποδειχθεί ότι η ποσότητα του απαιτούμενου προϊόντος ενέργειας αποφασίζεται από τη διαδικασία μεταποίησης, και ότι εναλλακτική λύση είναι μόνον η υποκατάσταση και όχι η μείωση της χρήσης κωκ. Στο μέτρο που ισχύει αυτό, η νορβηγική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, όπως φαίνεται από την απόφαση της Επιτροπής για την περίπτωση διπλής χρήσης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το περιορισμένο πεδίο που έχει ένας παραγωγός να αλλάξει τον τύπο και την ποσότητα του προϊόντος ενέργειας που απαιτείται για τη διεργασία. Ωστόσο, η νορβηγική κυβέρνηση αναγνωρίζει ότι η απαλλαγή για τη βιομηχανία τσιμέντου και leca πιθανόν να απαιτούσε περαιτέρω εκτίμηση. Ως εκ τούτου, η νορβηγική κυβέρνηση ενημέρωσε την Αρχή ότι η απαλλαγή αυτή θα αποτελέσει αντικείμενο λεπτομερέστερης εκτίμησης στο πλαίσιο του κρατικού προϋπολογισμού για το 2003.

Η Αρχή σημειώνει ότι η απαλλαγή αυτή περιορίζεται σε συγκεκριμένο βιομηχανικό τομέα και είναι επίσης αντίθετη προς το γενικό κανόνα του συστήματος επιβολής φόρου CO₂ ότι δηλαδή όλες οι χρήσεις άνθρακα και κωκ για ενεργειακούς σκοπούς πρέπει να υπόκεινται σε φόρο. Η απαλλαγή είναι συνεπώς ένα μέτρο που αφορά συγκεκριμένο τομέα και δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να αιτιολογηθεί από τη φύση ή τη λογική του εν λόγω φορολογικού συστήματος. ⁽¹⁾ Από την άποψη αυτή, η Αρχή σημειώνει ότι η νορβηγική κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι μόνον η τσιμεντοβιομηχανία απαιτεί ειδική μεταχείριση υπό το πρίσμα των εικαζόμενων προβλημάτων της μη πρόσβασης σε υποκατάστατα άνθρακα και κωκ. Επιπλέον, και όπως αναφέρεται ανωτέρω ⁽²⁾, ακόμα και αν προκύψει ότι δεν υπάρχουν εναλλακτικά προϊόντα προς χρήση της τσιμεντοβιομηχανίας, αυτό δεν αιτιολογεί καθ'αυτό παρέκκλιση από τους κανόνες, στο βαθμό που μια τέτοια παρέκκλιση αντιβαίνει στους επιδιωκόμενους στόχους.

Η Αρχή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η νορβηγική κυβέρνηση δεν υπέβαλε επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι εν λόγω απαλλαγές μπορούν να θεωρηθούν ως αιτιολογημένες από τη φύση και το γενικό καθεστώς του συστήματος επιβολής φόρου CO₂.

Η Αρχή γνωρίζει την απόφαση της Επιτροπής όσον αφορά την περίπτωση διπλής χρήσης στο Ηνωμένο Βασίλειο ⁽³⁾ καθώς και την πρόταση της Επιτροπής για ένα νέο πλαίσιο φορολογίας της ενέργειας στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽⁴⁾. Η Αρχή δεν αποκλείει οι εκτιμήσεις στις οποίες βασίζεται η εκτίμηση της Επιτροπής να έχουν σημασία για τις απαλλαγές από το φόρο CO₂ στον άνθρακα και το κωκ που χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες ή αναπαραγωγικά μέσα. Ωστόσο, η Αρχή επισημαίνει ότι οι στόχοι που επιδιώκει η πρόταση της Επιτροπής για τη φορολογία της ενέργειας, και που, σύμφωνα με την Επιτροπή, αιτιολογούσαν ορισμένες απαλλαγές από το συγκεκριμένο φόρο, μπορεί να μην είναι κατ' ανάγκη οι επιδιωκόμενοι από το νορβηγικό φορολογικό σύστημα. Ωστόσο, το ζήτημα αυτό θα εκτιμηθεί στη διάρκεια της επίσημης διαδικασίας έρευνας.

⁽¹⁾ Στην απόφαση *Adria Wien*, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι «... οποιαδήποτε αιτιολόγηση για τη χορήγηση πλεονεκτημάτων σε επιχειρήσεις των οποίων η δραστηριότητα συνίσταται κυρίως στην παραγωγή δεν πρέπει να αναζητείται στη φύση ή στο γενικό καθεστώς του συστήματος φορολογίας ...», παράγραφος 49. Επιπλέον, στην υπόθεση *Maribel*, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι «ο περιορισμός των αυξημένων μειώσεων σε ορισμένους τομείς κατέστησε αυτά τα μέτρα μείωσης επιλεκτικά, έτσι ώστε πληρούσαν τον όρο των ειδικών χαρακτηριστικών ...», παράγραφοι 28 έως 31.

⁽²⁾ Βλέπε ανωτέρω, όπου αναφέρονται οι απαιτήσεις της «εσωτερικής των δαπανών», όπως ορίζεται στο σημείο 19 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

⁽³⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 3ης Απριλίου 2002 όσον αφορά την απαλλαγή διπλής χρήσης από το φόρο για τις κλιματικές μεταβολές στο Ηνωμένο Βασίλειο (κρατική ενίσχυση C 18/2001 και C 19/2001).

⁽⁴⁾ COM (1997) 30 τελικό, ΕΕ 1997 C 139/14.

Μειωμένος συντελεστής για τη βιομηχανία χαρτιού και πολτού

Τελικά, όσον αφορά το μειωμένο συντελεστή για τη βιομηχανία χαρτιού και πολτού, η Αρχή σημειώνει ότι αυτή η μείωση αφορά το συγκεκριμένο τομέα. Η νορβηγική κυβέρνηση δεν υπέβαλε επιχειρήματα που θα αιτιολογούσαν μια τέτοια παρέκκλιση από τη φύση ή το γενικό καθεστώς του συστήματος επιβολής φόρου CO₂.

Συμπεράσματα

Οι παρεκκλίσεις που προκύπτουν από τις παραγράφους 3.6.3 και 3.6.4 του κεφαλαίου 3 του κανονισμού για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης καθώς και ο μειωμένος συντελεστής για τη βιομηχανία χαρτιού και πολτού, συνεπάγονται οικονομικό όφελος για τις επιχειρήσεις που καλύπτονται από τις απαλλαγές. Έτσι, οι εταιρείες που χρησιμοποιούν τα ορυκτά προϊόντα με τον τρόπο που περιγράφεται ανωτέρω ελαφρύνουν τις επιβαρύνσεις που συνήθως καλύπτονταν από τους προϋπολογισμούς τους, πράγμα που παρέχει στις δικαιούχους εταιρείες πλεονέκτημα έναντι άλλων εταιρειών. Το πλεονέκτημα αυτό χορηγείται μέσω κρατικών πόρων, ενώ το κράτος υφίσταται απώλεια κρατικών εσόδων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση, τα απολεσθέντα φορολογικά έσοδα λόγω των απαλλαγών εκτιμήθηκαν σε 2 270 εκατομμύρια NOK. Οι δικαιούχοι εταιρείες ασκούν οικονομική δραστηριότητα στις αγορές στις οποίες υπάρχουν ή θα μπορούσαν να υπάρξουν συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών ή στις οποίες θα επιθυμούσαν να εγκατασταθούν εταιρείες από άλλες χώρες του ΕΟΧ. Ως εκ τούτου, οι απαλλαγές νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό και μπορούν να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

Συνεπώς, και βάσει των στοιχείων που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση, η Αρχή εκφράζει αμφιβολίες κατά πόσον οι απαλλαγές και οι μειωμένοι συντελεστές του φόρου CO₂ δεν συνιστούν ενίσχυση, όπως ισχυρίζεται η νορβηγική κυβέρνηση, κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Φόρος SO₂

Η νορβηγική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, στο μέτρο που ο φόρος για τα διυλιστήρια πετρελαίου αποτελούσε ένα νέο φόρο, ήταν επιλεκτικός καθώς εφαρμοζόταν μόνο σε διυλιστήρια πετρελαίου. Για να αποτελεί νέο φόρο, ο φόρος εκπομπής έπρεπε να έχει πηγή, εκτός των ορυκτελαίων και άνθρακα και κωκ, και κατά συνέπεια μια πηγή που δεν υπόκειται στο παρελθόν σε φόρο (π.χ. ακατέργαστο πετρέλαιο). Στο μέτρο που ισχύει αυτό, η νορβηγική κυβέρνηση εκφράζει τη γνώμη ότι η κατάργηση το 2002 του επιλεκτικού φορολογικού μέτρου δεν μπορεί να θεωρηθεί επιλεκτική υπό την έννοια ότι συνιστά ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Η νορβηγική κυβέρνηση εκφράζει την άποψη ότι η κατάργηση του φόρου στον άνθρακα και το κωκ μπορεί να εμπίπτει εκτός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Η νορβηγική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι για να είναι ένα μέτρο επιλεκτικό έπρεπε να συνιστά απαλλαγή/μείωση από το γενικό φορολογικό καθεστώς για ένα συγκεκριμένο τομέα της οικονομίας ή μία συγκεκριμένη περιοχή. Ένα φορολογικό σύστημα που επιβάλλει φόρους π.χ. σε ορισμένα προϊόντα ή συμπεριφορές, σε αντίθεση με άλλα, δεν είναι επιλεκτικού χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, η κατάργηση του φόρου SO₂ στη χρήση άνθρακα και κωκ δεν μπορεί, κατά την άποψη της νορβηγικής κυβέρνησης, να θεωρηθεί ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Η Αρχή εξέτασε κατά πόσον η απόφαση περί εξαιρέσης του άνθρακα και του κωκ καθώς και των εκπομπών από διυλιστήρια πετρελαίου έχει ως αποτέλεσμα να παράσχει ευνοϊκή μεταχείριση της παραγωγής ορισμένων κλάδων ή επιχειρήσεων συγκριτικά με άλλες επιχειρήσεις που βρίσκονται σε συγκρίσιμη νομική και πραγματική κατάσταση υπό το πρίσμα του στόχου που επιδιώκει το εν λόγω μέτρο.

Εξαρχής, η Αρχή σημειώνει ότι η απαλλαγή του φόρου SO₂ στον άνθρακα και το κωκ περιορίζει το πεδίο του φόρου SO₂, χωρίς ωστόσο να γίνεται διάκριση μεταξύ διάφορων κατηγοριών επιχειρήσεων ή τομέων. Το πεδίο εφαρμογής του φόρου SO₂ καθορίζεται από την εξαίρεση συγκεκριμένου προϊόντος, δηλαδή της χρήσης άνθρακα και κωκ. Η κατάργηση του φόρου SO₂ στον άνθρακα και το κωκ ωφελεί, κατ' αρχήν, όλες τις επιχειρήσεις στη Νορβηγία που χρησιμοποιούν άνθρακα και κωκ. Ωστόσο υπάρχουν ενδείξεις ότι η κατάργηση είναι στοχοθετημένη σε συγκεκριμένους βιομηχανικούς τομείς. Με βάση τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η Αρχή, φαίνεται ότι η διεύρυνση του πεδίου το 1999, καθώς και ο περιορισμός του πεδίου το 2002, αφορούσε γύρω στις 30 επιχειρήσεις στους ακόλουθους τομείς: διυλιστήρια πετρελαίου, παραγωγή τοιμέντου και Ieca, βιομηχανία καρβιδίου, αλουμινίου και σιδηροκράματος⁽¹⁾. Όσον αφορά την κατάργηση του φόρου SO₂ για τα διυλιστήρια πετρελαίου, η Αρχή εκφράζει την άποψη ότι ο περιορισμός του πεδίου του φόρου SO₂ αφορά συγκεκριμένο τομέα. Επιπλέον, η Αρχή παρατηρεί ότι οι κλάδοι αυτοί υπόκεινται στη συμφωνία προθέσεων που έχει συναφθεί μεταξύ της νορβηγικής κυβέρνησης και της PIL. Λόγω της σχέσης μεταξύ της κατάργησης του φόρου και της συμφωνίας, η κατάργηση του φόρου SO₂ μπορεί να θεωρηθεί ως στοχοθετημένη στους βιομηχανικούς κλάδους που καλύπτει η συμφωνία.

⁽¹⁾ Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από το έγγραφο της κυβέρνησης για τους «πράσινους» φόρους, πρόταση της κυβέρνησης αριθ. 54 (1997-1998), κεφάλαιο 6 σημείο 6.2.5.

Ενόψει του συνολικού στόχου μείωσης των εκπομπών SO₂, φαίνεται εύλογο για κάθε φορολογικό σύστημα στοχοθετημένο στις εκπομπές SO₂ να καλύπτει το σημαντικό μέρος των εκπομπών· αφετέρου, ο περιορισμός του πεδίου εφαρμογής του φορολογικού συστήματος που θα κατέληγε στη φορολογία μόνον ελάχιστου μέρους των πηγών εκπομπής SO₂ δεν φαίνεται εκ πρώτης όψεως σύμφωνος με τους στόχους που ορίζει η νορβηγική κυβέρνηση.

Από την άποψη αυτή, η Αρχή σημειώνει ωστόσο ότι σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Αρχή, πριν από τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του φόρου SO₂, μόνο γύρω στο 20 % των συνολικών εκπομπών SO₂ υπόκειντο στο φόρο ⁽¹⁾. Μετά τη διεύρυνση του πεδίου του φόρου, καλύπτονταν γύρω στο 80 % των εκπομπών SO₂ ⁽²⁾.

Η κατάργηση οδηγεί σε μια κατάσταση όπου στην πραγματικότητα ορισμένοι βιομηχανικοί κλάδοι που προκαλούν εκπομπές SO₂ πληρώνουν για τις εν λόγω εκπομπές υπό μορφή φόρου SO₂. Συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους που επιδιώκονται με το φόρο SO₂, η Αρχή δεν αποκλείει το γεγονός ότι η κατάργηση του φόρου SO₂ οδηγεί σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση μεταξύ βιομηχανικών κλάδων που βρίσκονται —από περιβαλλοντική άποψη— σε συγκρίσιμη κατάσταση.

Επιπλέον, χωρίς λεπτομερέστερα στοιχεία για το συγκεκριμένο θέμα, η Αρχή δεν αποκλείει η κατάργηση του φόρου για τη χρήση άνθρακα και κωκ ως καυσίμων να ωφελήσει ορισμένες επιχειρήσεις συγκριτικά με επιχειρήσεις της μεταποιητικής βιομηχανίας που χρησιμοποιούν ορυκτέλαια ως καύσιμη ύλη. Ως εκ τούτου, μπορεί να υπάρξει νόθευση του ανταγωνισμού εντός των διάφορων βιομηχανικών τομέων ανάλογα με το βαθμό που χρησιμοποιούν προϊόντα που υπόκεινται ή όχι στο φόρο ⁽³⁾.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εκτιμήσεων και βάσει των διαθέσιμων στοιχείων, η Αρχή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η κατάργηση του φόρου SO₂ για τον άνθρακα και το κωκ και για τα διυλιστήρια πετρελαίου συνεπάγεται οικονομικό όφελος για επιχειρήσεις σε ορισμένους τομείς και τοιουτοτρόπως είναι, ως προς τις επιπτώσεις της, συγκρίσιμη με φορολογική απαλλαγή. Η νορβηγική κυβέρνηση έχει, στην πράξη, παραιτηθεί του δικαιώματος να εισπράττει φόρους από εταιρείες σε αυτούς τους τομείς, παρέχοντάς τους τοιουτοτρόπως ένα οικονομικό πλεονέκτημα.

Συνεπώς, το πλεονέκτημα αυτό παρέχεται μέσω της χρήσης κρατικών πόρων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Αρχή ⁽⁴⁾, βάσει του ισχύοντος συντελεστή φόρου SO₂ της τάξης των 3,09 NOK ανά kg, ο φόρος θα επέφερε ετήσια φορολογικά έσοδα γύρω στα 40-50 εκατομμύρια NOK. Τα στοιχεία που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση όσον αφορά τα απολεσθέντα φορολογικά έσοδα λόγω των απαλλαγών φόρου SO₂ δείχνουν ότι, από το 2001 έως το 2002, οι αναμενόμενες απώλειες φορολογικών εσόδων αντιστοιχούσαν σε μείωση κατά 60 εκατομμύρια NOK.

Οι δικαιούχοι εταιρείες ασκούν οικονομική δραστηριότητα σε αγορές στις οποίες υπάρχουν ή θα μπορούσαν να υπάρχουν συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών ή στις οποίες θα επιθυμούσαν να εγκατασταθούν εταιρείες από άλλες χώρες του ΕΟΧ. Ως εκ τούτου, οι απαλλαγές νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό και μπορούν να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

Συνεπώς και βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της η Αρχή, η τελευταία εκφράζει την άποψη ότι η κατάργηση του φόρου SO₂ μπορεί να θεωρηθεί ως ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Χαρακτηρισμός ως «νέας ενίσχυσης» από την 1η Ιανουαρίου 2002

Αποδεχόμενη τα ενδεδειγμένα μέτρα που πρότεινε η Αρχή (βλέπε την επιστολή της νορβηγικής κυβέρνησης με ημερομηνία 6 Ιουλίου 2001), η νορβηγική κυβέρνηση δεσμεύτηκε νομικά για την εναρμόνιση των υφιστάμενων καθεστώτων ενισχύσεων με τις απαιτήσεις των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών πριν από την 1η Ιανουαρίου 2002 ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Έγγραφο της κυβέρνησης για τους «πράσινους» φόρους, πρόταση της κυβέρνησης αριθ. 54 (1997-1998), κεφάλαιο 6 σημείο 6.2.5.

⁽²⁾ Πρόταση της κυβέρνησης αριθ. 1 (2001-2002) — ΤΕΛ, σημείο 3.11.

⁽³⁾ Φαίνεται ότι τουλάχιστον στο μέτρο που τα προϊόντα αυτά χρησιμοποιούνται ως καύσιμα θέρμανσης, μπορούν να υποκατασταθούν, βλέπε την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας προϊόντων ενέργειας: «Είναι σαφές ότι όλα αυτά τα προϊόντα, στο μέτρο που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα θέρμανσης, μπορούν να υποκατασταθούν άμεσα ή έμμεσα και συνεπώς πρέπει να εντάσσονται στο ίδιο φορολογικό πλαίσιο».

⁽⁴⁾ Ενημερωτικό δελτίο της PIL με ημερομηνία 18 Δεκεμβρίου 2001, «Η νορβηγική μεταποιητική βιομηχανία αναλαμβάνει την ευθύνη για τη μείωση των εκπομπών SO₂».

⁽⁵⁾ Από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου προκύπτει ότι τα ενδεδειγμένα μέτρα, που έχουν γίνει δεκτά από τα ενδιαφερόμενα κράτη, έχουν δεσμευτικό αποτέλεσμα. Βλέπε την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 24ης Μαρτίου 1993, υπόθεση C-313/90, Comité International de la Rayonne et des Fibres Synthétiques και άλλοι κατά Επιτροπής [1993] Συλλογή σ. I-1125.

Η Αρχή επισημαίνει ότι, δεδομένου ότι η νορβηγική κυβέρνηση δεν έχει συμφωνήσει για τα ενδεδειγμένα μέτρα, είναι υποχρεωμένη να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας έναντι όλων των υφιστάμενων καθεστώτων ενίσχυσης που εφαρμόζονται στη Νορβηγία εφόσον η Αρχή έχει αμφιβολίες ως προς τη συμμόρφωση προς τις νέες περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές⁽¹⁾. Στο βαθμό που ορισμένα μέτρα θεωρήθηκαν ασυμβίβαστα με τις απαιτήσεις των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, η Αρχή θα πρέπει να καλέσει τη νορβηγική κυβέρνηση να λάβει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση ή άλλως να καταργηθούν τα εν λόγω μέτρα ενισχύσεων. Το γεγονός ότι η νορβηγική κυβέρνηση αποδέχθηκε τα ενδεδειγμένα μέτρα αλλά δεν έλαβε τα απαραίτητα μέτρα συμμόρφωσης προς τις προκύπτουσες υποχρεώσεις δεν μπορεί να οδηγήσει σε μια κατάσταση όπου η νορβηγική κυβέρνηση θα διαφεύγει των νομικών συνεπειών της αποδοχής της.

Με την αποδοχή των ενδεδειγμένων μέτρων, η νορβηγική κυβέρνηση ανέλαβε υποχρεώσεις που συνεπάγονται ότι οποιοδήποτε καθεστώς ενίσχυσης που δεν είναι σύμφωνο με τις απαιτήσεις των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών πρέπει να καταργηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2002. Με την αποδοχή, η νορβηγική κυβέρνηση ανέλαβε υποχρεώσεις από τις οποίες δεν μπορεί μονομερώς να παραιτείται.

Η Αρχή λαμβάνει υπόψη το αίτημα εκ μέρους της νορβηγικής κυβέρνησης σχετικά με την παραχώρηση συμπληρωματικού χρόνου για συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών υπό το πρίσμα των πορισμάτων της ομάδας εργασίας που κλήθηκε να υποβάλει προκαταρκτική έκθεση έως την 1η Ιουλίου 2002.

Η Αρχή παρατηρεί ότι δεν έχει ενημερωθεί επίσημα σχετικά με τα συμπεράσματα της προκαταρκτικής έκθεσης, ούτε η νορβηγική κυβέρνηση έχει αναφέρει ποια μέτρα προτίθεται να λάβει σύμφωνα με τα πορίσματα της έκθεσης. Η Αρχή σημειώνει ότι 14 μήνες και πλέον μετά την έναρξη ισχύος των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών εξακολουθούν να μην υπάρχουν συγκεκριμένες προτάσεις από τη νορβηγική κυβέρνηση σχετικά με τον τρόπο τροποποίησης των υφιστάμενων καθεστώτων ενίσχυσης έτσι ώστε να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών. Χωρίς τις εν λόγω συγκεκριμένες προτάσεις ή δεσμεύσεις, είναι αδύνατο για την Αρχή να εξακριβώσει κατά πόσον τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων είναι πράγματι σύμφωνα με τις νέες περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές, αν και σε μεταγενέστερη ημερομηνία από την αρχικά προβλεπόμενη.

Η νορβηγική κυβέρνηση δεν έχει προσκομίσει στοιχεία που θα αποδείκνυαν ότι η υιοθέτηση των ενδεδειγμένων μέτρων που απαιτούνται για τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών χρειάζεται μεγαλύτερο από τον προβλεπόμενο χρόνο βάσει των ενδεδειγμένων μέτρων. Επιπλέον, η νορβηγική κυβέρνηση δεν ισχυρίζεται ότι δεν θα ήταν δυνατή η λήψη μέτρων που θα επέτρεπαν την κατάργηση πιθανής μη συμβίβαστης ενίσχυσης με αναδρομική ισχύ, δηλαδή από την 1η Ιανουαρίου 2002.

Υπό το πρίσμα των προαναφερόμενων εκτιμήσεων, η Αρχή εκφράζει την άποψη ότι η νορβηγική κυβέρνηση δεν υπέβαλε επιχειρήματα που να αιτιολογούν παράταση της προθεσμίας συμμόρφωσης.

Συνεπώς, η Αρχή εκφράζει την αρχική άποψη ότι οποιοδήποτε καθεστώς ενίσχυσης εφαρμόζεται μετά την 1η Ιανουαρίου 2002, και το οποίο θεωρείται ασυμβίβαστο προς τις απαιτήσεις των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, πρέπει να θεωρείται ως νέα ενίσχυση⁽²⁾.

Η Αρχή υπενθυμίζει στη νορβηγική κυβέρνηση ότι, σύμφωνα με το σημείο 6.2.3 του κεφαλαίου 6 των κατευθυντήριων γραμμών της Αρχής για τις κρατικές ενισχύσεις, οι παράνομες ενισχύσεις μπορούν να επιστρέφονται από τους δικαιούχους εφόσον η Αρχή διαπιστώσει ότι το καθεστώς αποζημίωσης είναι ασυμβίβαστο με τη συμφωνία για τον ΕΟΧ.

Συμβιβασίμο των μέτρων ενίσχυσης

Εκτίμηση του μέτρου ενίσχυσης κατ' εφαρμογή του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας για τον ΕΟΧ σε συνδυασμό με το κεφάλαιο 15 των κατευθυντήριων γραμμών της Αρχής για τις κρατικές ενισχύσεις όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος

Δυνάμει του σημείου 42 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, «κατά τη θέσπιση φόρων επί ορισμένων δραστηριοτήτων που επιβάλλονται για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος, τα κράτη της ΕΖΕΣ μπορεί να κρίνουν αναγκαίες ορισμένες προσωρινές παρεκκλίσεις προς όφελος ορισμένων επιχειρήσεων, κυρίως λόγω της έλλειψης εναρμόνισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο ή λόγω προσωρινών κινδύνων που διατρέχει μια επιχείρηση να απολέσει τη διεθνή ανταγωνιστικότητά της».

⁽¹⁾ Βλέπε το σημείο 7.4.3. παράγραφος 2 του κεφαλαίου 7 σε συνδυασμό με το κεφάλαιο 5 των κατευθυντήριων γραμμών της Αρχής για τις κρατικές ενισχύσεις, ιδίως το σημείο 5.2 παράγραφος 1.

⁽²⁾ Βλέπε την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 24ης Μαρτίου 1993, υπόθεση C-313/90, CIRFS κατά Επιτροπής [1993] Συλλογή I-1125, παράγραφος 35. Βλέπε επίσης την απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την έναρξη της επίσημης διαδικασίας έρευνας στην υπόθεση για τις κρατικές ενισχύσεις C 37/2000 (ex NN 60/2000, ex E 19/94, ex E 13/91 και N 204/86) όσον αφορά το καθεστώς οικονομικών και φορολογικών ενισχύσεων για την ελεύθερη ζώνη της Μαδέιρα (Πορτογαλία), που δημοσιεύθηκε στην ΕΕ C 301/2000, και απόφαση της Επιτροπής για τη θέσπιση των ενδεδειγμένων μέτρων στην υπόθεση κρατικών ενισχύσεων E 10/2000 όσον αφορά την «Gewährträgerhaftung und Anstaltslast» στη Γερμανία, επιστολή στη Γερμανία με ημερομηνία 27 Μαρτίου 2002.

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, οι εν λόγω απαλλαγές συνιστούν ενισχύσεις λειτουργίας αλλά «... οι αρνητικές συνέπειες αυτών των ενισχύσεων μπορούν να αντισταθμιστούν από τα πλεονεκτήματα που συνεπάγεται η θέσπιση φόρων. Ως εκ τούτου, εάν χρειάζονται τέτοιου είδους παρεκκλίσεις για να εξασφαλιστεί η θέσπιση ή η διατήρηση φόρων που επιβάλλονται στο σύνολο των προϊόντων, η Αρχή θεωρεί ότι μπορούν να γίνουν δεκτές υπό ορισμένους όρους και για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Το διάστημα αυτό μπορεί να είναι μια δεκαετία, εφόσον πληρούνται οι αναγκαίες προϋποθέσεις ...».

Σύμφωνα με το άρθρο 43 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, «Αν ο φόρος δεν αντιστοιχεί σε φόρο που επιβάλλεται στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα ως αποτέλεσμα κοινοτικής απόφασης, οι επιχειρήσεις ίσως να δυσκολευθούν να προσαρμοστούν γρήγορα στην επιβάρυνση αυτή. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί να δικαιολογηθεί μια προσωρινή παρέκκλιση προς όφελος ορισμένων επιχειρήσεων, προκειμένου να τους δοθεί η δυνατότητα να προσαρμοστούν στο νέο φορολογικό καθεστώς».

Ακολούθως, οι κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν τις ειδικές απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου μια επιχείρηση να επωφεληθεί από τη δεκαετή απαλλαγή (βλέπε το σημείο 46 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών). Οι απαιτήσεις εξαρτώνται από το κατά πόσον ή όχι ο εν λόγω φόρος αφορά φόρο που αντιστοιχεί σε εναρμονισμένο φόρο σε κοινοτικό επίπεδο.

Η Αρχή επισημαίνει ότι οι απαλλαγές μπορούν, κατ' αρχήν, να εγκρίνονται μόνο βάσει των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τους «νέους περιβαλλοντικούς φόρους». Αυτό σημαίνει, αφενός, ότι ο εν λόγω φόρος πρέπει να είναι «περιβαλλοντικός φόρος» όπως ορίζεται στο σημείο 7 των κατευθυντήριων γραμμών. Αυτό συνεπάγεται ότι το ενδιαφερόμενο κράτος της ΕΖΕΣ πρέπει να αποδείξει την εκτιμώμενη περιβαλλοντική επίδραση του φόρου. Επιπλέον, οι εν λόγω απαλλαγές πρέπει να χορηγούνται όσον αφορά το νεοεισαχθέντα φόρο. Όσον αφορά τους «υφιστάμενους φόρους», το ενδιαφερόμενο κράτος της ΕΖΕΣ πρέπει να αποδείξει ότι πληρούνται οι όροι που απαριθμούνται στο σημείο 46.2 ή στο σημείο 47 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

Εν γένει, και σε περιπτώσεις που δεν υπάρχει αντίστοιχος εναρμονισμένος κοινοτικός φόρος, η δεκαετής απαλλαγή αιτιολογείται όταν οι απαλλαγές από το φόρο εξαρτώνται από τη σύναψη συμφωνιών στις οποίες οι δικαιούχοι εταιρείες δεσμεύονται να επιτύχουν συγκεκριμένους στόχους προστασίας του περιβάλλοντος ή όταν οι απαλλαγές υπόκεινται σε όρους που έχουν τα ίδια αποτελέσματα [βλέπε σημείο 46.1 στοιχείο α)]. Το σημείο 46.1 στοιχείο α καθορίζει επιπλέον κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου η συμφωνία/δέσμευση να θεωρηθεί αιτιολογημένη. Η εκτίμηση της ουσίας των συμφωνιών εναπόκειται στην Αρχή. Τα κράτη της ΕΖΕΣ πρέπει να εξασφαλίσουν αυστηρή παρακολούθηση των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν εταιρείες ή ενώσεις εταιρειών. Οι συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ ενός κράτους της ΕΖΕΣ και των ενδιαφερόμενων εταιρειών πρέπει να ορίζουν το καθεστώς επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση μη τήρησης των δεσμεύσεων.

Ελλείψει τέτοιων συμφωνιών και δεσμεύσεων, παρεκκλίσεις από τον εν λόγω φόρο μπορούν να χορηγούνται όταν οι δικαιούχοι εταιρείες καταβάλλουν σημαντικό μέρος του εθνικού φόρου [βλέπε το σημείο 46.1 στοιχείο β) δεύτερη εναλλακτική πρόταση]. Αφετέρου, όταν η μείωση αφορά φόρο που αντιστοιχεί σε εναρμονισμένο κοινοτικό φόρο, οι κατευθυντήριες γραμμές απαιτούν το ποσό που πραγματικά καταβάλλουν οι δικαιούχοι επιχειρήσεις να είναι υψηλότερο του ελάχιστου της Κοινότητας ώστε να παρακινεί τις επιχειρήσεις να βελτιώσουν την προστασία του περιβάλλοντος [βλέπε το σημείο 46.1 στοιχείο β) πρώτη εναλλακτική πρόταση].

Τέλος, το ενδιαφερόμενο κράτος της ΕΖΕΣ θα πρέπει να δείξει ότι το εν λόγω φορολογικό μέτρο συνεισφέρει σημαντικά στην προστασία του περιβάλλοντος και ότι οι απαλλαγές δεν θίγουν, από τη φύση τους, τους επιδιωκόμενους γενικούς στόχους (βλέπε το σημείο 45 των κατευθυντήριων γραμμών).

Φόρος ηλεκτρικής ενέργειας

Εξαρχής, η Αρχή λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι, σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση, έχει συσταθεί μια ομάδα εργασίας προκειμένου να εξεταστούν οι συνέπειες των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών για το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας στη Νορβηγία. Η ομάδα εργασίας κλήθηκε να υποβάλει προκαταρκτική έκθεση έως την 1η Ιουλίου 2002. Όλα τα μέτρα που εξετάζει η ομάδα εργασίας εκτιμώνται από τη νορβηγική κυβέρνηση στο πλαίσιο του κρατικού προϋπολογισμού για το 2003. Η νορβηγική κυβέρνηση δεν έχει προσκομίσει περαιτέρω στοιχεία ή αιτιολόγηση όσον αφορά τις απαλλαγές από το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας και το συμβιβασμό τους με τις περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές.

Η Αρχή σημειώνει ότι δεν υπάρχει σήμερα εναρμονισμένος φόρος ηλεκτρικής ενέργειας σε κοινοτικό επίπεδο. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη της ΕΚ έχουν θεσπίσει φόρους κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Οι φόροι αυτοί παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές στους εφαρμοζόμενους συντελεστές και τη φορολογική δομή, συμπεριλαμβανομένων απαλλαγών και μηχανισμών επιστροφής. Οι διαφορές δυσχεραίνουν τη σύγκριση των συστημάτων φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας που εφαρμόζονται σε άλλα κράτη μέλη της ΕΚ με το ισχύον στη Νορβηγία. Η Αρχή λαμβάνει υπόψη τα στοιχεία που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση όσον αφορά την εκτιμώμενη αύξηση του κόστους που προκύπτει από την άρση των φορολογικών απαλλαγών. Τα στοιχεία αυτά μπορεί να δείχνουν ότι, τουλάχιστον για ορισμένους βιομηχανικούς κλάδους, υπάρχει ανάγκη αντιστάθμισης του κόστους λόγω του φόρου ηλεκτρικής ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό, οι απαλλαγές βάσει του νορβηγικού συστήματος φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας για ορισμένους βιομηχανικούς κλάδους μπορούν να θεωρηθούν ως αιτιολογημένες προκειμένου να αντισταθμιστούν οι απώλειες της ανταγωνιστικότητας.

Ωστόσο, για να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ περιβαλλοντικών πτυχών και πτυχών σχετικών με τη διατήρηση των ανταγωνιστικών όρων για ορισμένους βιομηχανικούς κλάδους, οι εν λόγω απαλλαγές πρέπει να ικανοποιούν τις απαιτήσεις των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

Με βάση τα λιγοστά στοιχεία που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση όσον αφορά την αιτιολόγηση των τομεακών παρεκκλίσεων από το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας βάσει των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, η Αρχή προβαίνει στις ακόλουθες παρατηρήσεις:

Πρωτίστως, η Αρχή σημειώνει ότι ο φόρος ηλεκτρικής ενέργειας θεσπίστηκε το 1971 και συνεπώς πρέπει να θεωρηθεί ως υφιστάμενος φόρος. Με βάση τα στοιχεία που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση, φαίνεται ότι οι ιάφορες φορολογικές απαλλαγές εγκρίθηκαν μετά τη θέσπιση του φόρου. Η νορβηγική κυβέρνηση δεν παρείχε εξηγήσεις ως προς τον τρόπο με τον οποίο η δυνατότητα απαλλαγής, που αναφέρεται στο σημείο 46.1 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, μπορεί να εφαρμοστεί σε απαλλαγές από υφιστάμενα φορολογικά μέτρα. Ειδικότερα, η Αρχή σημειώνει ότι το 1993, το 1994 και το 1997, όταν θεσπίστηκαν συμπληρωματικές απαλλαγές, ο φορολογικός συντελεστής δεν είχε αυξηθεί σημαντικά. Όσον αφορά τις απαλλαγές που χορηγήθηκαν το 1993, και πιθανόν ωρύτερα, η Αρχή δεν διαθέτει στοιχεία.

Επιπλέον, η νορβηγική κυβέρνηση υπέβαλε μόνο γενικές εκθέσεις σχετικά με τους στόχους του φόρου ηλεκτρικής ενέργειας. Ωστόσο, δεν προσκόμισε τα στοιχεία που απαιτούνται σύμφωνα με το σημείο 7 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, προκειμένου να αποδείξει ότι ο φόρος ηλεκτρικής ενέργειας έχει θετικές περιβαλλοντικές επιδράσεις.

Αντίθετα προς τους όρους που αναφέρονται στο σημείο 46.1 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, η απαλλαγή δεν εξαρτάται ούτε από τη σύναψη περιβαλλοντικών συμφωνιών, ούτε από το κατά πόσον οι εταιρείες που δικαιούνται απαλλαγής καταβάλλουν σημαντικό μέρος του εθνικού φόρου (εφόσον απαλλάσσονται πλήρως). Από την άποψη αυτή, η Αρχή επισημαίνει ότι τα στοιχεία που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση όσον αφορά την εκτιμώμενη αύξηση του κόστους λόγω της κατάργησης των υφιστάμενων απαλλαγών από το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας δεν αιτιολογούν καθαυτά τις απαλλαγές. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να εξεταστούν λεπτομερέστερα στο πλαίσιο του καθορισμού αυτού που θα μπορούσε να θεωρηθεί ως σημαντικό μέρος του εθνικού φόρου, που θα έπρεπε να καταβάλουν οι ενδιαφερόμενες εταιρείες προκειμένου να επωφεληθούν από τη δυνατότητα παρέκκλισης του σημείου 46.1 στοιχείο β) των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

Αντίθετα προς τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο σημείο 45 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, η νορβηγική κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι οι απαλλαγές δεν θίγουν τους γενικούς στόχους του φόρου ηλεκτρικής ενέργειας. Δεδομένου ότι στη Νορβηγία περίπου το 70 % της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας από τη βιομηχανία απαλλάσσεται, η Αρχή δεν είναι πεπεισμένη ότι ο στόχος του φόρου, ήτοι η μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, έχει επιτευχθεί παρά τις ευρείες δυνατότητες απαλλαγής.

Τέλος, η νορβηγική κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι οι παρεκκλίσεις είναι προσωρινές, ούτε και ότι χορηγούνται στο πλαίσιο κάποιας δέσμευσης όσον αφορά το χρονικό περιορισμό των μέτρων ενίσχυσης.

Όσον αφορά τις περιφερειακές παρεκκλίσεις από το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας, η νορβηγική κυβέρνηση επισημαίνει την ειδική ανάγκη χρήσης ηλεκτρικής ενέργειας στις επιλέξιμες περιοχές. Επισημαίνει ότι οι έντονες καιρικές συνθήκες και οι μεγάλες αποστάσεις στη συγκεκριμένη περιοχή δυσχεραίνουν τις εξωτερικές συνθήκες για επιχειρηματικές δραστηριότητες, και συνεπώς η απαλλαγή μπορεί να αιτιολογείται ως περιφερειακή αναπτυξιακή ενίσχυση. Επιπλέον, η απαλλαγή κάλυπτε όλους τους βιομηχανικούς κλάδους, και καμία μεμονωμένη εταιρεία δεν υφίσταται διάκριση από αυτή την απαλλαγή.

Παρά το γεγονός ότι η Αρχή ζήτησε σαφώς από τις νορβηγικές αρχές να αιτιολογήσουν καταλλήλως τα εν λόγω μέτρα, η Αρχή σημειώνει ότι δεν έχει προσκομιστεί καμία σχετική αιτιολόγηση (η νορβηγική κυβέρνηση ανέφερε απλώς ότι εναπόκειται στην ομάδα εργασίας να εξετάσει εναλλακτικές φορολογικές δομές που αναμένεται να είναι σύμφωνες με τις νέες περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές). Ελλείψει αιτιολόγησης, η Αρχή εκφράζει αμφιβολίες κατά πόσον οι περιφερειακές παρεκκλίσεις μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις του ΕΟΧ.

Υπό το πρίσμα των προαναφερόμενων εκτιμήσεων, η Αρχή εκφράζει αμφιβολίες κατά πόσον οι απαλλαγές από το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας είναι συμβιβάσιμες με τη λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Φόρος CO₂

Η Αρχή σημειώνει ότι δεν υπάρχει εναρμονισμένος φόρος CO₂ σε κοινοτικό επίπεδο. Προς γνώση της Αρχής, ορισμένα κράτη μέλη της ΕΚ έχουν θεσπίσει φόρους CO₂ (ειδικότερα η Δανία, η Σουηδία, η Φινλανδία και οι Κάτω Χώρες) ⁽¹⁾. Οι φορολογικοί συντελεστές και η δομή, συμπεριλαμβανομένων της φορολογικής βάσης, των εφαρμοζόμενων απαλλαγών και των καθεστώτων επιστροφών, παρουσιάζουν, ωστόσο, σημαντικές διαφορές. Οι διαφορές αυτές δυσχεραίνουν τη σύγκριση των συστημάτων φόρου CO₂ που εφαρμόζονται σε άλλα κράτη μέλη της ΕΚ με το ισχύον στη Νορβηγία. Η Αρχή λαμβάνει υπόψη τα στοιχεία που υπέβαλε η νορβηγική κυβέρνηση όσον αφορά το κόστος του φόρου CO₂ για ορισμένες βιομηχανίες. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να δείξουν ότι, τουλάχιστον για ορισμένους βιομηχανικούς τομείς, υπάρχει ανάγκη αντιστάθμισης του κόστους λόγω του φόρου CO₂. Στο πλαίσιο αυτό, οι απαλλαγές βάσει του νορβηγικού συστήματος φόρου CO₂ για ορισμένους βιομηχανικούς κλάδους θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως αιτιολογημένες προκειμένου να αντισταθμιστούν απώλειες ανταγωνιστικότητας.

Ωστόσο, για να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ περιβαλλοντικών πτυχών και πτυχών σχετικών με τη διατήρηση των ανταγωνιστικών όρων για ορισμένους βιομηχανικούς κλάδους, οι εν λόγω απαλλαγές πρέπει να ικανοποιούν τις απαιτήσεις των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

Αντίθετα προς τους όρους που αναφέρονται στο σημείο 46.1 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, οι απαλλαγές από το φόρο CO₂ δεν εξαρτώνται ούτε από τη σύναψη περιβαλλοντικών συμφωνιών ούτε από το κατά πόσον οι εταιρείες που δικαιούνται απαλλαγής/επιστροφής καταβάλλουν σημαντικό μέρος του εθνικού φόρου (εφόσον απαλλάσσονται πλήρως σε περίπτωση που ο φόρος επιστρέφεται, η Αρχή χρειάζεται στοιχεία σχετικά με το επίπεδο της αποζημίωσης, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον οι ενδιαφερόμενες εταιρείες καταβάλλουν σημαντικό μέρος του φόρου).

Όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του φόρου CO₂, η Αρχή εκφράζει τη δυσaréσκειά της για τη μη προσκόμιση στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 7 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, που θα έδειχναν τις επιδράσεις του φόρου CO₂ στη μείωση των εκπομπών CO₂.

Αντίθετα με τις απαιτήσεις του σημείου 45 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, η νορβηγική κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι οι απαλλαγές δεν θίγουν τους γενικούς στόχους του φόρου CO₂. Από την άποψη αυτή, η Αρχή λαμβάνει υπόψη τα στοιχεία που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση όσον αφορά τις εκπομπές CO₂, που προκάλεσαν ορισμένες βιομηχανίες. Από τα στοιχεία αυτά εμφανίζεται ότι οι εκπομπές CO₂ που προκλήθηκαν από βιομηχανίες απαλασσόμενες από το φόρο CO₂ αντιστοιχούν περίπου στο 66 % των συνολικών εκπομπών CO₂. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή εκφράζει αμφιβολίες κατά πόσον πληρούται η απαίτηση του σημείου 45 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

Αντίθετα με τις απαιτήσεις του σημείου 43 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, η νορβηγική κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι οι παρεκκλίσεις είναι προσωρινές, ούτε ότι χορηγούνται στο πλαίσιο κάποιας δέσμευσης όσον αφορά το χρονικό περιορισμό των μέτρων ενίσχυσης.

Όσον αφορά την εφαρμογή μειωμένου συντελεστή για τη βιομηχανία χαρτιού και πολτού, η νορβηγική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ο μειωμένος συντελεστής που καταβάλλει ο συγκεκριμένος κλάδος υπερβαίνει τον αντίστοιχο κοινοτικό φόρο, που είναι 18 ευρώ ανά 1 000 λίτρα (0,14 ΝΟΚ ανά λίτρο). Συνεπώς, η νορβηγική κυβέρνηση θεωρεί το μειωμένο συντελεστή σύμφωνο με το σημείο 46.1 στοιχείο β) εναλλακτική πρόταση 1.

⁽¹⁾ Βλέπε την επισκόπηση των περιβαλλοντικών φόρων στην ΕΕ, Έκθεση προς τη ΓΔ Περιβάλλον, «Ενημέρωση της βάσης δεδομένων των περιβαλλοντικών φόρων και επιβαρύνσεων», Stefan Speck και Paul Ekins, Ιούλιος 2000· βλέπε επίσης τη βάση δεδομένων της ΕΚ για τους περιβαλλοντικούς φόρους: http://europa.eu.int/comm/environment/enveco/env_database/database.htm.

Όπως αναφέρει ανωτέρω η Αρχή, δεν υπάρχει προς το παρόν εναρμονισμένος φόρος CO₂ σε κοινοτικό επίπεδο. Συνεπώς, δεν φαίνεται να εφαρμόζεται το σημείο 46.1 στοιχείο β) πρώτη εναλλακτική πρόταση των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών. Επιπλέον, η Αρχή σημειώνει δεν έχουν προσκομιστεί περαιτέρω στοιχεία που θα αποδείκνυαν ότι ο συγκεκριμένος συντελεστής παρακινεί εταιρείες του κλάδου χαρτιού και πολτού να βελτιώσουν την προστασία του περιβάλλοντος.

Όσον αφορά τη δυνατότητα προσωρινής απαλλαγής βάσει του σημείου 46.1 στοιχείο β) δεύτερη εναλλακτική πρόταση των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, η Αρχή σημειώνει ότι ο μειωμένος φορολογικός συντελεστής ανέρχεται σε 50 % του κανονικού φορολογικού συντελεστή CO₂. Η Αρχή δεν αποκλείει το ποσοστό αυτό να θεωρείται ως σημαντικό μέρος του εθνικού φόρου. Ωστόσο, και όπως επισημαίνεται ήδη στην προηγούμενη παράγραφο, χωρίς στοιχεία για τις επιπτώσεις του μειωμένου συντελεστή στη συμπεριφορά του συγκεκριμένου βιομηχανικού κλάδου και ειδικότερα για το κατά πόσον αυτός ο συντελεστής αποτελεί κίνητρο για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος, η Αρχή δεν μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι πληρούνται οι απαιτήσεις των κατευθυντήριων γραμμών.

Τέλος, η Αρχή παρατηρεί ότι ο φόρος CO₂ για τα ορυκτέλαια που θεσπίστηκε το 1991 συνιστά υφιστάμενο φόρο. Η Αρχή σημειώνει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση, ο μειωμένος συντελεστής για τη βιομηχανία χαρτιού και πολτού θεσπίστηκε μεταγενέστερα, ήτοι το 1993. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή εκφράζει αμφιβολίες κατά πόσον ικανοποιούνται οι όροι που αναφέρονται στο σημείο 46.2 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, εφόσον η παρέκκλιση από τον εν γένει εφαρμοζόμενο συντελεστή φαίνεται να μην έχει αποφασιστεί ταυτόχρονα με τη θέσπιση του φόρου. Επιπλέον, η Αρχή σημειώνει ότι η νορβηγική κυβέρνηση δεν έχει προσκομίσει στοιχεία που να της επιτρέπουν να εκτιμήσει κατά πόσον στην περίπτωση αυτή αιτιολογείται απαλλαγή βάσει του σημείου 46.1 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εκτιμήσεων, και εφόσον η περαιτέρω έρευνα επιβεβαιώνει ότι τα εν λόγω μέτρα συνιστούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, η Αρχή εκφράζει αμφιβολίες κατά πόσον πληρούνται οι απαιτήσεις των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις παρεκκλίσεις από το φόρο CO₂.

Φόρος SO₂

Η Αρχή σημειώνει εξ αρχής ότι δεν υπάρχει εναρμονισμένος φόρος SO₂ σε κοινοτικό επίπεδο. Προς γνώση της Αρχής, ορισμένα κράτη μέλη της ΕΚ έχουν θεσπίσει φόρους SO₂ (ειδικότερα η Δανία, η Σουηδία, η Φινλανδία και οι Κάτω Χώρες) ⁽¹⁾. Οι φορολογικοί συντελεστές και η δομή, συμπεριλαμβανομένων των απαλλαγών και των καθεστώτων επιστροφής, παρουσιάζουν, ωστόσο, σημαντικές διαφορές. Οι διαφορές αυτές δυσχεραίνουν τη σύγκριση των φορολογικών συστημάτων SO₂ που εφαρμόζονται σε άλλα κράτη μέλη της ΕΚ με το ισχύον στη Νορβηγία. Η Αρχή λαμβάνει υπόψη τα στοιχεία που υπέβαλε η νορβηγική κυβέρνηση όσον αφορά το κόστος του φόρου SO₂ για ορισμένες βιομηχανίες. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να δείξουν ότι, τουλάχιστον για ορισμένους βιομηχανικούς τομείς, υπάρχει ανάγκη αντιστάθμισης του κόστους λόγω του φόρου SO₂. Στο πλαίσιο αυτό, οι απαλλαγές βάσει του νορβηγικού συστήματος φόρου SO₂ για ορισμένους βιομηχανικούς κλάδους μπορούν να θεωρηθούν ως αιτιολογημένες προκειμένου να αντισταθμιστούν απώλειες ανταγωνιστικότητας.

Ωστόσο, για να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ περιβαλλοντικών πτυχών και πτυχών σχετικών με τη διατήρηση των ανταγωνιστικών όρων για ορισμένους βιομηχανικούς κλάδους, οι εν λόγω απαλλαγές πρέπει να ικανοποιούν τις απαιτήσεις των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

Σύμφωνα με τη νορβηγική κυβέρνηση (βλέπε την επιστολή με ημερομηνία 31 Ιανουαρίου 2002), οι φορολογικές απαλλαγές, όπως η μη επιβολή φόρου στη χρήση άνθρακα και κωκ και στα διυλιστήρια, ήσαν σύμφωνες με τις περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές.

Η νορβηγική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η κατάργηση του φόρου εξαρτάται από τη σύναψη της συμφωνίας και ότι η κατάργηση του φόρου μπορεί να θεωρηθεί προσωρινή. Εν προκειμένω, παραπέμπει σε δήλωση για τον κρατικό προϋπολογισμό 2002 [Πρόταση της κυβέρνησης αριθ. 1 (2001-2002)]: «Ως μέρος της συμφωνίας με την ΡΙΛ, ο μειωμένος φόρος στον άνθρακα και το κωκ και στα διυλιστήρια πετρελαίου θα καταργηθεί για την περίοδο έως το 2010». Η νορβηγική κυβέρνηση ενημέρωσε περαιτέρω την Αρχή ότι είχε επίσης καταδειχθεί στο πλαίσιο του κρατικού προϋπολογισμού 2002 ότι πρόθεση της νορβηγικής κυβέρνησης ήταν η σταδιακή κατάργηση της υπάρχουσας φορολογικής απαλλαγής έως το 2010.

⁽¹⁾ Βλέπε την επισκόπηση των περιβαλλοντικών φόρων στην ΕΕ, Έκθεση προς τη ΓΔ Περιβάλλον, Ενημέρωση της βάσης δεδομένων των περιβαλλοντικών φόρων και επιβαρύνσεων, Stefan Speck και Paul Ekins, Ιούλιος 2000, βλέπε επίσης τη βάση δεδομένων της ΕΚ για τους περιβαλλοντικούς φόρους: http://europa.eu.int/comm/environment/enveco/env_database/database.htm.

Η Αρχή επισημαίνει ότι, ακόμα και αν η νορβηγική κυβέρνηση αναφέρει ότι πρόθεσή της ήταν η σταδιακή κατάργηση της υφιστάμενης φορολογικής απαλλαγής έως το 2010, καμία επίσημη δέσμευση, που θα περιόριζε τη διάρκεια της φορολογικής απαλλαγής σε δεκαετή περίοδο κατ' ανώτατο όριο με νομικά δεσμευτικό τρόπο, δεν έχει αναληφθεί από τη νορβηγική κυβέρνηση. Συνεπώς, η Αρχή δεν θεωρεί ότι η ενίσχυση έχει προσωρινό χαρακτήρα, όπως απαιτείται από το σημείο 43 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

Επιπλέον, η Αρχή σημειώνει ότι ο φόρος SO₂ δεν είναι νέος φόρος κατά την έννοια του σημείου 46.1 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών. Σύμφωνα με το σημείο 46.2 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, οι διατάξεις στο σημείο 46.1 μπορούν να εφαρμόζονται στους υφιστάμενους φόρους εφόσον πληρούνται ορισμένοι όροι. Από την άποψη αυτή, η Αρχή σημειώνει ότι η νορβηγική κυβέρνηση δεν αιτιολόγησε τους λόγους για τους οποίους εφαρμόζεται στην παρούσα υπόθεση η δυνατότητα απαλλαγής που αναφέρεται στο σημείο 46.1 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

Το σημαντικότερο, η Αρχή εκφράζει αμφιβολίες κατά πόσον η σύναψη συμφωνίας προθέσεων μεταξύ της ομοσπονδίας νορβηγικών μεταποιητικών βιομηχανιών (PIL) και του Υπουργείου Περιβάλλοντος, καθώς επίσης και η έγκριση πιθανών μελλοντικών ορίων έγκρισης/αδειών από τη νορβηγική αρχή ελέγχου της ρύπανσης πληρούν τις απαιτήσεις του σημείου 46.1 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

Όπως έχει ήδη επισημάνει η Αρχή στην επιστολή της με ημερομηνία 28 Φεβρουαρίου 2002, η συμφωνία προθέσεων δεν δεσμεύει νομικά τα μέρη. Επιπλέον, η κατάργηση του φόρου SO₂ δεν φαίνεται να εξαρτάται από την εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται βάσει της συμφωνίας προθέσεων. Η κατάσταση στον κρατικό προϋπολογισμό για το 2002 μετά βίας μπορεί να θεωρηθεί επαρκής. Από την άποψη αυτή, η Αρχή σημειώνει, ειδικότερα, ότι δεν επιβάλλονται κυρώσεις στην περίπτωση που δεν τηρούνται οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν οι επιχειρήσεις. Τέλος, δεν είναι σαφές στην Αρχή κατά πόσον η υποχρέωση μείωσης των εκπομπών SO₂ θα προκύψει από τη συμφωνία ή τις άδειες εκπομπής που θα εκδίδει τη νορβηγική αρχή ελέγχου της ρύπανσης.

Για να επωφεληθεί μια επιχείρηση από δεκαετή απαλλαγή, οι περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές απαιτούν οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται βάσει συμφωνιών ή άλλων διατάξεων που έχουν τα ίδια αποτελέσματα να οδηγήσουν σε μειώσεις εκπομπών εκ μέρους των εταιρειών που επωφελούνται από την απαλλαγή και οι οποίες υπερβαίνουν τη συνήθη επιχειρηματική δραστηριότητα. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των συμφωνιών, ή άλλων διατάξεων που έχουν το ίδιο αποτέλεσμα, πρέπει να είναι τουλάχιστον ικανοποιητικές όπως και η περιβαλλοντική επίδραση των φόρων που αντικαθιστούν.

Η νορβηγική κυβέρνηση ενημέρωσε την Αρχή, με επιστολή της 15ης Μαΐου 2002, ότι οι εκπομπές SO₂ από τη μεταποιητική βιομηχανία υπόκεινται ήδη σε νομικά δεσμευτικούς κανονισμούς μέσω αδειών εκπομπής σύμφωνα με τις διατάξεις του διατάγματος περί ελέγχου της ρύπανσης. Οι κανονισμοί οδήγησαν ήδη σε μειώσεις εκπομπών SO₂ με κόστος υψηλότερο από 3 NOK/kg SO₂. Από το 1990 έως το 2000, οι εκπομπές από βιομηχανικές διεργασίες μειώθηκαν κατά 13 500 τόνους, σε 17 100 τόνους το 2000. Από τη μείωση αυτή μόνον 800 τόνοι πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 1998-2000, όταν ίσχυε ο φόρος SO₂ ⁽¹⁾.

Ωστόσο η Αρχή παρατηρεί ότι, προς το παρόν, ο τομέας που επωφελείται από την απαλλαγή από το φόρο SO₂ δεν έχει αναλάβει συγκεκριμένες δεσμεύσεις όσον αφορά τις εν λόγω μειώσεις, ούτε και η ίδια διαθέτει λεπτομερέστερα στοιχεία σχετικά με το περιεχόμενο των μελλοντικών αδειών εκπομπής.

Τα στοιχεία που υπέβαλε η νορβηγική κυβέρνηση όσον αφορά τις μειώσεις εκπομπών SO₂ βάσει του προηγούμενου φορολογικού καθεστώτος δείχνουν ότι οι προσπάθειες που θα αναληφθούν από το συγκεκριμένο βιομηχανικό κλάδο έως το 2010 υπερβαίνουν τα όσα έχουν επιτευχθεί μέχρι σήμερα όσον αφορά τις εκπομπές SO₂ με τον ισχύοντα φόρο. Ωστόσο, δεδομένης της έλλειψης λεπτομερέστερων και επαληθεύσιμων στοιχείων, η Αρχή δεν είναι σε θέση να εξακριβώσει κατά πόσον οι προσπάθειες των εταιρειών βάσει της συμφωνίας προθέσεων ή στο πλαίσιο μελλοντικών δεσμευτικών ορίων εκπομπών που καθορίζει η νορβηγική αρχή ελέγχου της ρύπανσης είναι ανάλογες με τη φορολογική απαλλαγή.

⁽¹⁾ Η νορβηγική κυβέρνηση ενημέρωσε την Αρχή ότι δεν ήταν ακόμα διαθέσιμα τα στοιχεία εκπομπών για το 2001.

Επιπλέον, η Αρχή παρατηρεί ότι δεν είναι σαφές από τα στοιχεία που έχει προσκομίσει η νορβηγική κυβέρνηση κατά πόσον οι άδειες εκπομπής που εκδόθηκαν στο παρελθόν καθώς και τα πιθανά μελλοντικά όρια εκπομπών υπερβαίνουν τα δεσμευτικά κοινοτικά πρότυπα κατά την έννοια των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών. Το σημείο 7 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών ορίζει ως κοινοτικό πρότυπο το υποχρεωτικό πρότυπο εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας το οποίο καθορίζει τα επίπεδα που πρέπει να επιτευχθούν όσον αφορά το περιβάλλον, καθώς και την υποχρέωση χρησιμοποίησης της βέλτιστης διαθέσιμης τεχνικής (ΒΔΤ) που δεν συνεπάγεται υπερβολικές δαπάνες ⁽¹⁾. Από την άποψη αυτή, η Αρχή σημειώνει ότι δεν έχουν προσκομιστεί στοιχεία που θα της επιτρέψουν να εξετάσει κατά πόσον και σε ποιο βαθμό τα πιθανά μελλοντικά όρια εκπομπών SO₂ θα υπερβαίνουν τα εναρμονισμένα πρότυπα, όπως τα όρια που θέτει η οδηγία ΕΟΚ για τα πρότυπα ποιότητας της ατμόσφαιρας για το διοξείδιο του θείου ⁽²⁾ και κατά πόσον τα μελλοντικά όρια θα υπερβαίνουν τις απαιτήσεις της οδηγίας σχετικά με την καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις ⁽³⁾ και της οδηγίας «IPPC» ⁽⁴⁾.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εκτιμήσεων, και εφόσον η περαιτέρω έρευνα επιβεβαιώσει ότι τα εν λόγω μέτρα συνιστούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ, η Αρχή εκφράζει αμφιβολίες κατά πόσον πληρούνται οι απαιτήσεις των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τη μερική κατάργηση του φόρου SO₂.

Τελικές παρατηρήσεις και συμπεράσματα

Βάσει των στοιχείων που προσκόμισε η νορβηγική κυβέρνηση, η Αρχή δεν μπορεί να αποκλείσει το γεγονός ότι οι απαλλαγές από το φόρο ηλεκτρικής ενέργειας, οι παρεκκλίσεις από το φόρο CO₂ καθώς και η κατάργηση του φόρου SO₂ συνιστούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ. Επιπλέον, η Αρχή εκφράζει αμφιβολίες κατά πόσον αυτά τα μέτρα μπορούν να θεωρηθούν σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης για τον ΕΟΧ, σε συνδυασμό με τις απαιτήσεις των νέων περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών. Συνεπώς, η Αρχή εκφράζει αμφιβολίες κατά πόσον τα ανωτέρω μέτρα είναι συμβίβασια με τη λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Συνεπώς, και σύμφωνα με το σημείο 5.2 του κεφαλαίου 5 των κατευθυντήριων γραμμών της Αρχής για τις κρατικές ενισχύσεις, η Αρχή υποχρεούται να κινηθεί τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου. Η απόφαση για έναρξη της διαδικασίας λαμβάνεται με την επιφύλαξη της τελικής απόφασης της Αρχής, η οποία μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα εν λόγω μέτρα είναι συμβίβασια με τη λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

1. Η Αρχή αποφάσισε να κινηθεί την επίσημη διαδικασία έρευνας που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου κατά:
 - των τομεακών και περιφερειακών απαλλαγών από το φόρο κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας,
 - των απαλλαγών από το φόρο CO₂ για τον άνθρακα και το κωκ που χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες ή αναπαραγωγικά μέσα σε βιομηχανικές διεργασίες, καθώς και για τον άνθρακα και το κωκ που χρησιμοποιούνται για ενεργειακούς σκοπούς στην παραγωγή τσιμέντου και Ieca, και του μειωμένου φορολογικού συντελεστή CO₂ για τη βιομηχανία χαρτιού και πολτού, και
 - της κατάργησης του φόρου SO₂ για τον άνθρακα και το κωκ καθώς και για τον κλάδο διυλιστηρίων πετρελαίου.
2. Η νορβηγική κυβέρνηση καλείται, σύμφωνα με το άρθρο 5.3.1 παράγραφος 1 του κεφαλαίου 5 των κατευθυντήριων γραμμών της Αρχής για τις κρατικές ενισχύσεις, να υποβάλει τις παρατηρήσεις της σχετικά με την έναρξη της επίσημης διαδικασίας έρευνας εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης.

⁽¹⁾ Στην υποσημείωση 5 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών αποσαφηνίζεται ότι τα εν λόγω πρότυπα καθίστανται πρότυπα ΕΟΧ όταν ενσωματώνονται στη συμφωνία για τον ΕΟΧ. Στην υποσημείωση 6 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών γίνεται αναφορά στις σχετικές κοινοτικές οδηγίες που έχουν ενσωματωθεί στη συμφωνία για τον ΕΟΧ.

⁽²⁾ Οδηγία 80/779/ΕΟΚ του Συμβουλίου, που έχει ενσωματωθεί στη συμφωνία για τον ΕΟΧ, σημείο 14 του παραρτήματος XX της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

⁽³⁾ Οδηγία 84/360/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1984 σχετικά με την καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις, που έχει ενσωματωθεί στη συμφωνία για τον ΕΟΧ στο σημείο 16 του παραρτήματος XX της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

⁽⁴⁾ Οδηγία 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1996 σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης, που έχει ενσωματωθεί στη συμφωνία για τον ΕΟΧ στο σημείο 2ζ του παραρτήματος XX της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

3. Η νορβηγική κυβέρνηση καλείται να προσκομίσει όλα τα στοιχεία που θα επιτρέψουν στην Αρχή να εξετάσει το συμβιβασμό των εν λόγω φορολογικών μέτρων με τη συμφωνία για τον ΕΟΧ εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης.

Βρυξέλλες, 26 Ιουλίου 2002.

Για την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ

Einar M. BULL

Ο Πρόεδρος
